

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πτυχιακή Εργασία

«Η ένταξη των προσφύγων στην πόλη του Ηρακλείου: Μία ποιοτική προσέγγιση»

Αβαταγγέλου Άννα, ΥΚ5224

Καρέλλα Αντιγόνη, ΥΚ5240

Κουμπής Γεώργιος, ΥΚ5291

Λάκη Ελένη, ΥΚ5319

Επιβλέπων Εργαστ. Συνεργάτης: Πελεκίδου Λίνα

Ηράκλειο, 2020

Copyright@ 2020 Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΣΕΥ, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

<https://www.hmu.gr/sw/el>

Το περιεχόμενο της συγκεκριμένης Π.Ε. αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία των Αβαταγγέλου Άννα, της Καρέλλα Αντιγόνης, του Κουμπή Γεώργιου, της Λάκη Ελένης, της επιβλέπουσας εργαστηριακής συνεργάτιδας Πελεκίδου Λίνας και του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας και προστατεύονται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα).

Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας

Οι υπογράφων φοιτητές του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

Αβαταγγέλου Άννα

Καρέλλα Αντιγόνη

Κουμπής Γεώργιος

Λάκη Ελένη

Δηλώνουμε υπεύθυνα ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο:

«Η ένταξη των προσφύγων στην πόλη του Ηρακλείου: Μία ποιοτική προσέγγιση»

είναι στο σύνολό της προϊόν δικής μας δουλειάς και ότι όλες οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί αναφέρονται πλήρως. Επίσης δηλώνουμε ότι δεν αποτελεί προϊόν οποιασδήποτε εξωτερικής μη αδειοδοτημένης βοήθειας και ότι δεν έχει υποβληθεί σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή οργανισμό προς αξιολόγηση, ούτε έχει δημοσιευθεί στο παρελθόν μέρος αυτής ή στο σύνολό της.

(Υπογραφή)

Αβαταγγέλου Άννα

Ονοματεπώνυμο

(Υπογραφή)

Καρέλλα Αντιγόνη

Ονοματεπώνυμο

(Υπογραφή)

Κουμπής Γεώργιος

Ονοματεπώνυμο

(Υπογραφή)

Λάκη Ελένη

Ονοματεπώνυμο

Περίληψη

Η παρούσα ερευνητική μελέτη εστιάζει στην άποψη των ειδικών και προσώπων –κλειδιά για τα ζητήματα ένταξης των προσφύγων που διαμένουν στην Πόλη του Ηρακλείου. Ειδικότερα γίνεται λόγος για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, τις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τις σχέσεις που διατηρούν με τον ντόπιο πληθυσμό και τις προτάσεις των υποκειμένων για την διαδικασία ένταξης τους.

Για την υλοποίηση της εν λόγω έρευνας διενεργήθηκε ποιοτική έρευνα μέσω συνεντεύξεων. Το δείγμα αποτελούνταν από 11 πρόσωπα-κλειδιά και ειδικούς σε ζητήματα ένταξης. Ακολούθησε η απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων και η ανάλυση θεματικού περιεχομένου για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων και τη συζήτηση τους.

Τα αποτελέσματα φανέρωσαν την τάση ότι οι πρόσφυγες στο Ηράκλειο ζουν σε κατάλληλες συνθήκες για αυτούς, έχουν μια ομαλή καθημερινότητα και καλές σχέσεις με τον ντόπιο πληθυσμό. Παρόλα αυτά η διαδικασία της ένταξης τους δεν έχει επιτευχθεί πλήρως. Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά την κοινωνική ζωή τους και ανάγκη να καλυφθούν ζητήματα όπως αυτό της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και της εύρεσης εργασίας.

Λέξεις – Κλειδιά: Πρόσφυγες, Ένταξη, Στάσεις, Ποιοτική έρευνα

Abstract

The present study focuses on the views of experts and key persons dealing with refugee integration issues in Heraklion. In particular, the services provided, the refugee's needs and difficulties, their relations with the local community and the subject's recommendations about the refugee's integration are debated.

For the conduction of the research, a qualitative research through interviews was performed. The sample was consisted of 11 key persons and experts in integration issues. The transcription of the interviews and the analysis of the thematic content for the results extrapolation and discussion was followed.

The results divulged that the refugees in Heraklion live in in suitable conditions, having a smooth daily life and good relations with the local population in general. However, their integration has not been fully achieved. There is leeway for improvement in respect to the refugee's social life and the need to answer to issues like the learning of the Greek language and the finding of a job.

Key words; Refugees, Integration, Attitude, Qualitative research

Ευχαριστίες

Η συγγραφή της παρούσας εργασίας και η διεξαγωγή της ερευνάς μας έφτασε στο τέλος της. Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της.

Αρχικά, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους συνεντευξιαζόμενους που δέχτηκαν να μοιραστούν μαζί μας τις γνώσεις και την εμπειρία τους σχετικά με το θέμα μας, καθώς χωρίς την συμβολή τους δεν θα είχαμε καταφέρει να ολοκληρώσουμε την έρευνα μας.

Ακόμη, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την ομάδα του Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Αγωγής και Δράσης του τμήματος μας και τους υπεύθυνους καθηγητές Μ. Προκοπάκη και Λ. Πελεκίδου, αφού μέσα από αυτό μας δόθηκε το έναυσμα να ξεκινήσουμε την έρευνα μας αυτή.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά την υπεύθυνη καθηγήτρια μας Λ. Πελεκίδου, καθώς με την καθοδήγηση της, τα σημαντικά της σχόλια, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της, καταφέραμε να βελτιώσουμε πολλά σημεία της μελέτης μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Copyright@ 2020 Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΣΕΥ, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο 1	
Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.....	2
Περίληψη.....	3
Abstract	3
Ευχαριστίες.....	5
Εισαγωγή	8
ΜΕΡΟΣ Α': ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	10
1. ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	10
1.1 Ιστορική Αναδρομή	10
1.2 Παράγοντες εγκατάλειψης της χώρας τους.....	12
1.3 Πολιτική υποδοχής στην Ελλάδα , Δομές υποδοχής.....	14
2. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ.....	18
2.1 Ζητήματα ένταξης των προσφύγων στην Ελλάδα.....	18
3. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.....	21
4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ/ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.....	24
4.1 Οι αρχές της Κοινωνικής Εργασίας.....	24
4.2 Οι πρακτικές της Κοινωνικής Εργασίας	25
ΜΕΡΟΣ Β΄	28
1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	28
1.1 Σκοπός της έρευνας	28
1.2 Ερευνητικά ερωτήματα.....	28
1.3 Μέθοδος και Υλικό	28
1.3.1 Ανάλυση.....	29
1.3.2. Μέσο συλλογής στοιχείων-Συνέντευξη	29
1.4 Επιλογή του δείγματος.....	30
1.5 Ηθικά ζητήματα.....	31
1.6 Περιορισμοί της έρευνας	32
2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	33
2.1 Κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία του δείγματος	33
2.2 Προφίλ των υπηρεσιών	35
2.2.1 Το αντικείμενο των υπηρεσιών	35
2.2.2 Η ομάδα στόχου των υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά της	36
2.2.3 Οι στόχοι των υπηρεσιών.....	38
2.2.3.1 Εξυπηρέτηση αναγκών και διαδικασιών.....	38

2.2.3.2 Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και σχεδιασμός πολιτικών	39
2.2.4. Οι δυσκολίες και οι ελλείψεις που εντοπίζουν οι υπηρεσίες.....	39
2.2.5 Το δίκτυο συνεργασιών μεταξύ των υπηρεσιών	41
2.2.6 Οι μελλοντικοί στόχοι και οι βλέψεις των υπηρεσιών.....	42
2.3 Η ζωή και τα ζητήματα των προσφύγων στο Ηράκλειο.....	45
2.3.1 Δυσκολίες και ανάγκες των προσφύγων.....	45
2.3.2 Δράσεις και παροχές για τους πρόσφυγες.....	47
2.3.3 Η ένταξη των προσφύγων στο Ηράκλειο.....	49
2.4 Η κοινωνία του Ηρακλείου απέναντι στους πρόσφυγες.....	52
2.4.1 Η κατάσταση στο Ηράκλειο.....	52
2.4.2 Στάση ντόπιου πληθυσμού απέναντι στους πρόσφυγες.....	53
2.4.3 Λόγοι επικράτησης των στάσεων	54
2.4.4 Σχέσεις ντόπιων και προσφύγων	55
2.4.5 Προτάσεις ερωτώμενων για βελτίωση της κατάστασης	57
Συζήτηση αποτελεσμάτων.....	59
Συμπεράσματα - προτάσεις	62
Βιβλιογραφία & ηλεκτρονικές πηγές.....	64
Βιβλιογραφία	64
Ηλεκτρονικές πηγές	65
Παράρτημα.....	71

Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη προέκυψε από το ενδιαφέρον να μελετηθεί και να αναλυθεί η ροή του προσφυγικού πληθυσμού που έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια στο Ηράκλειο Κρήτης. Οι πρόσφυγες λόγω των δυσμενών συνθηκών που βιώνουν στη χώρα τους, αναγκάζονται να αναζητήσουν νέο τόπο να ζήσουν αυτοί και οι οικογένειές τους, μετακινούμενοι με κάθε κόστος και υψηλό ρίσκο για τη ζωή τους.

Οραματιζόμενοι αυτή την εργασία, θέλαμε να εξετάσουμε τόσο τις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες που έχουν έρθει στο Ηράκλειο, όσο και το πώς τους αντιμετωπίζει η κοινωνία μέσω των υπηρεσιών, των δράσεων και της συμβίωσης με τον ντόπιο πληθυσμό. Αυτά κρίνονται σημαντικά και μας ενδιαφέρουν για να δούμε τι ελλείψεις υπάρχουν, σε τι βαθμό έχουν ενταχθεί οι άνθρωποι αυτοί στον τόπο που ήρθαν, αλλά και το πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί η κατάσταση για αυτούς.

Η εργασία μας αποτελείται από δύο μέρη: το θεωρητικό και το ερευνητικό.

Στα κεφάλαια του θεωρητικού μέρους γίνεται μια προσπάθεια προσέγγισης του προσφυγικού ζητήματος από την οπτική που θέλουμε να το εξετάσουμε και κρίνουμε σημαντική για την έρευνα μας.

Στο 1^ο κεφάλαιο της θεωρίας μας, κάνουμε μια σύντομη ιστορική αναδρομή για τις προσφυγικές ροές που ξεκινούσαν από την αρχαιότητα έως και σήμερα, ώστε να κατανοήσουμε την έννοια και την εξέλιξη τους στο βάθος του χρόνου. Στη συνέχεια μελετάμε τους παράγοντες που τους κάνουν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους για μία άλλη, καθώς και την πολιτική υποδοχή που επικρατεί στη χώρα μας και τις υποδομές που διαθέτουμε για να διαχειριστούμε το ζήτημα αυτό.

Στο 2^ο κεφάλαιο της θεωρίας, αναφερόμαστε στις συνέπειες που έχει το φαινόμενο αυτό στην Ελλάδα και τα ζητήματα ένταξης των προσφύγων. Αυτό θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε τα προβλήματα και τους λόγους για τους οποίους προκύπτουν όσον αφορά την ένταξη και πώς αυτά συνδέονται με τη χώρα.

Στο 3^ο κεφάλαιο, αναφερόμαστε στους πρόσφυγες συγκεκριμένα στον Δήμο του Ηρακλείου, όπου γίνεται και η έρευνα μας και συγκριτικά με τις υπόλοιπες πόλεις της Κρήτης έχει δεχτεί και τον μεγαλύτερο αριθμό προσφύγων.

Τέλος, στο 4^ο και τελευταίο κεφάλαιο της θεωρίας θα αναφερθούμε στις αρχές και πρακτικές του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας, σχετικά με τους μετακινούμενους πληθυσμούς.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας μας, το ερευνητικό, θα γίνει ανάλυση των αποτελεσμάτων μιας έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε ειδικούς και ανθρώπους κλειδιά που ασχολούνται με το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα στην πόλη του Ηρακλείου.

Ξεκινώντας το κεφάλαιο, θα αναλύσουμε ορισμένα δεδομένα που έχουν να κάνουν με τη μεθοδολογία και το σχεδιασμό της έρευνας μας. Έπειτα θα αναφερθούμε στους στόχους που θέσαμε για τη μελέτη αυτή και θα παρουσιάσουμε τα ερευνητικά μας ερωτήματα. Εν συνεχεία, παρατίθενται τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε και αναλύονται τα κριτήρια με τα οποία έγινε η επιλογή του δείγματος, καθώς και τα χαρακτηριστικά αυτού. Τέλος, αναφερόμαστε στα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

Τελικό κομμάτι της εργασίας μας είναι η καταγραφή και η ανάλυση των δεδομένων που συλλέξαμε μέσα από τις συνεντεύξεις μας σε ενότητες και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και των προτάσεων που προέκυψαν.

ΜΕΡΟΣ Α': ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Ιστορική Αναδρομή

Κατά την διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών τα πολιτικά και ιστορικά δρώμενα παγκοσμίως μεταβάλλονται και εξελίσσονται με ραγδαίους ρυθμούς και εντάσεις. Το γεγονός αυτό δημιουργεί στους πολίτες πολλών κρατών, συνθήκες δύσκολες και επικίνδυνες για την ζωή τους . Αναγκάζοντας τους να εγκαταλείψουν βίαια και πολλές φορές απρόσμενα τις εστίες τους. Επομένως, ο όρος ασφάλεια που οφείλει να αισθάνεται ένας πολίτης στην χώρα διαμονής του , επαναπροσδιορίζεται και επανατοποθετείται (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος,2017).

Την έννοια του πρόσφυγα παγκοσμίως καθορίζει ο φόβος. Στη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων πολλοί ορισμοί δόθηκαν άλλοι επίσημοι και άλλοι ανεπίσημοι, οι οποίοι διαμορφώθηκαν βάση των τρεχούμενων εξελίξεων. Σύμφωνα με την Συνθήκη της Γενεύης ορίζεται ως πρόσφυγας ο άνθρωπος ο οποίος, έχει βάσιμο φόβο ότι θα καταδιωχθεί , για λόγους πολεμικής σύρραξης, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων. Ο άνθρωπος αυτός βρίσκεται εκτός της χώρας εθνικότητας του και εξαιτίας αυτό του φόβου του είναι αδύνατον, να εξασφαλίσει την προστασία του στη χώρα του και την επιστροφή του σ 'αυτή. (UNHCR,Άρθρο 1 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951,όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του Πρωτόκολλου του 1967). Η αρχική και θεμελιώδη Σύμβαση είναι αυτή η οποία καθορίζει ποίος είναι πρόσφυγας και τοποθετεί το πλαίσιο των βασικών δικαιωμάτων, που τα κράτη παγκοσμίως πρέπει να παρέχουν στους συγκεκριμένους ανθρώπους.

Ωστόσο , λόγω των καταστάσεων που διαδραματίζονται σε πολλές χώρες ο όρος αυτός εμπλουτίζεται κρατώντας τα κύρια και βασικότερα στοιχεία από τον αρχικό ορισμό αλλά περικλείοντας και εξίσου νέα. Το νέο Πρωτόκολλο του 1967 , η Σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας για τους προσφυγές το 1969 και άλλα νομικά κείμενα από διεθνείς οργανισμούς, έθεσαν νέα στοιχεία προκειμένου να αναφέρεται σε σύγχρονες καταστάσεις. Δίνοντας έτσι έμφαση περισσότερο σε αντικειμενικές συνθήκες βίας και ανασφάλειας που επικρατούν στις χώρες προέλευσης τους , καθώς

και το γεγονός ότι δεν πρέπει να επιστρέφουν σε συνθήκες όπου η ζωή τους και η ελευθερία τους βρίσκεται σε κίνδυνο (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος, 2017).

Μέσα από την ιστορία των κοινωνιών οι ανακατατάξεις έχουν σαν αποτέλεσμα την δημιουργία προσφύγων. Η έννοια του πρόσφυγα είναι γνωστή από την αρχαιότητα, φτάνοντας μέχρι και τις μέρες μας. Οι άνθρωποι αναγκάζονται να βγουν στη προσφυγιά από τότε που υπάρχει η ιστορία και τα παραδείγματα είναι πολλά (Ζώη, Χριστοφορίδου, 2001). Ιστορικά καταγεγραμμένα γεγονότα υποδεικνύουν τα παραδείγματα αυτά ξεκινώντας από την αρχαιότητα, με την εναλλαγή πολιτικής εξουσίας προκαλώντας την φυγή των πολιτικών αντιπάλων τους (Ζώη, Χριστοφορίδου, 2001). Αργότερα, στα τέλη του 18^{ου} αιώνα καθώς και του 19^{ου} πολλοί έγιναν πρόσφυγες σε εποχές επαναστάσεων και πολιτικών αλλαγών. Μπαίνοντας στις αρχές του 20^{ου} αιώνα μεταξύ 1912 και 1921 εμφανίζεται ένα τεράστιο κύμα μετακινήσεων στην Ευρώπη. Η έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913) ανάγκασε ανθρώπους από πολλές διαφορετικές χώρες να γίνουν πρόσφυγες και να ξεριζωθούν(Ζώη, Χριστοφορίδου, 2001).

Στη συνέχεια, ο ερχομός του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1918) οδήγησε περισσότερους από έξι εκατομμύρια ανθρώπους να ονομαστούν πρόσφυγες (Ζώη, Χριστοφορίδου, 2001). Μπαίνοντας στην νεότερη ιστορία, σημαντική είναι η αναφορά στην Μικρασιατική Καταστροφή και την ανταλλαγή πληθυσμών. Οι λόγοι της απομάκρυνσης του ελληνικού λαού από τον τόπο τους ήταν πολιτικοί. Περίπου, ένα εκατομμύριο Έλληνες εγκατέλειψαν το Μικρασιατικό έδαφος κατά την διαρκεί των γεγονότων αυτών, καθώς και 143.189 Τούρκοι της Ελλάδας είχαν διαφύγει στην Τουρκία υπό την επήρεια προπαγάνδας (Δεληγιάννης,2001). Συνεχίζοντας, έως το τέλος του 1933 πάνω από 65.000 πρόσφυγες είχαν εγκαταλείψει τη ναζιστική Γερμανία ανάμεσα τους Εβραίοι και πολιτικοί αντίπαλοι των Ναζί. Επίσης, κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο εκατομμύρια άνθρωποι αναγκάστηκαν να διαφύγουν με βάνουσο τρόπο από τις οικίες τους, έως το 1945, όπου και επικράτησε ειρήνη. Εκατομμύρια άνθρωποι είχαν μετακινηθεί στο εσωτερικό κυρίως της Ευρώπης (Ζώη, Χριστοφορίδου,2001). Με τα καθοριστικά κινήματα που δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν για τα ανθρώπινα δικαιώματα, άνθρωποι από χώρες της Αφρικής, της Ασίας και της Νότιας Αμερικής με πολιτικά ασταθή συστήματα και διώξεις λόγω φυλετικών κριτηρίων οδηγήθηκαν στη φυγή (Ζώη, Χριστοφορίδου,2001).

Πολλοί άνθρωποι , διωκόμενοι από τις κυβερνήσεις τους ή από άλλα μέλη της κοινωνίας τους, βρίσκονταν σε κατάσταση ανασφάλειας και συνεχούς αβεβαιότητας. Από τα τέλη του 1980 το νέο προσφυγικό κύμα συγκλονίζει. Υπεύθυνος φορέας για τους πρόσφυγες από εκείνη την στιγμή και μετά ξεκινάει να είναι η Ύπατη Αρμοστεία Ηνωμένων Εθνών (Ύπατη Αρμοστεία,2009) . Στον 20^ο αιώνα και συγκεκριμένα το 1997 στατιστικά στοιχεία της Ύπατης, αναφέρονται σε δεκατρία εκατομμύρια πρόσφυγες (Reilly,1998) οι οποίοι εγκατέλειψαν την χώρα τους για να ξεφύγουν από ένοπλες συγκρούσεις και από την βία. Τα νούμερα είναι πολύ παραπάνω καθώς δεν μπόρεσαν όλοι να εξασφαλίσουν την διεθνή προστασία και βοήθεια.

Συνακόλουθα, φτάνοντας στον 21^ο αιώνα οι προσφυγικές εισροές ανθρώπων που διαφεύγουν από τις χώρες τους έχουν φτάσει σε πρωτόγνωρα μεγάλα νούμερα, τα οποία καταγράφονται στην νεότερη παγκόσμια ιστορία. Κύριοι οδοί διέλευσης στην Ευρώπη είναι το πέρασμα της Νοτιοανατολικής Μεσογείου από την Τουρκία προς την Ελλάδα, όπως και το πέρασμα της Κεντρικής Μεσογείου από την Αίγυπτο και την Λιβύη με κατεύθυνση προς την Ιταλία (HEINRICH BÖLL STIFTUNG, 2015). Το μεγαλύτερο κύμα προσφύγων προέρχεται από χώρες οι οποίες βρίσκονται σε πολεμική σύρραξη όπως είναι η Συρία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν . Το 2016 στην Ελλάδα , σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μεταναστών (ΔΟΜ) οι αφίξεις των ανθρώπων αυτών οι οποίοι φτάνουν μέσω θαλάσσιας οδού, ανέρχονται στους 170.553(International Organization for Migration, 2016) . Καθώς ο πόλεμος δεν σταματά και οι εντάσεις όλο και αναζωπυρώνονται, οι πρόσφυγες των συγκεκριμένων χωρών, αυξάνονται όλο ένα και περισσότερο. Φτάνοντας στο σήμερα, με διεθνή στοιχεία από την Ύπατη Αρμοστεία κάθε δυο δευτερόλεπτα ένας άνθρωπος εκτοπίζεται από την χώρα του λόγω πολιτών, θρησκευτικών διώξεων και πολεμικών συγκρούσεων με επίσημο αριθμό αυτών των 25,9 εκατομμυρίων προσφύγων παγκοσμίως (UNHCR, 2019).

1.2 Παράγοντες εγκατάλειψης της χώρας τους

Οι πρόσφυγες όπως προαναφέρθηκε δεν εγκαταλείπουν την πατρίδα τους και προσπαθούν να εισέλθουν σε μια άλλη χώρα για λόγους προσωπικής επιλογής, αλλά φεύγουν εξ' ανάγκης. Ωστόσο, υπάρχουν συγκεκριμένοι παράγοντες οι οποίοι ωθούν τους ανθρώπους αυτούς στην φυγή .

Το νεότερο προσφυγικό κύμα των τελευταίων ετών στην Ελλάδα αλλά και όχι μόνο, έχει δείξει ότι η δίωξη και η πολεμική σύρραξη για κυριαρχία , επικράτηση συμφερόντων και καθορισμό συνόρων , αποτελούν έναν από τους βασικότερους λόγους φυγής σε άλλη χώρα. Το συναίσθημα του φόβου, η μη ασφαλείς συνθήκες διαβίωσης και ο απώλεια της περιουσίας τους, οδηγούν στην άμεση ανάγκη, να εκπατριστεί ένας άνθρωπος για να σώσει τη ζωή του αλλά και αυτήν της οικογένειάς του (Νάσκου-Περάκη ,Παπαγεωργίου, Μπαξεβάνης, 2017) . Η λέξη φόβος, είναι συνυφασμένη με τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περικλείει δυο στοιχεία: έναν υποκειμενικό ορισμό, ο οποίος διαμορφώνεται με στοιχεία ανάλογα της προσωπικότητας του ατόμου, τα βιώματά του και τι γενικότερα θεωρεί ο ίδιος ως φόβο.

Συνακόλουθα , σαν δεύτερο στοιχείο και αυτό το οποίο ισχύει στον ορισμό του «πρόσφυγα» είναι το αντικειμενικό. Δηλαδή, ο φόβος βασίζεται σε γεγονότα που είναι γνωστά στις αρμόδιες αρχές των χωρών υποδοχής , οι οποίες μπορούν να κρίνουν και να αξιολογήσουν (Νάσκου-Περάκη, Παπαγεωργίου , Μπαξεβάνης, 2017). Πέρα αυτού όμως, υπάρχουν και άλλοι λόγοι που καθιστούν έναν άνθρωπο πρόσφυγα, όπως ορίζεται επίσημα σε διεθνείς Συμβάσεις. Αρχικά, η θρησκεία καθώς η δίωξη τέτοιου χαρακτήρα έχει εμφανιστεί σε πολλές περιπτώσεις, η διεθνής κοινότητα ανέδειξε μια σειρά από νομικές πράξεις προκειμένου να προάγεται η προστασία της ελεύθερης σκέψης , συνείδησης και θρησκευόμενου (Νάσκου-Περάκη, Παπαγεωργίου, Μπαξεβάνης, 2017). Επιπλέον, η εθνικότητα, η οποία όπως αναφέρεται στη Σύμβαση την Γενεύης ερμηνεύεται με έναν ευρύ χαρακτήρα, ο οποίος δεν περιλαμβάνει μόνο την ιθαγένεια αλλά αναφέρεται και σε άλλα χαρακτηριστικά όπως είναι η γλωσσική ταυτότητα . Ακόμα, ένας παράγοντας θεωρείται και η κοινωνική ομάδα .Η οποία προκειμένου να θεωρηθεί έγκυρη, θα πρέπει ο αιτούντας άσυλο να αποδείξει ότι ανήκει στην συγκεκριμένη ομάδα αναφοράς, η οποία διώκεται και κατά συνέπεια υπάρχει βάσιμος φόβος ότι θα καταδιωχθεί και ο ίδιος . Στο κομμάτι της κοινωνικής ομάδας εντάσσονται και οι φυλετικές διακρίσεις. Συχνό είναι το αίτημα πολλών γυναικών που θέλουν να καταφύγουν σε άλλη χώρα καθώς αισθάνονται φόβο έχοντας να αντιμετωπίσουν την σκληρή συμπεριφορά της κοινωνίας τους , λόγο παραβίασης των εθίμων και των νόμων της χώρας προέλευσης τους. Η παροχή ασύλου θα πρέπει να εξεταστεί σωστά και να τεκμηριωθούν οι λόγοι δίωξης από την εκάστοτε χώρα υποδοχής. Οι πολιτικές πεποιθήσεις, αποτελούν ένα πολύ συχνό αίτημα για την αναγνώριση κάποιου ως πρόσφυγα, ο οποίος θα πρέπει να αποδείξει την εν λόγω δίωξη

για πολιτικούς λόγους, με στοιχεία (Νάσκου-Περάκη , Παπαγεωργίου , Μπαξεβάνης, 2017).

Επιπλέον, η συνεχής εξέλιξη των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων για τον σεξουαλικό προσανατολισμό μπορεί να αποτελέσει αιτία ώστε να κινδυνέψει, να αισθανθεί φόβο όπως και να καταδιωχθεί και έτσι να αναγκαστεί να εγκαταλείψει την χώρα του (AmnestyInternasional,2019) . Ένας άλλος λόγος , ο οποίος ήρθε στο προσκήνιο τα τελευταία χρόνια αν και τις περισσότερες φορές είναι κοινωνικά άγνωστος είναι εκείνος των φυσικών καταστροφών. Πολλοί άνθρωποι εγκαταλείπουν τις εστίες τους λόγω σεισμών και τυφώνων είτε μόνιμα είτε προσωρινά καθώς επαναπροωθούνται στους τόπους τους (Τσουμπάρης ,2010) .Ο «περιβαλλοντολογικός πρόσφυγας» όπως ονομάζεται και επίσημα καθιερώθηκε το 1985 από το Περιβαλλοντολογικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών και με επίσημα στατιστικά στοιχεία που δόθηκαν τονίζοντας την σημασία του φαινομένου αυτού , το 2007 από τους 51 εκατομμύρια πρόσφυγες παγκοσμίως οι 25 εκατομμύρια έφυγαν από τον τόπο τους εξαιτίας φυσικών καταστροφών (Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ,2007).

Οι ισχυρισμοί του πρόσφυγα πρέπει να εκτιμηθούν στο πλαίσιο της κατάστασης της χώρας υποδοχής του. Η γνώση αυτή αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για την εκτίμηση της αξιοπιστίας του αιτούντα άσυλο. Διότι, η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα πάει σε μια νέα χώρα, τις περισσότερες φορές σε άγνωστη χώρα, κάποιες φορές φιλόξενη και άλλες όχι και συχνά με τραγικές συνθήκες διαβίωσης. Για τον λόγο αυτό, η χώρα υποδοχής, θα πρέπει να τους συμπεριφερθεί με ανθρωπιά, να κατανοήσει την κατάσταση τους, να αναζητήσει λύσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα για την ενσωμάτωσή τους στη νέα τους πατρίδα, στη κοινωνία της και τις δομές της (Νάσκου-Περάκη , Παπαγεωργίου , Μπαξεβάνης, 2017) .

1.3 Πολιτική υποδοχής στην Ελλάδα , Δομές υποδοχής

Από το 2011, η πολιτική της υποδοχής των προσφύγων στην Ελλάδα έχει αλλάξει σε μεγάλο βαθμό, λόγω των ακόμη μεγαλύτερων απαιτήσεων που πρέπει να διαχειριστεί στον όλο ένα και αυξανόμενο αριθμό προσφύγων που έχουν περάσει τα ελληνικά σύνορα. Η διαδικασία πρέπει να γίνει ταχύτερη και πιο αποτελεσματική.

Η Ελλάδα, είναι συμβαλλόμενο μέλος της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων και η οποία έχει αναπτύξει το εθνικό της σύστημα ασύλου βάσει της διεθνούς και ελληνικής νομοθεσίας (UNHCR,GREECE). Για τον λόγο αυτό, δημιουργήθηκε την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (2011) η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και Ταυτοποίησης ως ένα στοιχείο του Ελληνικού Σχεδίου Δράσης (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη,2012), η οποία αποτελεί την πρώτη αυτοτελή δομή για την υποδοχή και την εξέταση αιτημάτων για τους ανθρώπους που ζητούν διεθνή άσυλο και η οποία ξεκίνησε την επίσημη λειτουργία της το 2013.

Η διαδικασία υποδοχής αποτελείται από δυο βασικά στάδια , προκειμένου να προχωρήσει το αίτημα του αιτούντα άσυλο. Αρχικά, σε πρώτο βαθμό έχουν να κάνουν με τις αιτήσεις για διεθνή προστασία. Οι υπεύθυνοι της υπηρεσίας υποδοχής καλούνται να εξετάσουν με γρήγορους ρυθμούς το αίτημα προκειμένου να εξυπηρετηθεί όλος αυτός ο μεγάλος αριθμός προσφύγων που περιμένουν. Συγκεκριμένα, ο αιτών καταθέτει αίτηση διεθνούς προστασίας. Καθόλα την διάρκεια της συνέντευξης ο πρόσφυγας έχει το δικαίωμα να συμβουλευτεί δικηγόρο προκειμένου να γνωρίζει και ο ίδιος καλύτερα τι να πει στις ελληνικές αρχές και πια είναι η τυπική διαδικασία. Στη συνέχεια, με την διαδικασία της προσωπικής συνέντευξης, η οποία πραγματοποιείται σε εμπιστευτικό κλίμα και με διερμηνέα αρκετές φορές , εξετάζονται στοιχεία όπως είναι η χώρα προέλευσης του, οι λόγοι για τους οποίους θεωρεί ο ίδιος ότι χρειάζεται την παραμονή του στη χώρα καθώς και ταξιδιωτικά έγγραφα που οφείλει να έχει μαζί του προκειμένου να τεκμηριωθούν τα λεγόμενα του. Πολλές φορές βέβαια, τα έγγραφα αυτά δεν υπάρχουν , καταστράφηκαν ή και χάθηκαν κατά την διάρκεια του ταξιδιού του προκειμένου να φτάσει στη χώρα (Νάσκου-Περάκη ,Παπαγεωργίου , Μπαξεβάνης, 2017) . Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής οφείλει να εξετάσει όλα τα παραπάνω στοιχεία και να καταλήξει εάν στο συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να δοθεί το δελτίο αιτούντος διεθνούς προστασίας ή όχι. Καθώς, μπορεί τα στοιχεία που αξιολογήθηκαν να μην είναι επαρκή για τον τίτλο του πρόσφυγα. Στη διαδικασία αυτή υπάγεται και η αρμόδια Αρχή Παραλαβής η οποία δύνανται να καταγράψει και να εξετάσει βάσει προτεραιότητας τα αιτήματα. Αυτά αφορούν, εκείνους που βρίσκονται τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση σε κατάσταση κράτησης, σε ευάλωτες ομάδες, σε άτομα τα οποία θεωρούνται οι αιτήσεις τους ως προδήλως αβάσιμες καθώς και σε εκείνους οι οποίοι αναφέρονται από την Ελληνική Αστυνομία με δικαιολογημένα έγγραφα ότι

αποτελούν κίνδυνο για την δημόσια τάξη ή για την εθνική ασφάλεια της χώρας (Νάσκου-Περάκη , Παπαγεωργίου ,Μπαξεβάνης, 2017) .

Με την ολοκλήρωση της πλήρης καταγραφής, ο αιτών θα λάβει ένα δελτίο το οποίο έχει διάρκεια έξι μήνες και οφείλει να το έχει πάνω του σε καλή κατάσταση. Το δελτίο αυτό αποδεικνύει ότι έχει κάνει όλες τις νόμιμες διαδικασίες και βρίσκεται σε αναμονή ώσπου να ολοκληρωθεί το αίτημά του (Υπηρεσία Ασύλου, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη). Στη συνέχεια, η διαδικασία προχωράει στο δεύτερο βαθμό εξέτασης . Σε αυτό το στάδιο, οι περιπτώσεις είναι είτε παρέχεται το δελτίο επικουρικής προστασίας (δηλαδή η χορήγηση ασύλου) είτε η αίτηση θα απορριφτεί. Εάν δοθεί η διεθνή προστασία, ο πρόσφυγας θα πρέπει να καταθέσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να αποκτήσει την άδεια παραμονής . Σε άλλη περίπτωση όπου η χορήγηση ασύλου δεν εγκριθεί, ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση προσφυγής κατά της απόφασης εντός συγκεκριμένης προθεσμίας από την ώρα που θα του γίνει γνωστή. Επιπλέον, αν το αίτημα απορριφθεί τελεσίδικα ή δεν γίνει καμία διαδικασία κατά της προσφυγής το πρόσωπο θα πρέπει να ακολουθήσει την διαδικασία για την επιστροφή στη χώρα προέλευσης του.

Συνακόλουθα, πέρα από το κομμάτι της πολιτικής υποδοχής αναφορά πρέπει να γίνει και στις δομές , δηλαδή σε ποίους χώρους διαμένουν αυτοί οι άνθρωποι και ποιες είναι οι συνθήκες διαβίωσης τους εκεί. Αρχικά , οι υπηρεσίες του Ελληνικού Κράτους σε συνεργασία με ξένους και ελληνικούς Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς (Μ.Κ.Ο), έχει καταφέρει και έχει δημιουργήσει δομές οι οποίες προσπαθούν ως ένα βαθμό να πλαισιώσουν και να ολοκληρώσουν τα αιτήματα των αιτούντων άσυλο. Σε ορισμένες περιοχές της Ελλάδος οι προσφυγές ροές είναι μεγαλύτερες π.χ. Λέσβος , εκεί δημιουργήθηκαν κέντρα υποδοχής φιλοξενίας και ταυτοποίησης ώστε να έχουν αυτοί οι άνθρωποι ένα χώρο να μείνουν και παράλληλα να ακολουθηθεί η νομική διαδικασία της διεθνής προστασίας σε πρώτη φάση. Σύμφωνα με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής (2016), οι δομές αυτές έχουν εξής βασικούς ρόλους: Επιδιώκουν την αναγνώριση και τον διαχωρισμό της ιδιότητας του αιτούντος, αν δηλαδή πρόκειται για μετανάστη ή για πρόσφυγα, προκειμένου οι πρώτοι να επιστρέψουν στη χώρα προέλευσης τους εκούσια ή ακούσια και οι δεύτεροι να προστατευτούν από διεθνής και ευρωπαϊκές συμβάσεις . Προστατεύουν τους πρόσφυγες και τις τοπικές κοινωνίες από τυχόν αντιδράσεις που θα μπορούσαν να προκύψουν . Οι δομές αυτές βρίσκονται σε κυρίως προσφυγικές εισόδους. Σε άλλες

περιοχές της χώρας και κυρίως στην ενδοχώρα υπάρχουν επίσης δομές φιλοξενίας. Οι οποίες είναι ανοιχτές αλλά προστατευμένες, παρέχουν σίτιση, στέγαση, ψυχολογική, συμβουλευτική, νομική υποστήριξη, ιατρική περίθαλψη και μπορούν να διαμείνουν οι πρόσφυγες και εκείνοι οι οποίοι επιθυμούν εθελούσια επιστροφή στη χώρα τους (Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής,2016).

Παρόλη αυτή την οργάνωση, οι υποδομές δεν επαρκούν σε σύγκριση με τον αριθμό των ανθρώπων που έρχεται σε καθημερινή βάση και όλο ένα και αυξάνεται. Οι δομές πλέον αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υπερπληθυσμού, έλλειψης χώρων, βασικών πρώτων αναγκών όπως και ανησυχητικά προβλήματα στο κομμάτι της υγειονομικής περίθαλψης (Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων,2016). Αναλυτικότερα, με αφορμή το παραπάνω προκειμένου να εξυπηρετηθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι πρόσφυγες όπως και οικογένειες προσφύγων ώστε να τους παρέχεται κάποιο χώρο διαμονής δημιουργήθηκαν και δομές φιλοξενίας πέρα από εκείνες του κράτους. Οι οποίες προβλέπουν πολλαπλές παροχές όπως είναι η φιλοξενία σε ενήλικες αλλά και ανήλικους πρόσφυγες (Arsis,2019). Παράλληλα, προγράμματα που υλοποιούνται στα πλαίσια εγκατάστασης των συγκεκριμένων ανθρώπων είναι αυτά της παροχής διαμερισμάτων για ολόκληρες οικογένειες προσφύγων. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ σε συνεργασία με τις Ελληνικές Αρχές και με Μ.Κ.Ο επιδιώκει την παροχή στέγασης σε διαμερίσματα, προκειμένου να γίνει εφικτή η ομαλή ενσωμάτωση των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, η διαδικασία αυτή γίνεται με ασφάλεια και όλο ένα και περισσότερες περιοχές της Ελλάδας αναλαμβάνουν το συγκεκριμένο εγχείρημα Αττική, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κρήτη, Ήπειρος, Βόρειο και Νότιο Αιγαίο, Πελοπόννησος και Θεσσαλία (ESTIA,UNCHR,2020).

2. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

2.1 Ζητήματα ένταξης των προσφύγων στην Ελλάδα

Σύμφωνα, με την Υπάτη Αρμοστεία παρόλο που δεν επικρατεί μια καθολική και πάγια έννοια για την ένταξη των προσφύγων στις χώρες υποδοχής, βασικά στοιχεία που την πλαισιώνουν είναι αυτά της ενσωμάτωσης και της κοινωνικής αποδοχής στις τοπικές κοινωνίες. . Με την έναρξη της οικονομικής κρίσης η τάση ξενοφοβίας και ρατσισμού αυξήθηκε βαθμιαία και συνέβαλε στην δημιουργία ενός κλίματος που θέτει συχνά σε κίνδυνο τον προσφυγικό πληθυσμό (UNCHR,2014). Τουναντίον, αν και η ενσωμάτωση δεν γίνεται με συγκεκριμένους κανόνες, αλλά βρίσκεται στην ευχέρεια της εκάστοτε χώρας , υπάρχουν προκαθορισμένες αρχές προκειμένου να είναι ρεαλιστική η ένταξη των πληθυσμών αυτών . Οι αρχές αυτές αναφέρονται σε προσπάθειες να αναπτύξει ο προσφυγικός πληθυσμός το δυναμικό του, να προστατευτούν τα ανθρώπινα δικαιώματα τους, να μειωθεί η περιθωριοποίηση που δέχεται η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα και να οδηγηθεί στην κοινωνική συνοχή και αρμονική συνύπαρξη, τόσο από τους ίδιους όσο και από την υπόλοιπη κοινωνία κάθε χώρας (UNHCR,2017).

Πολλές φορές, η ταυτότητα του πρόσφυγα δεν είναι άμεσα διακριτή και χρειάζεται ένα χρονικό διάστημα προκειμένου να διευκρινιστεί. Επομένως, σημαντικό ζήτημα το οποίο προκύπτει για την ένταξη της συγκεκριμένης ομάδας στην Ελλάδα είναι η δυσκολία της Υπηρεσίας Ταυτοποίησης να καταλήξει στην απόφαση, εάν ο αιτούντας άσυλο έχει την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του μετανάστη ανάλογα με τους λόγους προέλευσης του. Για τον λόγο αυτό, γίνεται αναφορά σε «μεικτές μεταναστευτικές ροές». Τόσο οι πρόσφυγες όσο και οι μετανάστες, χρησιμοποιούν τους ίδιους δρόμους διέλευσης και συχνά καταλήγουν σε παρεμφερείς τρόπους μεταφοράς και κυκλώματα διακινητών προκειμένου να αποφύγουν τους αυξημένους ελέγχους των συνόρων και να εισέλθουν στην χώρα υποδοχής με τον πιο γρήγορο τρόπο (UNHCR,2016).

Πέρα από το κομμάτι της δυσκολίας στη τυπική διαδικασία της αναγνώρισης, ώστε να ενταχθεί ο πρόσφυγας στην Ελλάδα, σημαντική αναφορά πρέπει να γίνει εξίσου και σε διαφορές που προκύπτουν μεταξύ τοπικού πληθυσμού και προσφύγων.

Αρχικά, όπως είναι λογικό υπάρχουν εθνολογικές και πολιτιστικές διαφορές (Reilly,1998) . Οι προσφυγικές ροές προέρχονται από διάφορες χώρες, επομένως η εθνική τους ταυτότητα διαφέρει με εκείνη της ελληνικής. Ακόμη, υπάρχουν αρκετά διαφορετικά πολιτιστικά στοιχεία όπως είναι οι συνήθειες, τα ήθη και τα έθιμα με τα οποία χαρακτηρίζονται οι συγκεκριμένοι πληθυσμοί σε αντιδιαστολή με αυτά που χαρακτηρίζουν τους Έλληνες . Οι διαφορές αυτές συναντώνται είτε σε μεγαλύτερο βαθμό είτε σε μικρότερο ανάλογα με την γεωγραφική θέση της χώρα προέλευσης και την απόσταση της με τη χώρα υποδοχής. Ζήτημα στην ενσωμάτωση εξίσου των προσφύγων είναι και η γλώσσα (Reilly,1998) . Είναι δύσκολο ερχόμενος σε μια ξένη χώρα για εκείνον, ο πρόσφυγας να μπορέσει εύκολα να προσαρμοστεί μη γνωρίζοντας καθόλου την γλώσσα της χώρας . Ακόμη, θρησκευτικές διαφορές καθώς δεν ενστερνίζονται όλοι οι πληθυσμοί τις ίδιες θρησκευτικές αντιλήψεις , όπως και τις ίδιες ιδεολογίες . Αυτό μπορεί να επιφέρει δυσκολίες στην ένταξη των προσφύγων ειδικά σε μια χώρα όπως είναι η Ελλάδα στην οποία η πλειονότητα ασπάζεται μια συγκεκριμένη θρησκεία και αντιλήψεις βασισμένες σε αυτήν (Reilly,1998).

Όπως και προηγούμενα αναφέρθηκε πρωταρχικό ζήτημα για την ενσωμάτωση, είναι η εκμάθηση της γλώσσας. Είναι το αρχικό βήμα για να ξεκινήσει η αλληλεπίδραση των ανθρώπων αυτών με την κοινότητα υποδοχής. Αυτό είναι βασική προϋπόθεση προκειμένου, να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης και εργασίας, αλληλεπίδρασης με τα υπόλοιπα μέλη της ελληνικής κοινωνίας και τα παιδιά των προσφύγων να έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση αλλά και στην μετέπειτα πορεία. (Solidarity now,2017). Επιπλέον, στο κομμάτι της ένταξης υπάγεται και η ανάπτυξη μιας σχέσης ανάμεσα στα θεσμικά όργανα και στον πρόσφυγα. Το Ελληνικό Κράτος θα πρέπει να υποστηρίξει τους συγκεκριμένους ανθρώπους να απευθυνθούν σε σωστές υπηρεσίες για τα αιτήματα που μπορεί να προκύψουν και που αφορούν την στέγαση τους, παρέχοντας του κατάλληλες και ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης (Solidarity now,2017). Διότι, οι μέχρι τώρα δομές προσωρινής υποδοχής λόγω του τρόπου λειτουργίας τους και διαμόρφωσης τους, πολλές φορές αποθαρρύνουν τους πρόσφυγες, να ενταχθούν σε μια διαδικασία μόνιμης στέγασης και ενσωμάτωσης στην Ελληνική Κοινότητα (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ-Γραφείο Ελλάδας,2017). Επιπρόσθετα, την κατάλληλη υγειονομική περίθαλψη, ίσες ευκαιρίες σε δραστηριότητες και σε δρώμενα προκειμένου να μην βρίσκονται σε κατάσταση αδράνειας και παραγκώνισης. Τουναντίον, να καταπιάνονται με ασχολίες ώστε να αισθανθούν και εκείνοι μέρος του

συνόλου. Ακολούθως, η σχέση που πρέπει να αναπτυχθεί με τα μέλη της τοπικής κοινωνίας και της κοινωνίας των προσφύγων είναι θεμελιώδης για να χαρακτηριστεί επιτυχημένη η ενσωμάτωση τους στην Ελλάδα. Οι κάτοικοι και ειδικότερα των περιοχών στις οποίες στεγάζονται χώροι υποδοχής και προσωρινής εγκατάστασης, θα πρέπει να είναι πιο δεκτικοί στο διαφορετικό, να έχουν ανοιχτή στάση, να έχουν ενημέρωση όπως και γνώση της κατάστασης για τους ανθρώπους που καταφτάνουν (Solidarity now, 2017). Η Ελληνική κοινωνία δυσκολεύεται όπως αναφέρει έρευνα του «ESPON» (2018) να κατανοήσει την διαφορά μεταξύ πρόσφυγα και μετανάστη, θεωρώντας συγκεκριμένα ότι οι δεύτεροι είναι πολύ περισσότεροι από τους πρώτους και βρίσκονται παράνομα στην χώρα τους. Εντούτοις, μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας ασπάζεται τις δυσκολίες και τις συνθήκες της συγκεκριμένης ευάλωτης ομάδας, παρέχοντας σημαντική βοήθεια με τον εθελοντισμό και την παροχή υλικών αγαθών στους ανθρώπους αυτούς (ESTIA, UNCHR, 2018). Ακόμη, ο Επίτροπος Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Διαχείρισης Κρίσεων, αναφέρεται στην ιδιαίτερη θέση των πολιτών της Ελλάδας και των δημάρχων, οι οποίοι καταβάλουν μεγάλη προσπάθεια ένταξης και διαμονής του προσφυγικού πληθυσμού στις τοπικές περιοχές (ESTIA, UNCHR, 2018).

Σύμφωνα με έρευνα (2019) της «More in Common» η Ελλάδα είναι χώρα η οποία έχει μεγάλη κατανόηση του προσφυγικού ζητήματος και έδειξε ότι συνολικά ο ελληνικός πληθυσμός διαθέτει συναισθήματα ενσυναίσθησης και συμπάθειας προς του πρόσφυγες. Αντιθέτως, όπως αναφέρεται από τα αποτελέσματα της «More in Common», σε ποσοστό 17% (2019) συναντάται ένας βαθμός εχθρικής συμπεριφοράς όπως και η άρνηση των ντόπιων για μακροχρόνια εγκατάσταση των προσφύγων στις περιοχές τους. Η συνεχόμενη αυτή κατάσταση, δημιουργεί ένα κλίμα καχυποψίας και άρνησης, τόσο από τους ίδιους τους πρόσφυγες όσο και από τον ντόπιο πληθυσμό.

3. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Κύριος δρόμος διαφυγής των προσφυγών από τις χώρες τους, οι οποίοι επιζητούν την αίσθηση ασφάλειας, την ελευθερία και την προστασία από απειλές που τίθενται εις βάρος της ζωής τους είναι αυτός της θάλασσας. Τα νησιά του Αιγαίου λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, αποτελούν σημαντικό σημείο άφιξης και υποδοχής των ανθρώπων αυτών.

Οι κύριες χώρες προέλευσης των συγκεκριμένων πληθυσμών από το 2015 όπως έχει καταγραφεί είναι η Συρία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν (ESPON, 2018). Το 2015 τα δεδομένα στην Ελλάδα, αναφέρονται για τον μεγαλύτερο ερχομό προσφύγων, όπου θεωρείται και η χρονολογία του πρώτου μεγάλου κύματος προσφυγικού πληθυσμού καταφτάνοντας, μέσω θαλάσσιας οδού 856.723 πρόσφυγες (UNHCR, 2015). Στατιστικές αναφορές δείχνουν την χρονιά του 2019 ο αριθμός των προσφύγων μέσω θαλάσσιας οδού να βρίσκεται στους 59.726 (UNHCR, 2019). Επιπροσθέτως, τα τελευταία δεδομένα παρουσιάζουν ότι από τον Ιανουάριο του 2020 και ως το πρώτο δεκαπενθήμερο του Φεβρουαρίου του ίδιου έτους, ο αριθμός βρίσκεται στους 3.545 (UNHCR, 2020). Αναλυτικότερα, παρόλη την προσπάθεια αποσυμφόρησης και καλύτερευσης των συνθηκών διαβίωσης των κέντρων προσωρινής φιλοξενίας που διαμένουν οι πρόσφυγες, όπως αναφέρθηκε στη Σύνοδος της Ολομέλειάς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες (2019), η κατάσταση παραμένει δύσκολη. Από τον Ιανουάριο 2020 έως τα μέσα Φεβρουαρίου του 2020 η Λέσβος βρίσκεται με 2.034 πρόσφυγες, η Σάμος με 639 και η Κω με 336 ανθρώπους, οι οποίοι διαμένουν σε προσωρινά καταλύματα (UNHCR, 2020). Ως εκ τούτου, έχουν παρθεί αποφάσεις με τη συνεργασία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες και της Ελληνικής Κυβέρνησης, να βοηθήσουν ώστε όλος αυτός ο μετακινούμενος πληθυσμός να κατανοηθεί ισοδύναμα σε περιοχές της ενδοχώρας, αλλά και σε νησιά.

Ένα από τα νησιά της Ελλάδας το οποίο κατέχει σημαντικό ρόλο στην ενσωμάτωση και στην ένταξη του προσφυγικού πληθυσμού είναι αυτό της Κρήτης και πιο συγκεκριμένα ο Δήμος Ηρακλείου, που καταπιάνεται με τα κομμάτια αλληλεγγύης και ενσωμάτωσης ευάλωτων ομάδων, επιθυμώντας αλλά και καταφέροντας σε τελικό στάδιο την συνύπαρξη με την υπόλοιπη κοινωνία. Για τον λόγο αυτό, η αλληλεγγύη και η ανάγκη για παροχή βοήθειας στην προσφυγική κατάσταση είναι εντονότερη και πιο άμεση (Heraklion, 2016).). Ξεκινώντας από το 2015 με τα μεγαλύτερα ποσοστά

εκτοπισμένων ανθρώπων στην σύγχρονη ιστορία (UNHCR,Greece,2016) εφαρμόζοντας και υλοποιώντας προγράμματα που έχουν σχέση με τα παραπάνω, ο Δήμος Ηρακλείου σε συνεργασία με εθελοντές πολίτες και με Μ.Κ.Ο ξεκίνησαν ενέργειες για την συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης για τους ανθρώπους, οι οποίοι βρίσκονταν σε περιοχές όπως η Ειδομένη και σε νησιά του Αιγαίου. Ο κόσμος ανταποκρίθηκε στο ανθρωπιστικό αυτό κάλεσμα αλληλεγγύης (Heraklion,2016), με ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν σε πολλές χρονικές περιόδους οι πολίτες του Ηρακλείου έδειξαν μεγάλη ενσυναίσθηση.

Πέρα από το κομμάτι της αλληλεγγύης και της βοήθειας των άμεσων αναγκών που παρέχεται στους ανθρώπους αυτούς, σημαντικό είναι και το κομμάτι της υιοθέτησης καλύτερων μέτρων ένταξης των προσφύγων στο κοινωνικό σύνολο (UNHCR,Greece,2019). Οι Αρχές, μέσα από τις εκδηλώσεις, επιθυμούν να δουλέψουν κομμάτια που αφορούν την ενσωμάτωση και την αποδοχή όλου αυτού του κόσμου στην τοπική κοινωνία. Για τον λόγο αυτό, ξεκίνησαν προγράμματα σε συνεργασία με την Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ και τις Τοπικές Αρχές. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία (2019) σε ποσοστό 4,2% που αφορούν την Κρήτη σε σχέση με ποσοστό 6,9% που αφορά τα υπόλοιπα νησιά, πραγματοποιήθηκαν προγράμματα στέγασης και ένταξης αιτούντων άσυλο σε κτίρια και διαμερίσματα (ESTIA.UNCHR,2019). Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό του προγράμματος ESTIA της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, το οποίο ξεκίνησε το 2017 και αποτελεί σύμπραξη της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας ΠΛΟΗΓΟΣ με εταίρο την Αναπτυξιακή Ηρακλείου για την στήριξη έκτακτης ανάγκης και την ένταξη των προσφύγων, για στέγαση (ΠΛΟΗΓΟΣ.ESTIA, 2017).

Βασικοί στόχοι του προγράμματος στέγασης αιτούντων άσυλο στην Κρήτη, είναι η οργανωμένη εγκατάσταση οικογενειών σε πλήρως εξοπλισμένα και κατάλληλα σπίτια, η ψυχοκοινωνική πλαισίωση των ωφελούμενων προσφύγων για την αντιμετώπιση όλων αυτών των δυσκολιών που βίωσαν και την υποστήριξη σε μετέπειτα βήματα ,καθώς και οι ενέργειες για παρέμβαση και ένταξη στο κοινωνικό σύνολο (ΠΛΟΗΓΟΣ.ESTIA,2017) . Επιπλέον, σημαντική είναι η ενσωμάτωση των παιδιών προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδος όπως και η βοήθεια στη πρόσβαση του Εθνικού Συστήματος Υγείας .

Το πρόγραμμα αυτό, αποτελεί ένα ικανό παράδειγμα σύγκρισης για την κάλυψη βασικών αναγκών και την οργανωμένη εγκατάσταση που παρέχει η Κρήτη, σε σχέση με τα υπόλοιπα νησιά όπου υπάρχουν πρόσφυγες και επικρατούν πολύ άσχημες συνθήκες διαβίωσης και υψηλοί κίνδυνοι σεξουαλικής βίας παιδιών και γυναικών όπως αναφέρει ο Lecler , επικεφαλής της Υπάτης Αρμοστείας στην Ελλάδα (ESTIA.UNCHR,2018). Συνακόλουθα, για τους πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Κρήτη με το πρόγραμμα ESTIA και βρίσκονται σε διαδικασία χορήγησης ασύλου ή έχουν πάρει την κάρτα του αναγνωρισμένου πρόσφυγα και με αφορμή τα παραπάνω, πρόσφατα στατιστικά στοιχεία αναφέρουν ότι από τον συνολικό αριθμό προσφύγων 21.346 στην Ελλάδα, μέχρι και 14 Ιανουάριο του 2020, στην Κρήτη βρίσκονται 861 πρόσφυγες δηλαδή ποσοστό επί του συνόλου 4% (ESTIA.UNCHR,2020). Στις 12 Φεβρουάριο του 2020, τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα στην Κρήτη ανέρχεται στους 869 με ποσοστό επί του συνόλου 4% (ESTIA.UNCHR,2020) .

Ο Δήμος Ηρακλείου, στοχεύοντας στην σταδιακή σύνδεση των προσφύγων με τους ντόπιους κατοίκους, την γεφύρωση του χάσματος που αφορά κομμάτια επικοινωνίας, ήθη και έθιμα, επιδίωξε την δημιουργία εκδηλώσεων ώστε ο κόσμος να γνωρίσει καλύτερα τους πρόσφυγες και να αναπτυχθούν δεσμοί ενός κλίματος κατανόησης και εμπιστοσύνης (Heraklion, 2019). Επιπλέον, βασικοί άξονες που αφορούν τον δήμο, για τους πρόσφυγες που διαμένουν στο Ηράκλειο Κρήτης και όπως αναφέρεται από το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων (Σ.Ε.Μ.Π) είναι η παροχή εκπαίδευσης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης , εργασίας , η αναγνώριση και η επίλυση των πραγματικών αναγκών αυτής της πληθυσμιακής ομάδας (Heraklion, 2020).

Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η διασφάλιση της ειρηνικής συνύπαρξης διαφορετικών λαών , ενισχύοντας την ομαλή ένταξης της συγκεκριμένης ευάλωτης κοινωνικής ομάδας στον συνολικό πληθυσμό και την δημιουργία μιας νέας μόνιμης καθημερινότητας.

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ/ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

4.1 Οι αρχές της Κοινωνικής Εργασίας

Η κοινωνική εργασία είναι ένα επάγγελμα ουμανιστικό. Όπως ορίζει και η συγκεκριμένη λέξη κύριος στόχος της είναι ο άνθρωπος ,η μοναδικότητα του κάθε ατόμου, η σημασία των ανθρωπίνων σχέσεων, η ευημερία, η προάσπιση των γενετήσιων δικαιωμάτων όπως και η κοινωνική δικαιοσύνη (Καλλινικάκη,2012). Αναλυτικότερα, όπως αναφέρεται από τον διεθνή ορισμό της Κοινωνικής Εργασίας «Πρόκειται για ένα εφαρμοσμένο επάγγελμα και ακαδημαϊκό πεδίο, το οποίο προωθεί την κοινωνική αλλαγή και ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή , την ενδυνάμωση και την απελευθέρωση των ανθρώπων. Οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συλλογικής ευθύνης και του σεβασμού της διαφορετικότητας είναι κεντρικές στην κοινωνική εργασία, η οποία θεμελιώνεται από τις θεωρίες της κοινωνικής εργασίας, των κοινωνικών επιστημών, των ανθρωπιστικών επιστημών και τη γηγενή γνώση και συνδέει ανθρώπους και δομές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής αλλά και να ενισχύσει την ευημερία τους».(Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικών Λειτουργών,2014). Επομένως, ο κοινωνικός λειτουργός απασχολούμενος σε δομές και υπηρεσίες οι οποίες απευθύνονται στον μετακινούμενο πληθυσμό έχει ως στόχο την κάλυψη βασικών αναγκών, την προάσπιση των δικαιωμάτων τους ,των συνθηκών διαβίωσης τους καθώς και την ομαλή ένταξή τους στην Ελληνική πραγματικότητα.

Η κοινωνική εργασία διέπεται από βασικές αρχές και θέσεις τις οποίες κάθε επαγγελματίας οφείλει να εφαρμόζει και να ακολουθεί. Ως εφαρμοσμένη επιστήμη πλαισιώθηκε σε ένα σύστημα αρχών, αξιών και κανόνων δεοντολογίας, οι οποίες πηγάζουν από τα ανθρωπιστικά δικαιώματα και τα δημοκρατικά ιδεώδη (Καλλινικάκη,2012). Όπως προαναφέρθηκε, βασική αρχή είναι αυτή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία αποτελούν το θεμέλιο για την εφαρμογή του επαγγέλματος καθώς και η αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης, που είναι κίνητρο για την Κοινωνική Εργασία. Επιπλέον, το πεδίο ενασχόλησης του συγκεκριμένου επαγγέλματος δεν αφορά μεμονωμένα τον άνθρωπο, αλλά μεριμνά και για το κοινωνικό σύνολο . Ακόμα, βασικός συνδετικός κρίκος αποτελεί η συλλογική ευθύνη. Η οποία έχει να κάνει με την συνείδηση ενός ολιστικού μοντέλου που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση ότι

οποιοδήποτε γεγονός εξελίσσεται σε ατομικό επίπεδο έχει άμεση συνέπεια και στην υπόλοιπη κοινωνία και τις σχέσεις της και για τον λόγο αυτό να βοηθήσει στην ενδυνάμωση ο επαγγελματίας ώστε να επιλυθούν ζητήματα που προβληματίζουν ευρύτερα την κοινωνία (Κανδυλάκη,2008). Σημαντική αναφορά, γίνεται εξίσου και στις αρχές που διέπουν την σχέση μεταξύ κοινωνικού λειτουργού και ατόμου. Αποτελούν βασικά θεμέλια για την ανάπτυξη μιας ποιοτικής σχέσης και αμοιβαίας συναισθηματικής εμπλοκής. Χαρακτηρίστηκες θεωρούνται, η εχεμύθεια και η εμπιστευτικότητα, η αρχή της εξατομίκευσης που θεωρεί τον κάθε άνθρωπό ως μια μοναδική οντότητα, η αποδοχή, η μη κριτική στάση στα όσα ακούει ή ασπάζεται το άτομο που έχει να βοηθήσει καθώς και η σκόπιμη έκφραση συναισθημάτων. Συνακόλουθα, οι κοινωνικοί λειτουργοί εστιάζουν στην αξία της ανθρώπινης ύπαρξης, στον σεβασμό της προσωπικότητας ενός ανθρώπου, καθώς και στην αρχή της αυτοδιάθεσης και της αυτοπραγμάτωσης (Καλλινικάκη,2012). Τέλος, συνεργάζεται με πληθυσμιακές ομάδες οι οποίες βρίσκονται σε κατάσταση κινδύνου, είναι ευάλωτες και καταπιεσμένες (Δημοπούλου-Λαγωνίκα,2011).

4.2 Οι πρακτικές της Κοινωνικής Εργασίας

Το πλαίσιο ανάπτυξης της πρακτικής της Κοινωνικής Εργασίας είναι αρκετά ιδιαίτερο, πολύπλευρο και μεταβαλλόμενο , καθώς αφορά πολλούς τομείς της ζωής ενός ανθρώπου , οι οποίοι βρίσκονται σε συνεχή αλληλεπίδραση κατά την διάρκεια της ζωής τους (Καλλινικάκη,2012). Οι βασικές πρακτικές του επαγγέλματος είναι η εφαρμογή συμβουλευτικών υπηρεσιών, παραπομπών, εργασία με ευάλωτες ομάδες , την κοινότητα, συνηγορία, επικοινωνία , διαμεσολάβηση και σύνδεση με φορείς και υπηρεσίες της χώρας προκειμένου ο εξυπηρετούμενος να έχει την βέλτιστη παροχή υπηρεσιών και αντιμετώπιση (Δημοπούλου-Λαγωνίκα,2011).

Λόγω της συνεχούς μεταβαλλόμενης κοινωνικοπολιτισμικής δυναμικής, των αυξημένων απαιτήσεων που προκύπτουν από τους μετακινούμενους πληθυσμούς, αλλά και από τις ανάγκες να συνεργαστεί ο κοινωνικός λειτουργός με αυτούς τους πληθυσμούς οι οποίοι εισέρχεται σε χώρες υποδοχής, είτε αυτοί χαρακτηρίζονται προσφυγικοί είτε μεταναστευτικοί πληθυσμοί χρησιμοποιεί ένα μοντέλο προσέγγισης το οποίο ονομάζεται Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία (Δημοπούλου-Λαγωνίκα,2011). Πρόκειται για ένα ολιστικό μοντέλο, το οποίο λόγω της

πολυπολιτισμικής κατάστασης που επικρατεί όταν θα εφαρμοστεί χρησιμοποιεί γνώσεις, αξίες, σωστές δεξιότητες προκειμένου να επωφεληθούν τα άτομα και οι οικογένειες των συγκεκριμένων ανθρώπων (Δημοπούλου-Λαγωνίκα,2011). Στόχος της Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Εργασίας είναι η βοήθεια, η ενδυνάμωση των διαφόρων εθνοτικών ομάδων με τους οποίους ασχολείται , αποδοχή της διαφορετικότητας από τους κατοίκους της χώρας και την ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο. Επιπλέον, προάγει την συνύπαρξη της ισότητας , ανάμεσα σε πολιτισμούς σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης (Δημοπούλου-Λαγωνίκα,2011).

Για τον λόγο αυτό ο κοινωνικός λειτουργός όπως αναφέρει η Δημοπούλου-Λαγωνίκα, (2011) οφείλει να σέβεται, να κατανοεί, να γνωρίζει τις πολιτισμικές διαφορές ανάμεσα σε χώρες και να λειτουργεί με τρόπο αποτελεσματικό για την υποβοήθηση του ίδιου του ατόμου, της οικογένειας, των ομάδων και συστημάτων στην πολιτισμική κοινωνία. Πάντα όμως, χωρίς να εμπλέκεται προσωπικά σύμφωνα με τα δικά του πολιτισμικά στοιχεία και το δικό του πλαίσιο αναφοράς αλλά να είναι αντικειμενικός στις αξίες και τις αρχές των μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων (Κανδυλάκη,2009).

Οι παροχές των υπηρεσιών όπως και οι μέθοδοι με τις οποίες εργάζεται, διαμορφώνονται ανάλογα με τον μετακινούμενο πληθυσμό με τον οποίο καταπιάνεται ο επαγγελματίας. Πιο συγκεκριμένα, ο πρόσφυγας με τον ερχομό του στην χώρα υποδοχής καθώς και με την παραμονή του , έχει να αντιμετωπίσει τραυματικές εμπειρίες, απώλειες και καθημερινές δυσκολίες στην διαδικασία εγκατάστασης του (Διπλωματική Εργασία,Μπακούρου,2016). Σε αρχικό στάδιο, ο κοινωνικός λειτουργός, καταγράφει τους νέο εισαχθέντες πρόσφυγες και κάνει την πρώτη επαφή καθώς και την αξιολόγηση των άμεσων αναγκών που χρειάζονται οι συγκεκριμένοι άνθρωποι. Ασχολείται με τις παραπομπές σε κρατικές υπηρεσίες, αρμόδιες αρχές ,οργανώσεις της χώρας και υπηρεσίες υγείας, καθώς και την παροχή βοήθειας συμπλήρωσης νομικών αλλά και μη εντύπων για τους πρόσφυγες οι οποίοι δεν γνωρίζουν την γλώσσα της χώρας υποδοχής . Για τον λόγο αυτό, οφείλει να είναι ευέλικτος σε ότι καινούργιο γνωρίζει ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στη μεγάλη πληθυσμιακή ομάδα που έχει να εξυπηρετήσει (Greek Council for Refugees,2017).

Επιπλέον, σημαντική αρμοδιότητα του είναι η προάσπιση των δικαιωμάτων του πρόσφυγα για άσυλο, καθώς και των ανθρώπων οι οποίοι δεν έχουν λάβει ακόμη τον

τίτλο του αναγνωρισμένου πρόσφυγα και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης με όσο το δυνατόν λιγότερα δυσάρεστα γεγονότα να εξελίσσονται. Συνακόλουθα, έχει να διαχειριστεί επείγοντα περιστατικά οικογενειακών και ιατρικών περιπτώσεων καθώς αποτελεί προσωρινό σημείο αναφοράς όπως και για τα ασυνόδευτα ανήλικα μέχρι να μετακινηθούν σε κατάλληλες δομές για εκείνα (Greek Council for Refugees, 2017). Η σίτιση και η στέγαση είναι μέσα στις αρμοδιότητες του εξίσου, διότι πρέπει να μεριμνήσει για τις συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες όπως και για τις παραπομπές για την εγκατάσταση τους σε άλλες δομές προσωρινής φιλοξενίας ή για τις απαραίτητες διαδικασίες μόνιμης εγκατάστασης. Στα πλαίσια της πρακτικής της κοινωνικής εργασίας η ψυχοκοινωνική υποστήριξη και η συμβουλευτική αποτελούν βασική ανάγκη για τους μετακινούμενους πληθυσμούς. Παρέχεται πολύπλευρη αρωγή προκειμένου να αντιμετωπίσουν το πρώτο στάδιο του ερχομού τους, τις απώλειες που βίωσαν, νομική υποστήριξη για τα επόμενα βήμα τους στην χώρα υποδοχής και την κατάλληλη πλαισίωση για την ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο και την καινούργια καθημερινότητα (Greek Council for Refugees, 2017).

ΜΕΡΟΣ Β΄

1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της μελέτης μας, είναι η διερεύνηση των απόψεων των ειδικών για τα ζητήματα ένταξης των προσφύγων που διαμένουν στην πόλη του Ηρακλείου. Πιο ειδικά η διερεύνηση θα αφορά στα θέματα των αναγκών, δυσκολιών και των τρόπων επίλυσης αυτών.

1.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Καθώς το θέμα το οποίο θα μελετηθεί αφορά σε κάτι ειδικό και στοχευμένο όσον αφορά τον πληθυσμό και το πεδίο τα ερευνητικά ερωτήματα προκύπτουν ώστε να δώσουν τη γνώση στους ερευνητές να μιλήσουν για τις τάσεις και όχι για να γενικεύσουν. Πιο ειδικά αφορούν στη γνώση για τις ανάγκες που προτεραιοποιούν οι ειδικοί και τα πρόσωπα κλειδιά για την κοινότητα των προσφύγων, τις δυσκολίες και τον τρόπο επίλυσης αυτών, προκειμένου να εκτιμηθούν και να γίνουν ενδεχόμενα προτάσεις για την ομάδα του Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Αγωγής και Δράσης, η οποία θα αξιοποιήσει με δράση στο πεδίο της πόλης του Ηρακλείου.

1. Ποια η καθημερινότητα του προσφυγικού πληθυσμού στην πόλη του Ηρακλείου?
2. Ποιες οι σημαντικότερες δυσκολίες κατά τη διαδικασία ένταξης τους;
3. Ποιες οι προτάσεις για τις δράσεις/παρεμβάσεις ένταξης;

1.3 Μέθοδος και Υλικό

Η επιλογή της ποιοτικής έρευνας εκτιμάται ότι θα υποστηρίξει τον σκοπό της μελέτης για την συλλογή των πληροφοριών σχετικά με τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα που σχεδιάστηκαν.

Η ποιοτική κοινωνική έρευνα και οι ποιοτικές μεθοδολογίες αποτελούν γενικότερα ένα από τα βασικότερα παραδείγματα μεθοδολογίας στις κοινωνικές επιστήμες. Η ποιοτική έρευνα στοχεύει στην περιγραφή, ανάλυση, ερμηνεία και κατανόηση κοινωνικών φαινομένων, καταστάσεων και χαρακτηριστικών κοινωνικών ομάδων απαντώντας στα κύρια ερωτήματα του «πώς» και του «γιατί». Η σημαντικότητα της ποιοτικής έγκειται στην δυνατότητα που παρέχει να ερευνάτε το θέμα που έχει επιλέξει ο ερευνητής με περισσότερη λεπτομέρεια και βάθος. Ακόμη, δίνει την ευκαιρία να διερευνηθούν φαινόμενα και συμπεριφορές που δεν είχαν εμφανιστεί από την αρχή αλλά προέκυψαν στη πορεία εξέλιξης του κάθε ερευνητικού θέματος. Τέλος, σημαντική αναφορά πρέπει να γίνει και στην ευκαιρία που δίνει η ποιοτική έρευνα στον ερευνητή να δει από την σκοπιά του κοινωνικού υποκειμένου με το οποίο ασχολείται. (Ιωσηφίδης, 2008)

Μέσα από αυτή την ποιοτική μέθοδο μας δίνεται η ευκαιρία να συλλέξουμε αρκετές πληροφορίες, καθώς και διαφορετικές αντιλήψεις για το θέμα που μας απασχολεί μέσα από μικρό αριθμό ατόμων. Συγκεκριμένα μέσα από τις ποιοτικές μεθόδους ο ερευνητής μπορεί να κατανοήσει και να διερμηνεύσει τα νοήματα που αποδίδουν τα υποκείμενα, ως εκπρόσωποι του προσφυγικού πληθυσμού του δήμου, σε κοινωνικά φαινόμενα και διακρίσεις. Επίσης μέσα από αυτό μπορεί να δημιουργηθεί μια εικόνα για τις σχέσεις που έχουν τα υποκείμενα και οι κοινωνικές ομάδες για τις δομές, καθώς και την αντίληψη τους για το κοινωνικό γίγνεσθαι και τις κοινωνικές θέσεις και ρόλους μέσα σε μια κοινωνία (Ιωσηφίδης 2008).

1.3.1 Ανάλυση

Κατά τη διαδικασία της ανάλυσης των δεδομένων θα ακολουθήσουν οι παρακάτω ενέργειες: α) η απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων, και β) η κατηγοριοποίηση των νοημάτων με στόχο την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων, την ερμηνεία και κατανόηση φαινομένων, διαδικασιών και δράσεων. (Ιωσηφίδης, 2008)

1.3.2. Μέσο συλλογής στοιχείων-Συνέντευξη

Προκειμένου να εξυπηρετήσουμε τον σκοπό της έρευνάς μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, δημιουργήσαμε έναν οδηγό συνέντευξης που περιλαμβάνει τρεις θεματικούς άξονες:

Στον πρώτο άξονα θα επικεντρωθούμε στα δημογραφικά στοιχεία των ειδικών, ώστε να γνωρίσουμε τις υπηρεσίες με τις οποίες θα συνεργαστούμε. Αρχικά θα μας

αναφέρει λίγα λόγια για την ειδικότητα του. Θα αναφερθούμε στους στόχους της οργάνωσης, τη θέση του σε αυτή, καθώς και τα χρόνια υπηρεσίας του εκεί. Επίσης θα ζητήσουμε να αναφερθούν στο ανθρώπινο δυναμικό της οργάνωσης και αν συμμετέχει σε άλλες υπηρεσίες- ομάδες.

Στο δεύτερο άξονα θα εστιάσουμε στους στόχους των υπηρεσιών και ποιες είναι οι δράσεις οι οποίες επικεντρώνονται στο προσφυγικό. Συγκεκριμένα θα δώσουμε έμφαση στις δράσεις και στο δυναμικό που απασχολεί και κατά πόσο αυτό μπορεί να ανταπεξέλθει στις προσδοκίες που δημιουργούνται. Μέσα από τη συζήτηση θα δούμε έμμεσα αν υπάρχουν κενά και μεταξύ των υπηρεσιών και απέναντι στους ενδιαφερόμενους, κατά πόσο τα αντιλαμβάνονται και αν κάνουν κάτι για αυτό

Στον τρίτο θεματικό άξονα θα επιδιώξουμε να πάρουμε πληροφορίες σχετικά με την ομάδα στόχου, δηλαδή τον προσφυγικό πληθυσμό, μέσα από τις εμπειρίες και τα παραδείγματα των ειδικών. Πιο συγκεκριμένα, θα διερευνήσουμε τη σχέση ανάμεσα σε ντόπιο πληθυσμό και πρόσφυγες, στάσεις και αντιλήψεις και των δύο πλευρών. Έτσι θα έχουμε μια πρώτη εικόνα για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο προσφυγικός πληθυσμός, τις ανάγκες που έχει, τον βαθμό που τις ικανοποιούν οι υπηρεσίες. Τέλος, θα εστιάσουμε στο βαθμό ενεργοποίησης του ντόπιου πληθυσμού απέναντι στη διαφορετικότητα της ομάδας στόχου και των αναγκών της και αν ενεργοποιείται θεσμικά. Κατά πόσο υπάρχει εθελοντισμός και που βασίζεται.

1.4 Επιλογή του δείγματος

Το δείγμα μας αποτελείται από πρόσωπα κλειδιά και ειδικούς σε ζητήματα μετακινούμενου πληθυσμού, που έχουν εμπειρία σε θέματα ένταξης και έχουν δράσει σε αντίστοιχο πεδίο. Αποτελούν μια μη ομοιόμορφη ομάδα καθώς έχουμε προσεγγίσει άτομα από διαφορετικούς τομείς (υγεία, εκπαίδευση, τοπική αυτοδιοίκηση, κ.τ.λ.), οι οποίοι ασχολούνται με το προσφυγικό ζήτημα είτε σε επίπεδο σχεδίασης πολιτικής, είτε σε επίπεδο δράσεων. Τα πρόσωπα – κλειδιά αναφέρονται σε αυτούς που έχουν την εμπειρία με το μελετώμενο θέμα μέσω της συνεργασίας και επαφής με τον προσφυγικό πληθυσμό στην καθημερινότητα τους (πρόσωπα επιρροής στην κοινότητα τους, διερμηνείς, άλλοι). Ακόμη, η εποπτεία μας στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης εποπτείας 2 και 3 στο Εργαστήριο Διαπολιτισμικής Αγωγής και Δράσης διευκόλυνε την προσέγγιση του δείγματος, καθώς το εργαστήριο συνεργάζεται με το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών του Δήμου Ηρακλείου, συλλόγους και ομάδες προσφύγων

καθώς και άλλους φορείς και υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης σχετικές με το θέμα.

1.5 Ηθικά ζητήματα

Μέσω της έρευνας αυτής ανακύπτουν πολλά σημαντικά ζητήματα και στοιχεία. Για αρχή είναι ένα ζήτημα που επηρεάζει άμεσα την τοπική κοινωνία και χρίζει άμεσης και στοχευμένης παρέμβασης. Επίσης είναι πολύ σημαντικό μέσω αυτού να αναδειχθούν τα δυνατά σημεία, τα κολλήματα και οι ελλείψεις του πεδίου που σχετίζονται με το προσφυγικό. Για να μπορέσουμε να επιτύχουμε όλα τα παραπάνω θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ένα σημαντικό παράγοντα, ο οποίος είναι τα ηθικά ζητήματα που θα προκύψουν στην διεξαγωγή της παρούσας πτυχιακής. Το πρώτο ζήτημα που εμφανίζεται, είναι η ελεύθερη βούληση του συνεντευξιαζόμενου. Συγκεκριμένα από την πρώτη κιόλας επαφή, θα πρέπει να ενημερώσουμε για τον στόχο της έρευνας μας και για της πληροφορίες που θέλουμε να συλλέξουμε μέσα από την συνέντευξη. Με αυτό τον τρόπο ο συνεντευξιαζόμενος θα έχει το δικαίωμα να αποφασίσει ελεύθερα και αυτόνομα, για το αν θέλει να συμμετέχει σε αυτή την έρευνα. Επίσης θα πρέπει να ενημερώσουμε με τέτοιο τρόπο, ώστε να είμαστε σίγουροι ότι οι συμμετέχοντες κατάλαβαν τον σκοπό της έρευνας και θα πρέπει να αποφύγουμε οποιαδήποτε παρανόηση. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα, να δημιουργηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα σε εμάς και τους συμμετέχοντες, που θα οδηγήσει στην καλύτερη διεξαγωγή της πληροφορίας. (Ίσαρης, Πουρκός, 2015)

Επίσης ένα άλλο ηθικό ζήτημα που πρέπει να έχουμε υπόψη μας είναι το είδος των δεδομένων. Συγκεκριμένα, οι συνεντευξιαζόμενοι θα μιλήσουν μέσα από την προσωπική τους εμπειρία και βιώματα. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να συλλέξουμε ένα πλούσιο και λεπτομερές υλικό, καθώς και πολύ προσωπικό. Επομένως θα πρέπει να προσέξουμε πως θα το χρησιμοποιήσουμε, έτσι ώστε να μας βοηθήσει στην επίτευξη του στόχου μας αλλά παράλληλα να προστατέψουμε και τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων. Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να σκεφτούμε είναι το μέρος που θα διεξαχθούν οι συνεντεύξεις, καθώς παίζει καθοριστικό ρόλο. Για παράδειγμα, αν δεν επιλέξουμε το σωστό μέρος μπορεί να προκύψουν πολλά ενδεχόμενα και απρόοπτα, τόσο για την συλλογή των δεδομένων όσο και για την προστασία των προσωπικών στοιχείων. Τέλος άλλο ένα ζήτημα που θα πρέπει να

αναφερθεί είναι ότι επειδή χρησιμοποιούμε ποιοτική έρευνα, πρέπει να είμαστε ανοιχτοί σε αλλαγές και σε τροποποιήσεις. Συγκεκριμένα για τα ζητήματα που αφορούν την δεοντολογία δεν μπορούμε να τα καθορίσουμε όλα εκ των προτέρων. Αντιθέτως, θα πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση για την αντιμετώπιση νέων ηθικών διλημάτων και προκλήσεων που μπορεί να εμφανιστούν (Ίσαρης, Πουρκός, 2015).

1.6 Περιορισμοί της έρευνας

Κατά την διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας η διαδικασία κύλησε ομαλά, είχαμε όμως ορισμένους περιορισμούς. Ένας περιορισμός είναι το γεγονός ότι οι συνεντεύξεις μας δεν ήταν τόσο διεξοδικές όσο θα έπρεπε. Δηλαδή κάποιες φορές δεν στοχεύαμε σε βάθος για να αντλήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην εκμεταλλευτούμε στο έπακρο τις εμπειρίες των ερωτώμενων.

Ακόμη ένας δεύτερος περιορισμός στην έρευνα μας ήταν αυτός της διαχείρισης του χρόνου. Συγκεκριμένα οι συνεντεύξεις που πάρθηκαν από τους ειδικούς έγιναν ένα μεγάλο χρονικό διάστημα πριν την πραγματοποίηση της ανάλυσης (περίπου 1 χρόνο πριν), ενώ θα έπρεπε σύμφωνα με την θεωρία της ποιοτικής έρευνας να γίνει μέσα σε λίγους μήνες. Μέσα σε αυτό το διάστημα ορισμένα πράγματα έχουν αλλάξει και τα αποτελέσματα μας δεν συμβαδίζουν απόλυτα με τα τωρινά δεδομένα.

Τέλος, ένας περιορισμός είναι και η απειρία μας σχετικά με την ανάλυση ποιοτικών συνεντεύξεων. Μέχρι τώρα κανείς από εμάς δεν είχε πραγματοποιήσει κάποια αντίστοιχη έρευνα ή εργασία, με αποτέλεσμα να μας δυσκολέψει ιδιαίτερα το κομμάτι της κατηγοριοποίησης και της ανάλυσης των πληροφοριών που πήραμε από τους συνεντευξιαζόμενους

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

2.1 Κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία του δείγματος

Παρακάτω παρατίθενται τα βασικά χαρακτηριστικά των συνεντευξιζόμενων που συμμετείχαν στο δείγμα μας.

Συνεντευξιζόμενος/η 1: Κατάγεται από την Συρία. Έχει σπουδάσει Γαλλική Φιλολογία και διαμένει στην Ελλάδα πάνω από δεκαπέντε χρόνια. Έχει συνεργαστεί με το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών στην προσπάθεια εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και Σύριες γυναίκες, ως εκπαιδύτρια δασκάλα. Σήμερα έρχεται καθημερινά σε επαφή με οικογένειες αιτούντων άσυλο, παρέχοντας διερμηνεία και υποστηρίζοντας τους στην προσαρμογή τους στο νέο τους περιβάλλον.

Συνεντευξιζόμενος/η 2: Εργάζεται από την αρχή της λειτουργίας υπηρεσίας για χορήγηση Ασύλου στη Κρήτη, τόσο στη διαχείριση υποθέσεων, όσο και στις αποφάσεις για τους αιτούντες άσυλο. Ενεργοποιείται μέσω θεσμοθετημένων και μη οργάνων στα ζητήματα ένταξης προσφύγων και μεταναστών στην πόλη.

Συνεντευξιζόμενος/η 3: Έχει ασχοληθεί με κοινωνικές επιστήμες. Απασχολείται με ζητήματα ένταξης και επαναπατριsmού των μεταναστών που βρίσκονται στην Κρήτη μέσα από τοπικούς και διεθνείς οργανισμούς.

Συνεντευξιζόμενος/η 4: Έχει σπουδάσει Κοινωνική Εργασία. Έχει προϋπηρεσία σε ζητήματα πρόληψης και ευαισθητοποίησης. Ομάδες στόχου που έχει συνεργαστεί είναι έφηβοι, γυναίκες και ευάλωτες ομάδες. Συνεργάζεται με το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών τα τελευταία πέντε χρόνια.

Συνεντευξιζόμενος/η 5: Είναι νομικός και συνεργάζεται με το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών πάνω από πέντε χρόνια. Ασχολείται με τον τομέα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, το μεταναστευτικό και το προσφυγικό δίκαιο.

Συνεντευξιζόμενος/η 6: Έχει σπουδάσει κοινωνιολογία με μεταπτυχιακό στον κοινωνικό αποκλεισμό. Έχει προϋπηρεσία πάνω από δέκα χρόνια στο ζήτημα καταγραφής μεταναστών σε τοπικό επίπεδο, καθώς και στη διαχείριση αιτημάτων προσφύγων μέσα από την θέση σε υπηρεσία της πόλης του Ηρακλείου.

Συνεντευξιαζόμενος/η 7: Είναι εθελοντής που ευαισθητοποιείται με θέματα μειονοτήτων στη πόλη του Ηρακλείου. Εστιάζει κυρίως σε πρόσφυγες και μετανάστες και συμμετέχει σε δράσεις για την ομαλή ένταξη τους στη πόλη όπως για παράδειγμα στη διδασκαλία μαθημάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

Συνεντευξιαζόμενος/η 8: Έχει ολοκληρώσει διπλωματικές σπουδές στο εξωτερικό. Έχει εμπειρία σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Ακόμη, έχει αναλάβει θέσεις σε συμβούλια λήψης αποφάσεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ασχολείται με ζητήματα μεταναστών και προσφύγων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

Συνεντευξιαζόμενος/η 9: Είναι νομικός και έχει προϋπηρεσία στη διαχείριση νομικών υποθέσεων με μετανάστες και πρόσφυγες. Ενεργοποιείτε στα ζητήματα αυτών των πληθυσμών εθελοντικά ή μέσα από διάφορους τοπικούς ή ακόμα και διεθνής οργανισμούς.

Συνεντευξιαζόμενος/η 10: Είναι γενικός οικογενειακός γιατρός σε ιατρείο του Δήμου έρχεται σε επαφή με προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό και έχει εικόνα της κατάστασης τους και των αναγκών τους.

Συνεντευξιαζόμενος/η 11: Έχει σπουδές σε παιδαγωγικές και κοινωνικές επιστήμες. Ενεργοποιείται στα διαπολιτισμικά ζητήματα μέσω της ομάδας στόχου παιδιών ηλικίας κάτω από δώδεκα ετών. Συνεργάζεται επίσης, επί σειρά ετών με το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και πιο συγκεκριμένα με το Εργαστήριο Διαπολιτισμικής Αγωγής και Δράσης.

2.2 Προφίλ των υπηρεσιών

Το κεφάλαιο αυτό έχει ως στόχο την παρουσίαση του αντικειμένου των υπηρεσιών στο Ηράκλειο, που ασχολούνται με το προσφυγικό, μέσω των συνεντεύξεων με τους ειδικούς που απασχολούνται σε αυτές. Συγκεκριμένα τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούν τόσο τους στόχους και το αντικείμενο των υπηρεσιών, όσο και τις δράσεις, τις παροχές προς το πρόσφυγες, αλλά και τις δυσκολίες που συχνά αντιμετωπίζουν στην προσπάθεια τους αυτή. Μέσω αυτών θα πάρουμε μια εικόνα για το τι υπηρεσίες λειτουργούν στο Ηράκλειο για την ευάλωτη αυτή ομάδα και με τι ζητήματα έχουν να κάνουν.

2.2.1 Το αντικείμενο των υπηρεσιών

Όσον αφορά το αντικείμενο των υπηρεσιών που ασχολούνται με το προσφυγικό, παρατηρούμε ότι πολλοί ερωτώμενοι και επομένως και οι υπηρεσίες στις οποίες ανήκουν, έχουν να κάνουν με σημαντικά γραφειοκρατικά ζητήματα αλλά και ζητήματα ασφάλειας και φροντίδας των ανθρώπων που έρχονται στην χώρα υποδοχής. Συγκεκριμένα τέτοια ζητήματα είναι η άμεση ενημέρωση των προσφύγων που καταφθάνουν για τα δικαιώματά τους, αλλά και για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν ανάλογα με την περίπτωση του κάθε ανθρώπου. Επίσης η νομική υποστήριξη, ο ιατρικός έλεγχος, η μέριμνα για τη μεταφορά των ανθρώπων και την έκδοση απαραίτητων εγγράφων, είναι από τα πιο σημαντικά πράγματα που αναλαμβάνουν οι υπηρεσίες, όπως και το κομμάτι της ιθαγένειας και της παροχής ασύλου. Επίσης η διασύνδεση υπηρεσιών και οι παρεμβάσεις σε αποφάσεις και νομοσχέδια που αφορούν το προσφυγικό, όσο και οι παρεμβάσεις προς την κοινωνία είναι ένα ακόμη σημαντικό κομμάτι που αναλαμβάνουν κάποιες υπηρεσίες και διασφαλίζουν την όσο δυνατόν καλύτερη παροχή βοήθεια στους ανθρώπους αυτούς.

«να τους δούμε να τους ενημερώσουμε, καταρχήν το βασικότερο, για τα δικαιώματά τους» (Σ5), «τους δίνουμε αυτό το δελτίο αιτούντος διεθνής προστασίας που είναι ουσιαστικά το χαρτί που τους λέγαμε ότι τους ανοίγει μία πόρτα νομιμότητας ώστε να μπορούν να βγάλουν ΑΜΑ, ΑΦΜ» (Σ2), «Κάνει παρεμβάσεις στα διάφορα νομοσχέδια τα σχετικά που βγαίνουν οι οποίες πολλές φορές εισακούονται σε κάποια σημεία από την κυβέρνηση» (Σ5).

Ακόμη παρατηρούμε ότι υπάρχουν και κάποιες άλλες υπηρεσίες, λιγότερες σε αριθμό που έχουν ως αντικείμενο τους την βοήθεια των προσφύγων στο κομμάτι της γλώσσας είτε μέσω μεταφραστή, είτε μέσω της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, τη συμμετοχή σε κοινωνικά δρόμενα και σεμινάρια, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, ακόμη και την βοήθεια σε νοσοκομεία. Με αυτό το τρόπο οι πρόσφυγες αρχίζουν να γνωρίζουν καλύτερα τη χώρα στην οποία ήρθαν, να έρχονται σε επαφή με την κοινωνική ζωή και να αξιοποιούν τα μέσα της.

«ο ρόλος μας να μεταφράζουμε αυτά που λένε» (Σ1), «μετά γίνονται και σεμινάρια μουσικά, καλλιτεχνικά κτλ» (Σ7).

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω εκτιμούμε ότι τα αντικείμενα των υπηρεσιών που υπάρχουν για τους πρόσφυγες στην πόλη του Ηρακλείου καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών. Όπως φαίνεται υπάρχει ένας ολιστικός σχεδιασμός για το πως οι άνθρωποι αυτοί θα ενημερωθούν, θα πάρουν τις κατάλληλες οδηγίες, θα ακολουθήσουν τις διαδικασίες που προβλέπονται και θα λάβουν την καταλληλότερη φροντίδα. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως δεν προκύπτουν κολλήματα στις διαδικασίες ή πως δεν χρειάζονται διαρκείς πιέσεις για βελτίωση των υπηρεσιών και των πολιτικών για τους πρόσφυγες. Κάποια από αυτά θα τα αναλύσουμε και στη συνέχεια.

2.2.2 Η ομάδα στόχου των υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά της

Σε αυτό το υποκεφάλαιο παρουσιάζεται πιο ξεκάθαρα η ομάδα στόχου των υπηρεσιών μέσω των απαντήσεων των ερωτώμενων, καθώς και τα χαρακτηριστικά της. Η εκάστοτε υπηρεσία είναι σημαντικό να ερευνά και να γνωρίζει τα χαρακτηριστικά της ομάδας με την οποία ασχολείται, καθώς έτσι μπορεί να προσφέρει στοχευμένη βοήθεια και να αξιολογηθεί καλύτερα το αποτέλεσμα όσον αφορά τους στόχους της.

Κύρια ομάδα στόχου σχεδόν όλων των υπηρεσιών είναι οι πρόσφυγες, ενώ κάποιες υπηρεσίες ασχολούνται με μετανάστες ή και με τις δύο αυτές κατηγορίες παράλληλα. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι μέσα από τους ερωτώμενους υπάρχει και κάποιος που δεν ασχολείται άμεσα με πρόσφυγες ή μετανάστες, αλλά μαθητές και σε ορισμένες περιπτώσεις τις οικογένειες τους και την ευρύτερη κοινωνία μέσω της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης γύρω από το προσφυγικό. Χαρακτηριστικά αναφέρουν: «οι

μεταναστευτικές μας ομάδες και οι ομάδες των προσφύγων» (Σ4), «Ενεργοποιούμε και ευαισθητοποιούμε τα παιδιά καταρχήν, μετά προσπαθούμε να διεισδύσουμε στους γονείς» (Σ11).

Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά της ομάδας στόχου των υπηρεσιών, οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους αναφέρουν ότι έχουν να κάνουν με οικογένειες, είτε μονογονεϊκές (συνήθως μητέρα και παιδιά), είτε έχουν και τους δύο γονείς. Είναι σαφές το γεγονός ότι οι άνθρωποι αυτοί έρχονται στη χώρα έπειτα από δυσμενής για αυτούς συνθήκες (πόλεμο, κακουχίες, στέρηση βασικών δικαιωμάτων) και όπως εκφράζεται μέσα από τους ειδικούς αναζητούν μια καλύτερη ζωή για αυτούς και τις οικογένειες τους. Παρουσιάζεται λοιπόν η εικόνα ότι δεν είναι εχθρικοί, ούτε βίαιοι και θέλουν να ζήσουν μια φυσιολογική ζωή και να εξελιχθούν. Ακόμη όπως αναφέρεται οι περισσότεροι από τους πρόσφυγες που έρχονται αιτούνται άσυλο ώστε να παραμείνουν εδώ ή κάποιοι άλλοι προσπαθούν να πάνε σε άλλες γειτονικές χώρες, που έχουν τους συγγενείς του. Τα πράγματα για αυτούς γίνονται ακόμα πιο δύσκολα, καθώς πολλοί από αυτούς είναι χωρίς χρήματα, άλλοι δεν έχουν τα έγγραφα τους και αντιμετωπίζουν κολλήματα στις διαδικασίες.

«οι περισσότεροι είναι οικογένειες, παιδιά, που θέλουν να συνεχίσουν να πάνε στο σχολείο, που πηγαίνανε σχολείο. Με γονείς που θέλουν να συνεχίσουν να δουλεύουν γιατί εργαζότανε κανονικά» (Σ8), «υπάρχουν άνθρωποι που έρχονται από χώρες εμπόλεμες» (Σ2), ««Γιατί όλοι... το μεγαλύτερο ποσοστό των προσφύγων που φιλοξενούνται στην Κρήτη, είναι οι λεγόμενοι πρόσφυγες αιτούντες άσυλο. Οι πρόσφυγες αυτή τη στιγμή διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, αυτοί που αιτούνται άσυλο να έρθουν στην Ελλάδα και αυτοί οι οποίοι έχουν κάποιους συγγενείς στο εξωτερικό και έχουν ζητήσει να φύγουν. Να πάνε δηλαδή να συναντήσουν τους συγγενείς τους σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μεγαλύτερο ποσοστό είναι οι αιτούντες άσυλο.» (Σ9).

Αυτό που μπορούμε να διαπιστώσουμε από τα παραπάνω είναι το γεγονός ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες που έρχονται στη χώρα μας αντιμετωπίζουν σοβαρά ζητήματα, που τους έχουν αναγκάσει να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και να αναζητήσουν ένα καλύτερο μέλλον. Ολόκληρες οικογένειες μεταφέρονται με κίνδυνο της ζωής τους, χωρίς πολλές φορές να έχουν μαζί τους τα απαιτητά έγγραφα ή αγαθά και προσπαθούν να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα.

2.2.3 Οι στόχοι των υπηρεσιών

Το συγκεκριμένο υποκεφάλαιο αναφέρεται στο στόχο των υπηρεσιών που ασχολούνται με το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα. Είναι σημαντικό οι στόχοι των υπηρεσιών να είναι ξεκάθαροι και συγκεκριμένοι καθώς έτσι επέρχεται και το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Στην περίπτωση αυτή, παρότι η κάθε υπηρεσία έχει ένα ξεχωριστό ρόλο και καλύπτει διαφορετικές ανάγκες, θα μπορούσαμε να εντάξουμε τους στόχους σε δύο ευρύτερες κατηγορίες. Από τη μία υπάρχουν οι στόχοι της κάλυψης αναγκών, της παροχή των απαραίτητων αγαθών και της βοήθειας στις απαραίτητες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν, ενώ από την άλλη είναι οι στόχοι της ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης αλλά και σχεδιασμού πολιτικών.

2.2.3.1 Εξυπηρέτηση αναγκών και διαδικασιών

Όπως διαπιστώνεται μέσα από τις συνεντεύξεις οι περισσότερες υπηρεσίες έχουν στόχους που αφορούν σε αυτό το κομμάτι. Πιο συγκεκριμένα στοχεύουν σε κάλυψη αναγκών όπως αυτή της στέγασης, μέσω της αναζήτησης διαμερισμάτων, της παροχής οικονομικής βοήθειας και των βασικών αγαθών που είναι απαραίτητα για κάθε άνθρωπο, αλλά και της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Επίσης βοηθούν και αναλαμβάνουν σημαντικές διαδικασίες όπως αυτές του ασύλου, της ιθαγένειας αλλά και της μετακίνησης και μετεγκατάστασής όσων θέλουν να πάνε σε μια άλλη χώρα που έχουν συγγενικά τους πρόσωπα. Ακόμη υπάρχει μέριμνα για την κοινωνική ζωή και την δημιουργική απασχόληση των ανθρώπων αυτών. Όλα τα παραπάνω καλύπτουν άμεσες και επιτακτικές ανάγκες του προσφυγικού πληθυσμού που έρχεται στη χώρα.

«Η βοήθεια μπορεί να είναι χρηματική, μπορεί να είναι χρηματική και στεγαστική μαζί, μπορεί να είναι παροχή σε υλικό, μπορεί να είναι οτιδήποτε» (Σ9), «πρόγραμμα εθελοντικής επιστροφής και επανένταξης υπηκόων τρίτων χωρών/ είναι ο φορέας που υλοποιεί την μετακίνηση» (Σ3), μπορεί να έρθει και να κάτσει να πιεί τον καφέ του κτλ , να συνδιαλλαγεί, ένας χώρος που κάνει το μάθημα είτε ένας χώρος που θα μπορεί να εκφραστεί να δημιουργήσει ένα δικό του τμήμα που μπορεί να είναι κάτι καλλιτεχνικό, αυτά είναι οι σκοποί και οι στόχοι (Σ7)

2.2.3.2 Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και σχεδιασμός πολιτικών

Μέσω των συνεντεύξεων παρατηρείται ότι υπάρχουν και άλλες υπηρεσίες λιγότερες σε αριθμό, οι οποίες στοχεύουν στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ενεργοποίηση και η ευαισθητοποίηση σε νέα παιδιά, σε εκπαιδευτικούς αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία με τέτοιο τρόπο ώστε να γνωρίσει ο κόσμος αυτό το φαινόμενο και να ευαισθητοποιηθεί ώστε να συμβάλει ο καθένας με τον τρόπο του. Πολύ σημαντικό μπορεί να θεωρηθεί και η ενημέρωση σε αρμόδιους φορείς και υπουργεία, όπως και η συζήτηση αυτών των θεμάτων στο δημοτικό συμβούλιο. Με αυτό τον τρόπο οι υπεύθυνοι και αυτοί που εμπλέκονται άμεσα με το θέμα ενημερώνονται για τις εξελίξεις, τα θέματα που προκύπτουν και δέχονται προτάσεις για πιο στοχευμένες πολιτικές. Ενώ όσοι ασχολούνται έμμεσα με το θέμα ενημερώνονται σωστά ώστε να ξέρουν πως να χειριστούν καταστάσεις που προκύπτουν.

«απώτερος στόχος είναι η ενεργοποίηση και η ευαισθητοποίηση και των εκπαιδευτικών ως το πούμε σε εισαγωγικά διαφημίζουν αυτό που κάνουμε για να ενεργοποιήσουμε και άλλους εκπαιδευτικούς που μπορεί να ενδιαφέρονται και της ευρύτερης κοινότητας του Γαζίου» (Σ11), «να προβάλλει τα θέματα αυτά προς την κοινωνία και να κάνει παρεμβάσεις προς τους αρμόδιους φορείς. Στην αστυνομία, το υπουργείο κλπ» (Σ5).

Αυτό που παρατηρείται μέσα σε αυτές της ενότητες είναι μια εικόνα ολιστικής προσέγγισης των θεμάτων των μεταναστών και των προσφύγων από τους φορείς. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι οι στόχοι των υπηρεσιών σχετίζονται και προσπαθούν να καλύψουν διάφορα επίπεδα της ζωής τους, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει μια διαρκής προσπάθεια για την εξέλιξη και την βελτίωση των υπηρεσιών.

2.2.4. Οι δυσκολίες και οι ελλείψεις που εντοπίζουν οι υπηρεσίες

Σκοπός του υποκεφαλαίου αυτού είναι να παρουσιαστούν οι δυσκολίες και οι ελλείψεις των υπηρεσιών τους, όπως εκφράζονται μέσα από τους ίδιους τους ερωτώμενους. Παράλληλα μέσα από τι συνεντεύξεις και τα λεγόμενα τους παρουσιάζονται και οι γενικότερες ελλείψεις και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες λόγω των πολιτικών που υπάρχουν και σχετίζονται και με άλλες υπηρεσίες.

Κάποιοι από τους ερωτώμενους μας αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν δυσκολία ή έλλειψη που έχει να κάνει με την υπηρεσία τους. Ένα τέτοιο σημαντικό ζήτημα έχει να κάνει με ελλείψεις σε προσωπικό είτε από την ίδια τους την υπηρεσία, είτε με την συνεργασία με άλλους ειδικούς που δεν έχουν τη δυνατότητα να τους αξιοποιήσουν άμεσα όποτε τους χρειάζονται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην υλοποιούνται όλα όσα σχεδιάζονται και σε κάποιες περιπτώσεις να υπάρχει στασιμότητα ως προς την εξέλιξη των υπηρεσιών λόγω το ότι δεν υπάρχουν κονδύλια. Κάτι άλλο που θεωρείται επίσης σημαντικό είναι ότι υπάρχουν διαδικασίες που καθυστερούν ή παίρνουν πολύ χρόνο λόγω μεγάλου όγκου ενδιαφερομένων ή λόγω του ότι είναι δύσκολο και χρονοβόρο να αξιολογηθεί η κάθε περίπτωση διότι είναι διαφορετική.

«Τώρα δηλαδή που δεν έχουμε στην ίδια δομή κοινωνική λειτουργό φαίνεται η διάφορα» (Σ10), Όταν καταφέρει να πιάσει γραμμή και κλείσει ραντεβού το οποίο μπορεί να είναι μετά από 2-3 μήνες (Σ2).

Ακόμη υπάρχουν και κάποιοι από τους ερωτώμενους, που αναφέρονται κυρίως σε ελλείψεις που υπάρχουν γενικότερα λόγω των πολιτικών γύρω από το προσφυγικό ζήτημα και δημιουργούν δυσκολίες τόσο στις υπηρεσίες όσο και στους ίδιους τους πρόσφυγες. Ένα βασικό ζητήματα είναι αυτό των συνθηκών που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στα κέντρα υποδοχής, όπου σε κάποια νησιά είναι πολύ δύσκολες και δημιουργούνται εντάσεις. Δεν υπάρχουν πόροι και πολιτική βούληση ώστε να αλλάξει αυτή η κατάσταση και οι άνθρωποι παραμένουν εγκλωβισμένοι εκεί. Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που εκφράζεται έχει να κάνει με τα παιδιά που πηγαίνουν σχολείο και έχουν ελλείψεις στα μαθήματα καθώς δεν υπάρχει ξεχωριστή πολιτική για αυτά στο να μάθουν την ελληνική γλώσσα, ενώ άλλα παιδιά που φιλοξενούνται σε δομή κατάλληλες για αυτά, κινδυνεύουν να μείνουν εκτός καθώς υπάρχει έλλειψη χρηματοδότησης. Όπως αναφέρεται όταν δουλεύεις για ανθρώπους είναι φυσικό να υπάρχουν δυσκολίες που προκύπτουν και η εμπειρία και ο τρόπος που διαχειρίζεται ο κάθε ειδικός τα πράγματα συμβάλει στην αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών. Όμως υπάρχουν και προβλήματα που δεν μπορεί να αντιμετωπίσει μόνος του ένας επαγγελματίας και εκεί πρέπει να μεριμνήσει το κράτος και να διαμορφώσει τις κατάλληλες πολιτικές και συνθήκες για να αντιμετωπιστούν.

«όταν συζητούσαν το να ανοίξουν δρόμους και να μεταφερθούν οι πρόσφυγες από τα νησιά στην υπόλοιπη Ελλάδα, και δεν ανταποκρινόντουσαν οι επίσημες αρχές του τόπου

εδώ» (Σ2), «Μαθήματα. Εκεί τώρα υπάρχουν ελλείψεις σοβαρές...» (Σ5), «κοιτάζτε όταν έχετε να κάνετε με ανθρώπους είναι πολλές οι δυσκολίες που ενδεχομένως να αντιμετωπίσεις αλλά φυσικά αυτό έχει να κάνει κατά κύριο λόγο το πώς θα τις αντιμετωπίσεις με ποια εμπειρία και σε ένα πλαίσιο δηλαδή έχουμε προβλήματα μη αντιμετωπίσιμα τουλάχιστον» (Σ3).

Μέσα από αυτό το υποκεφάλαιο μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι δεν έχει δοθεί ακόμα στο προσφυγικό ζήτημα η βαρύτητα που του αρμόζει από το κράτος με αποτέλεσμα να δημιουργούνται όλο και περισσότερα ζητήματα. Επίσης όλη αυτή η κατάσταση με τις ελλείψεις των υπηρεσιών και τα προβλήματα που δημιουργούνται στο προσφυγικό πληθυσμό, δεν είναι κάτι ανεξάρτητο από εμάς, με την έννοια ότι επηρεάζει την ίδια την κοινωνία και αμβλύνει το χάσμα ανάμεσα στους ανθρώπων, πολλές φορές με λάθος υπαίτιο. Μια λογική εκτίμηση είναι ότι αν το κράτος μεριμνήσει καλύτερα και στοχευμένα για τους ανθρώπους αυτούς, η ένταξη τους θα επέλθει πολύ πιο ομαλά και τα κοινωνικά ζητήματα θα αντιμετωπίζονται πολύ πιο εύκολα.

2.2.5 Το δίκτυο συνεργασιών μεταξύ των υπηρεσιών

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι συνεργασίες που συνάπτουν τόσο οι υπηρεσίες μεταξύ τους, όσο και με μεμονωμένους συνεργάτες και ειδικούς που έχουν κοινό αντικείμενο. Μέσω των συνεργασιών αυτών διευκολύνονται οι διαδικασίες για τους εξυπηρετούμενους και βελτιώνονται οι παροχές τους, ενώ ταυτόχρονα οι υπηρεσίες μοιράζονται πληροφορίες και γνώσεις ώστε να διευκολύνονται και να παράγουν έργο.

Οι πιο πολλοί από τους ερωτώμενους όπως μας αναφέρουν έχουν συνεργασία με κοινωνικούς φορείς και κοινωνικές υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες. Ένα θέμα είναι αυτό της υγείας, μέσω των παραπομπών και των συνεργασιών με τα νοσοκομεία, το κοινωνικό ιατρείο, το δημοτικό φαρμακείο και άλλες αντίστοιχες υπηρεσίες, παρέχεται στους πρόσφυγες έλεγχος της κατάστασης της υγείας τους αλλά και ιατρική περίθαλψη όπου κρίνεται απαραίτητο. Ακόμη υπάρχουν συνεργασίες (π.χ με την αστυνομία, τα ΚΕΠ κ.α.) όσον αφορά τα θέματα γραφειοκρατίας και έκδοσης απαραίτητων εγγράφων, καθώς ορισμένες υπηρεσίες δεν μπορούν να προχωρήσουν τις διαδικασίες τους χωρίς αυτά. Όπως αποφαίνεται

συνεργασίες σαν αυτές κρίνονται απαραίτητες, καθώς υποβοηθούνται οι υπηρεσίες μεταξύ του και παράγουν πιο εύκολα έργο.

«τις κοινωνικές υπηρεσίες να και με τη βοήθεια στο σπίτι συνεργαζόμαστε και με το κοινωνικό ιατρείο, το δημοτικό φαρμακείο» (Σ10), «Συνεργαζόμαστε με το ΚΕΠ γιατί εκεί θα πάνε για να βγάλουν ΑΜΚΑ» (Σ2).

Κάποιοι από τους ερωτώμενους μας αναφέρουν επίσης ότι έχουν συνεργασία με μεμονωμένους ειδικούς, εθελοντές και επιστημονικούς συνεργάτες που μπορεί να μην ανήκουν σε κάποια υπηρεσία του δήμου, αλλά διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο, στη διευκόλυνση ορισμένων διαδικασιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πρόσφυγες ακόμη και στη χάραξη πολιτικής για αυτούς. Τέτοιες συνεργασίες έχουν να κάνουν με διερμηνείς, κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους, που κρίνονται απαραίτητοι καθώς αποτελούν τον δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ των προσφύγων και των υπηρεσιών και εξετάζουν τα προβλήματα και τις ανάγκες τους με ευαισθησία και επαγγελματικότητα, ώστε να τους δοθούν όσο το δυνατόν πιο στοχευμένες παροχές. Ταυτόχρονα υπάρχει και η συνεργασία με εκπαιδευτικούς που ανάλογα το πλαίσιο που βρίσκονται έχουν το ρόλο του συμβούλου ή και του συνδιοργανωτή σε σχεδιασμούς και δράσεις.

«για την πληροφορία που θέλουμε δηλαδή εμείς να φτάσει σε αυτούς, φτάνει μέσω των διερμηνέων της στις αντίστοιχες γλώσσες και μέσω των κοινωνικών λειτουργών πάλι με την συνεργασία των διερμηνέων» (Σ4), «έναν επιστημονικό θα έλεγα σύμβουλο που είναι το ΤΕΙ. το εργαστήριο διαπολιτισμικής δράσης.... αγωγής και δράσης» (Σ8).

Από τα παραπάνω μπορούμε να υποθέσουμε ότι με τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών υπάρχει διευκόλυνση ως προς το έργο που παράγει η κάθε μία, αλλά και ως προς τις παροχές. Ακόμη εκτιμούμε ότι οι συνεργασίες αυτές είναι ήδη ένα βήμα εξέλιξης και βελτίωσης των παροχών για τους πρόσφυγες και μπορούν να γίνουν ακόμα καλύτερες μέσω των βλέψεων και των προτάσεων των ερωτώμενων που θα δούμε στη συνέχεια.

2.2.6 Οι μελλοντικοί στόχοι και οι βλέψεις των υπηρεσιών

Κάθε υπηρεσία που στοχεύει στην παροχή αγαθών και κάλυψη αναγκών, οφείλει να φροντίζει για την εξέλιξη και την βελτίωση της μέσα από νέα σχέδια και στόχους. Αυτό κρίνεται αναγκαίο καθώς οι συνθήκες και τα δεδομένα αλλάζουν με τον

καιρό, επομένως και οι υπηρεσίες που έχουν να κάνουν με τα αντίστοιχα ζητήματα οφείλουν να καλύπτουν τις νέες και πραγματικές ανάγκες που προκύπτουν. Στο υποκεφάλαιο αυτό εκφράζονται ορισμένες βλέψεις των υπηρεσιών που έχουν να κάνουν με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, καθώς και τρόποι με τους οποίους θα ήθελαν εξελιχθούν και να επεκταθούν.

Οι πιο πολλοί από τους ερωτώμενους που εξέφρασαν τα μελλοντικά τους σχέδια και τις βλέψεις τους για τις υπηρεσίες κινούνται γύρω από έναν συγκεκριμένο άξονα. Αυτός ο άξονας έχει να κάνει με το άνοιγμα προς την ευρύτερη κοινωνία μέσα από δράσεις και η επέκταση και η αναβάθμιση τους μέσα από συνεργασίες που θα συνάψουν. Ειδικότερα οι δράσεις αυτές θα έχουν να κάνουν τόσο με την ενημέρωση του ευρύ κοινού (π.χ. ΚΕΚΟΙΦΑΠΗ, σχολεία) για την κατάσταση που επικρατεί, όσο και για την παροχή βοήθειας σε όσο το δυνατόν περισσότερες ομάδες. Με το να γίνονται δράσεις σε μεγάλες ομάδες του πληθυσμού, είναι ένας τρόπος να ενημερωθεί καλύτερα ο κόσμος που είναι παρατηρητής σε όλη αυτή την κατάσταση, να ευαισθητοποιηθεί και όσο το δυνατόν να αναλάβει και αυτός έναν ρόλο για την βελτίωση αυτής της κατάστασης. Από την άλλη μέσω των δράσεων που στοχεύουν να επεκταθούν οι παροχές των υπηρεσιών σε όσο το δυνατόν περισσότερο κόσμο, αντιμετωπίζεται ένα μεγαλύτερο μέρος του προβλήματος και οι συνθήκες για τους ανθρώπους αυτούς βελτιώνονται. Οι νέες συνεργασίες κρίνονται επίσης απαραίτητες καθώς με το να δημιουργούνται νέες σχέσεις και να εμπλέκονται σε ένα θέμα περισσότεροι και διαφορετικοί ειδικοί, βοηθάει στο να εξετάζεται από πολλές πλευρές, αλλά και να καλύπτει πολλά επίπεδα του ζητήματος που απασχολεί.

«ήδη ξεκινήσαμε με την κυρία Πελεκίδου και συζητάμε να γίνει μια σχολή γονέων απογεύματα για τους γονείς του σχολείου μας, με αφιετηρία τους γονείς του δικού μου τμήματος, δηλαδή του τμήματος του οποίου τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το εργαστήριο. Αυτοί οι γονείς ας πούμε θα ναι πολλαπλασιαστές αντίστοιχων δράσεων που μπορεί να γίνουμε μελλοντικά» (Σ11), «Το να επεκταθούμε τώρα σε ασθενείς και σε άλλες ομάδες» (10), «οι εργαζόμενοι δηλαδή τον φορέων, να κάνουμε μια ημερίδα και η κάθε υπηρεσία να ενημερώσει τους συναδέλφους των άλλων υπηρεσιών για το αντικείμενο της» (Σ2).

Ακόμη, υπάρχουν και λίγοι από τους ερωτώμενους που μας αναφέρουν ότι ήδη υπάρχει μια εξέλιξη στις υπηρεσίες και έχουν ξεκινήσει ορισμένα νέα προγράμματα

για τους πρόσφυγες που καλύπτουν ανάγκες όπως η στέγαση και η ενσωμάτωση τους. Τόσο η μία όσο και η άλλη ανάγκη είναι μείζονος σημασίας για τον προσφυγικό πληθυσμό, αλλά και για την ευρύτερη κοινωνία, καθώς μέσα από την κάλυψη τους θα λυθούν σημαντικά προβλήματα που τους ταλανίζουν και η ένταξη τους στην κοινωνία θα επέλθει ομαλότερα. Ακόμη γίνονται παράδειγμα και για άλλους φορείς και υπηρεσίες, ώστε να σχεδιάσουν προγράμματα και να βρουν νέες λύσεις στηριγμένες στις ανάγκες τους.

«έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα πιλοτικό εδώ στο δήμο, από την αναπτυξιακή Ηρακλείου, με τη φροντίδα της Ύπατης αρμοστικής, για την στέγαση ασυνόδευτων ανηλίκων» (Σ9), «ξεκινάμε και ένα πρόγραμμα στην Θήβα και στην Λειβαδιά. Είναι πιλοτικό αφορά 80 άτομα αρχικά για την ένταξη και την ενσωμάτωση των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Αυτό το πρόγραμμα ονομάζεται 'ήλιος'» (Σ3).

Από τα παραπάνω μπορούμε να υποθέσουμε ότι οι υπηρεσίες που έχουν να κάνουν με τις ευάλωτες αυτές ομάδες αναζητούν νέους τρόπους, προγράμματα και συνεργασίες, ώστε να τις εξυπηρετήσουν όσο το δυνατόν καλύτερα. Παράλληλα όμως πέρα από κάποια προγράμματα δεν υπάρχει κάποια μεγάλη εξέλιξη και το πρόβλημα παραμένει τόσο στο Ηράκλειο όσο και σε άλλα νησιά στην Ελλάδα.

2.3 Η ζωή και τα ζητήματα των προσφύγων στο Ηράκλειο

Στο παραπάνω κεφάλαιο παρουσιάσαμε και αναλύσαμε τι υπηρεσίες με τις οποίες συνεργαστήκαμε. Σε αυτό το κεφάλαιο θα επικεντρωθούμε στους πρόσφυγες του Ηρακλείου. Συγκεκριμένα θα αναφερθούμε στις δυσκολίες και τις ανάγκες που παρουσιάζονται κατά την έλευση τους στο νησί. Επίσης θα μιλήσουμε για τις συνθήκες διαβίωσης που αντιμετωπίζουν καθώς και τις παροχές και τις δράσεις που γίνονται στο Ηράκλειο για την καλύτερη ένταξη των προσφύγων. Όλες αυτές οι πληροφορίες προέρχονται από την οπτική των υπηρεσιών μέσα από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν.

2.3.1 Δυσκολίες και ανάγκες των προσφύγων

Σε αυτό το υποκεφάλαιο θα αναφερθούμε για τις ανάγκες και τις δυσκολίες που έχουν οι πρόσφυγες κατά την προέλευση τους στο Ηράκλειο. Οι συνεντευξιαζόμενοι μας ανέφεραν ποιες πιστεύουν πως είναι οι ανάγκες και οι δυσκολίες των προσφύγων, σύμφωνα με την εμπειρία τους και την επαφή που έχουν μερικοί, μέσω των υπηρεσιών που εργάζονται.

Όσο αφορά τις δυσκολίες οι περισσότεροι ερωτώμενοι ανέφεραν την γλώσσα. Η γλώσσα είναι το σημαντικότερο κομμάτι στην επικοινωνία και στην αλληλεπίδραση με τον ντόπιο πληθυσμό. Καθημερινά οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία στο να συναναστραφούν με τους κατοίκους, καθώς χρειάζονται διερμηνέα όπου και να πηγαίνουν. Επίσης μια άλλη δυσκολία που ανέφεραν μερικοί ερωτώμενοι είναι η νομοθεσία και η νομική βοήθεια. Συγκεκριμένα όσο αφορά την νομοθεσία και την έκδοση εγγράφων, που χρειάζονται οι πρόσφυγες, υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση καθώς υπάρχουν πολλά άτομα που περιμένουν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργείται μια στασιμότητα στην έκδοση νόμιμων εγγράφων και να μην τους επιτρέπεται να φύγουν από την χώρα. Τέλος μια άλλη δυσκολία που αναφέρθηκε από κάποιους ερωτώμενους είναι ότι η Ύπατη Αρμοστεία παρέχει ένα χρηματικό ποσό. Αυτό το ποσό, όμως, δεν ανταπεξέρχεται στις ανάγκες που έχουν οι πρόσφυγες, δημιουργώντας τους οικονομική δυσχέρεια.

«έχουνε όντως πρόβλημα και δε μπορούνε να ζούνε και να δουλέψουνε εδώ» (Σ1), «Το θέμα της γλώσσας είναι πολύ βασικό.» (Σ10), «είναι η νομοθεσία γιατί όταν υπάρχει μια

κλειστή νομοθεσία που εξαρχής τον άνθρωπο τον αντιμετωπίζει σαν φυλακισμένο» (Σ7), «Οι άνθρωποι είναι εγκλωβισμένοι, μπορεί να είναι ελεύθερος να κυκλοφορήσει στο νησί αλλά απαγορεύεται να φύγει από εκεί γιατί περιμένουν απόφαση να επιστρέψουν στην Τουρκία, γιατί περιμένουν την απόφαση αν θα τους δοθεί η δυνατότητα να αναγνωριστεί σαν πρόσφυγας» (Σ2) «...δεν φτάνουν αυτά τα λεφτά που παίρνουν από το πρόγραμμα. είναι ένα θέμα που το ξέρω και η ύπατη αρμοσεία και εξετάζεται» (Σ8)

Πέρα όμως από τις δυσκολίες οι ερωτώμενοι έδωσαν βάση και στις ανάγκες των προσφύγων που προκύπτουν. Οι περισσότεροι ανέφεραν πως η μεγαλύτερη ανάγκη των προσφύγων είναι η εύρεση εργασίας. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουν να έχουν καλύτερη οικονομική κατάσταση και να έχουν την ευκαιρία να ενταχθούν περισσότερο στην κοινωνία. Επιπλέον μία άλλη ανάγκη που ανέφεραν οι περισσότεροι ερωτώμενοι είναι η εκπαίδευση της ελληνικής γλώσσας. Συγκεκριμένα οι πρόσφυγες, ειδικά οι ενήλικες, θέλουν οργανωμένα προγράμματα με ειδικά μαθήματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας. Επίσης θα πρέπει να γίνονται τακτικά και για αρκετό χρονικό διάστημα, ώστε να έχουν αποτέλεσμα.

Μια άλλη ανάγκη που εμφανίστηκε μέσα από τα λεγόμενα μερικών συνεντευξιαζόμενων είναι η κατανόηση της κουλτούρας τους. Οι πρόσφυγες έχουν διαφορετική κουλτούρα από τον ντόπιο πληθυσμό και για να μπορέσουν να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία, θα πρέπει το Ηράκλειο να είναι διατεθειμένο να αφουγκραστεί τις διαφορετικές τους συνήθειες και να δείξει τον κατάλληλο σεβασμό και κατανόηση. Τέλος μια άλλη ανάγκη που ανέφεραν λίγοι ερωτώμενοι είναι η συμμετοχή τους στην καθημερινότητα. Θα πρέπει να πραγματοποιηθούν κάποιες δράσεις, ώστε να έχουν την ευκαιρία οι πρόσφυγες να γνωρίσουν τον ντόπιο πληθυσμό και να συναναστραφούν μαζί τους. Αυτό θα βοηθήσει τους πρόσφυγες να μην νιώθουν απομονωμένοι από τον υπόλοιπο πληθυσμό.

«Έχουνε δηλαδή ανάγκη να γνωρίζουνε το Ηράκλειο, να γνωρίζουνε... Το κόσμος έδω...» (Σ1) «οι άνθρωποι αυτό θέλουν να ενταχθούν, να δουλέψουν, δεν θέλουν να κάθονται να τους ταΐζει κανείς» (Σ10) «οι γυναίκες που ζητάν να εξεταστούν από γυναίκα γιατρό στο νοσοκομείο ή γυναικολόγο» (Σ10) «Αλλά κυρίως να μάθουν ελληνικά. Ύστερα άλλη μεγάλη πρόκληση είναι η εύρεση εργασίας.» (Σ9) «...δεν φτάνουν αυτά τα λεφτά που

παίρνουν από το πρόγραμμα. είναι ένα θέμα που το ξέρω και η ύπατη αρμοστέια και εξετάζεται» (Σ8)

Από τα παραπάνω αντιλαμβανόμαστε πως οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες στην καθημερινότητα τους. Είναι δύσκολο για αυτούς να επικοινωνήσουν με τον ντόπιο πληθυσμό, καθώς δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να νιώθουν απομονωμένοι και περιθωριοποιημένοι. Επίσης νιώθουν μεγαλύτερη απομόνωση όταν έρχονται αντιμέτωποι με το οικονομικό κομμάτι, διότι δεν μπορούν να βρουν εργασία και το ποσό που τους δίνεται από την Ύπατη Αρμοστέια δεν μπορεί να τους βοηθήσει να ανταπεξέλθουν σε όλες τις υποχρεώσεις τους. Επομένως μέσα από αυτές τις δυσκολίες δημιουργούνται οι ανάγκες των προσφύγων τις οποίες ο δήμος και οι υπηρεσίες θα πρέπει να μεριμνήσουν. Αρχικά πρέπει να δρομολογηθεί η εκμάθηση της γλώσσας και έπειτα η εύρεση εργασίας. Με αυτόν τον τρόπο οι πρόσφυγες θα μπορέσουν να συναναστραφούν με τον ντόπιο πληθυσμό και θα αρχίσει να υπάρχει αλληλεπίδραση.

2.3.2 Δράσεις και παροχές για τους πρόσφυγες

Σε αυτό το υποκεφάλαιο θα αναφερθούμε για τις δράσεις που πραγματοποιούνται στο Ηράκλειο, σύμφωνα με τους ερωτώμενους. Επίσης θα αναφερθούμε και στις παροχές που προσφέρονται στους πρόσφυγες, είτε από τις υπηρεσίες είτε από το κράτος. Οι συνεντευξιαζόμενοι μας λένε λίγα πράγματα και για τα δυο και κατά πόσο βοηθάνε τους πρόσφυγες στην ένταξη τους.

Αρχικά για τις παροχές που διαθέτει το Ηράκλειο, μερικοί συνεντευξιαζόμενοι μας πληροφόρησαν πως δίνεται δωρεάν στέγαση και διαμονή τον πρώτο καιρό που έρχονται στο Ηράκλειο. Επίσης αρκετοί συνεντευξιαζόμενοι μας ανέφεραν πως η Ύπατη Αρμοστέια προσφέρει μια οικονομική ενίσχυση για τους πρόσφυγες, ώστε να είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες τους. Τέλος λίγοι μας πληροφόρησαν πως υπάρχει υπηρεσία που προσφέρει πλήρη κλινική εξέταση, για να αντιμετωπιστεί οποιοσδήποτε κίνδυνος και τους παρέχει τακτική ιατρική παρακολούθηση, όπως και εμβολιασμοί σε παιδιά.

«πλήρες. κλινική εξέταση. κάνουμε τον κίνδυνο που έχουνε για τις διάφορες παθήσεις ή να αναπτύξουν στο μέλλον. . και μπαίνουμε σε μία τακτική παρακολούθηση μετά.»

(Σ10) «Έχει και κάποια προγράμματα ο δήμος, τώρα για άθληση των μεταναστών το fit for all.»(Σ10) «το πρόγραμμα στέγασης αυτή τη στιγμή συμπληρώνεται και από μία οικονομική ενίσχυση η οποία δίνεται, στους ανθρώπους αυτούς»(Σ9) «Παίρνουν ένα χρηματικό ποσό από την ύπατη αρμοσσία .» (Σ5)

Όσον αφορά τις δράσεις που πραγματοποιούνται στο Ηράκλειο, σύμφωνα με τους περισσότερους συνεντευξιαζόμενους διοργανώνονται εβδομαδιαίες συναντήσεις από πρόσφυγες, Σύριους και Έλληνες και πηγαίνουν για καφέ ή για βόλτα στο Ηράκλειο. Επίσης τα σαββατοκύριακα πραγματοποιούνται κάποιες δραστηριότητες σε συνεργασία με τον δήμο, για παράδειγμα έχουν γίνει κάποιες δεντροφυτεύσεις. Επιπλέον προσπαθούν κάποιες υπηρεσίες να οργανώσουν φεστιβάλ που θα ασχολούνται με την Ελληνική κουζίνα. Επίσης μερικοί ερωτώμενοι μας ενημέρωσαν πως έχουν γίνει κάποιες δράσεις κινητοποίησης των προσφύγων, ώστε να βρουν κάποιες δραστηριότητες που θέλουν να ασχοληθούν. Τέλος κάποιοι ερωτώμενοι, μας πληροφόρησαν πως θα ήθελαν να οργανώσουν δράσεις με στόχο τα νομικά ζητήματα που απασχολούν τους πρόσφυγες. Συγκεκριμένα να ενημερωθούν για θέματα που μπορεί να προκύψουν και να μάθουν για τη πολιτική κατάσταση της Ελλάδας και την Ευρώπης για να έχουν μια πλήρη εικόνα το τι συμβαίνει.

«Έχουνε ξεκινήσει και κάνουμε δραστηριότητες στο Δήμο.. Το Σάββατο είχαμε δραστηριότητα μαζί με τους πρόσφυγες στο.. Να παίζονε μπάλα, να τρέχονε..» (Σ1) «δράσεις ενημέρωσης γύρω από θέματα που μπορεί να προκύπτουν είτε από νομικές δυσκολίες είτε από την όλη πολιτική κατάσταση που υπάρχει στην Ευρώπη και στη Ελλάδα και στις χώρες τους.»(Σ7) «η πορεία που κάναμε για διάφορους λόγους»(Σ7) «αυτή τη στιγμή έχουμε κάνει δύο συναντήσεις με στόχο την προσέλκυση ενδιαφέροντος των προσφύγων» (Σ4) «θέλουμε να κάνουμε ένα διαπολιτισμικό φεστιβάλ»(Σ4)

Από τα παραπάνω αντιλαμβανόμαστε πως το Ηράκλειο έχει πραγματοποιήσει κάποιες ενέργειες για να μπορέσει να προσφέρει στους πρόσφυγες κάποιες παροχές. Αυτές οι παροχές έχουν βοηθήσει σε μεγάλο βαθμό τους πρόσφυγες, διότι τους έχουν λύσει θέματα που αφορούν την επιβίωση τους. Όμως δεν καλύπτουν όλες τις ανάγκες των προσφύγων, όπως είναι η εκπαίδευση και η εργασία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν αρκετές δυσκολίες στην επικοινωνία με τον ντόπιο πληθυσμό και να μένουν απομονωμένοι.

Επίσης, όσο αφορά τις δράσεις έχουν δρομολογηθεί κάποιες για την επίτευξη της ένταξης. Φυσικά αυτές οι δράσεις και οι παροχές βοηθάνε σε ένα βαθμό να νιώσουν πιο οικεία οι πρόσφυγες και έχει βελτιωθεί η κατάσταση. Όμως θα πρέπει ο Δήμος να λάβει υπόψη του πως οι δράσεις θα πρέπει να στοχεύουν και σε αυτούς που δεν ασχολούνται με τον εθελοντισμό και δεν έχουν καμία επαφή με τους πρόσφυγες. Επίσης μέσα από τις δράσεις οι δυο κουλτούρες θα πρέπει να είναι ισότιμες χωρίς να υποβαθμίζεται η μια από την άλλη.

2.3.3 Η ένταξη των προσφύγων στο Ηράκλειο

Στο υποκεφάλαιο αυτό θα αναφερθούμε στην ένταξη των προσφύγων στο Ηράκλειο. Αρχικά θα αναφέρουμε ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την ομαλή ένταξη τους, σύμφωνα πάντα με τους ερωτώμενους, ενώ στη συνέχεια για το κατά πόσο έχει επιτευχθεί η ένταξη αυτή μέσα από τις προσωπικές τους απόψεις.

Μέσα από τις συνεντεύξεις παρουσιάστηκαν κάποιες προϋποθέσεις όσο αφορά την ένταξη των προσφύγων στο Ηράκλειο. Οι περισσότεροι ερωτώμενοι αναφέρουν πως ο ντόπιος πληθυσμός θα πρέπει να είναι ευπρόσδεκτος απέναντι στους πρόσφυγες. Αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να είναι πρόθυμος να γνωρίσει τον λαό και την κουλτούρα τους. Επίσης η κοινωνία θα πρέπει να διοργανώσει περισσότερες δράσεις ευαισθητοποίησης, ώστε να έχουν την ευκαιρία οι δύο πλευρές να γνωριστούν και να υπάρξει μια επικοινωνία. Μία άλλη προϋπόθεση που ανέφεραν μερικοί συνεντευξιαζόμενοι είναι να μπορέσουν τα ανήλικα παιδιά να ξεκινήσουν το σχολείο για να μπορούν να μάθουν την ελληνική γλώσσα. Επίσης θα πρέπει να ξεκινήσουν προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και για τους ενήλικες πρόσφυγες. Μία άλλη προϋπόθεση που ανέφεραν μερικοί ερωτώμενοι είναι η εργασία, διότι μέσω της δουλειάς νιώθουν παραγωγικοί και μπορούν να ανταπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους.

«Επικοινωνία είναι το βασικό νομίζω όπως σε κάθε σχέση.» (Σ.7), «Σίγουρα θα πρέπει να κινηθεί και η διαδικασία της ένταξής τους, να βρουν μία δουλειά να νιώσουν και πιο παραγωγικοί και να μην αφορά μία προσωρινή εμπειρία εδώ» (Σ. 6) «το βασικότερο είναι η επιβίωση. Δηλαδή αν δεν μπορούν να καλύψουν τις καθημερινές τους ανάγκες δεν θα είναι εύκολο να κοιτάζουν και για όλα τα υπόλοιπα μετά.» (Σ.6).

Πέρα από τις προϋποθέσεις για την ομαλότερη ένταξη των προσφύγων στο Ηράκλειο, οι συνεντευξιαζόμενοι μας απάντησαν κατά πόσο πιστεύουν πως έχει επιτευχθεί η ένταξη. Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους θεωρούν ότι δεν υπάρχει ένας σωστός σχεδιασμός και μια πολιτική ώστε να καταφέρουν αυτοί οι άνθρωποι να ενταχθούν. Ούτε από τη μεριά της Ελλάδας, αλλά ούτε από αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορεί να καλύπτεται το κομμάτι της στέγασης για αυτούς που είναι στο πρόγραμμα και να δίνεται ένα μικρό χρηματικό ποσό (που ούτε αυτό όπως σχολιάζεται δεν είναι αρκετό), αλλά δεν υπάρχει ένας κεντρικός σχεδιασμός σε ζητήματα όπως η εργασία και η εκπαίδευση. Αν υπήρχε ένα οργανωμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης και εκμάθησης της γλώσσας, όπως και ένα πρόγραμμα επαγγελματικής αποκατάστασης των ανθρώπων αυτών, ανάλογο των γνώσεων τους, η ένταξη και η ενσωμάτωση τους θα ήταν πολύ πιο άμεση και θα μπορούσαν να σταθούν πιο γρήγορα στα πόδια τους, να ανεξαρτητοποιηθούν και γίνουν ένα με τον ντόπιο πληθυσμό. Ακόμη και για αυτούς που θέλουν να πάνε στην υπόλοιπη Ευρώπη δεν έχει εφαρμοστεί μια οργανωμένη πολιτική, με αποτέλεσμα να εγκλωβίζονται οι άνθρωποι εδώ και να δημιουργούνται ερωτήματα τόσο για τις πολιτικές που εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και για το που αυτές αποσκοπούν.

«η εκμάθηση της γλώσσας δεν είναι ακόμα αρκετή» (Σ8), «έπρεπε για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους να ενταχθούν, να τους βοηθήσουμε να βρουν και δουλειά, για να έχουν μία κανονικότητα στην καθημερινότητά τους» (Σ5), «δεν είμαστε πειστικοί σε αυτούς που θέλουν να πάνε στην Ευρώπη, να πάνε, να ανοίξουν τα σύνορα» (Σ2), «Είναι οι πολιτικές δυστυχώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυτές και μία Ευρωπαϊκή Ένωση που συντηρεί έναν πόλεμο καθόλα εεεμμμ... εξελίξιμο» (Σ4).

Παρόλα αυτά υπάρχουν και λίγοι από τους ερωτώμενους που θεωρούν ότι η ένταξη των προσφύγων έχει επιτευχθεί τουλάχιστον σε ορισμένους τομείς που έχουν να κάνουν με τη δική τους δουλειά. Στο κομμάτι της περίθαλψης ένας συνεντευξιαζόμενος μας αναφέρει ότι υπάρχει η ίδια αντιμετώπιση προς όλους τους ασθενείς και υπάρχουν οι ίδιες παροχές, ενώ ένας άλλος ότι καλύπτουν γενικότερα τις ανάγκες ένταξη των προσφύγων και αυτό θα φανεί μακροπρόθεσμα.

«όσο αφορά το δικό μας κομμάτι και εδώ το δικό μας χώρο η ένταξή τους είναι ομαλή», «φροντίζουμε να είναι... ομότιμοι, ισότιμοι και ομοιόμορφοι» (Σ10), «εμείς καλύπτουμε

τις ανάγκες στην εκπαίδευση ή βοήθεια ή στη συνολική ένταξη και αυτό θα φανεί στη πορεία, θέλει καιρό, είναι πολύ νωρίς ακόμα.» (Σ7).

Με βάση τα παραπάνω μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι αν τόσο το ελληνικό κράτος, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση σχεδιάσει και εφαρμόσει πολιτικές που στοχεύουν στην πραγματική ένταξη και ενσωμάτωση των προσφύγων και παράλληλα την διευκόλυνση τους σε ζητήματα μετακίνησης και επανασύνδεσης οικογενειών, η κατάσταση θα είναι πολύ διαφορετική. Η κοινωνική ευημερία και συνοχή θα αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό, οι σχέσεις ντόπιων και προσφύγων θα βελτιωθούν κατά πολύ, ενώ σε μια ιδανική περίπτωση θα μπορέσουμε να φτάσουμε σε ένα σημείο ανταλλαγής πολιτισμικών στοιχείων και κουλτούρας εξελίσσοντας και διευρύνοντας τους ορίζοντες μας κάθε άνθρωπος ξεχωριστά, αλλά και ως σύνολο.

2.4 Η κοινωνία του Ηρακλείου απέναντι στους πρόσφυγες

Το κεφάλαιο αυτό έχει στόχο την διερεύνηση και παρουσίαση των απόψεων των ερωτώμενων σχετικά με την αντιμετώπιση των προσφύγων από την κοινωνία του Ηρακλείου, μέσα από την εμπειρία τους. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάτε η κατάσταση που επικρατεί στο Ηράκλειο μετά την παρουσία των προσφύγων, οι στάσεις και οι αντιλήψεις του ντόπιου πληθυσμού σχετικά με τους πρόσφυγες καθώς και οι λόγοι επικράτησης αυτών των στάσεων. Ακόμη τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ ντόπιου και προσφυγικού πληθυσμού και την διάθεση των πρώτων να βοηθήσουν τους πρόσφυγες σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

2.4.1 Η κατάσταση στο Ηράκλειο

Στο υποκεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στο πως είναι τα πράγματα στο Ηράκλειο έπειτα από την έλευση το προσφύγων. Συγκεκριμένα η κατάσταση αφορά τόσο τους ίδιους τους πρόσφυγες για το πως ζουν στην πόλη, αλλά και το πως είναι η κοινωνία σε σχέση με αυτό το ζήτημα.

Όσο αναφορά την κατάσταση που επικρατεί στο Ηράκλειο σχετικά με τον προσφυγικό πληθυσμό που ζει στον Δήμο, παρατηρούμε πως οι περισσότεροι ερωτώμενοι αναφέρουν θετικά παραδείγματα. Αρχικά αναφέρθηκε πως δεν υπάρχει πολύ μεγάλος αριθμός προσφύγων στη πόλη αλλά όσοι διαμένουν, ζουν σε αξιοπρεπείς και ασφαλείς συνθήκες σε διαμερίσματα αντίθετα με άλλες πόλεις της Ελλάδας. Ακόμη, αναφέρθηκε πως έχουν ευκαιρίες στην εκπαίδευση και στην εργασία, κοινωνικοποιούνται και κυκλοφορούν αρκετά στο κέντρο της πόλης. Συμμετέχουν στους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων των παιδιών τους και έρχονται σε επαφή καθημερινά με ντόπιο πληθυσμό και ντόπιες επιχειρήσεις. Όσο αναφορά τις δομές στον δήμο, ένας από τους συνεντευξιαζόμενους μας αναφέρει πως ενώ ασχολείται με την ευαισθητοποίηση του ντόπιου πληθυσμού σχετικά με το προσφυγικό δεν έχει ενημέρωση σχετικά με τις δομές που υπάρχουν για την εξυπηρέτηση του πληθυσμού. Επίσης ένας συνεντευξιαζόμενος, τονίζει πως το Ηράκλειο μπορεί να δεχτεί ακόμα μεγαλύτερο αριθμό προσφύγων, αρκεί να υπάρχουν ευκαιρίες για εκπαίδευση, εργασία και υγεία.

«Μένουν σε πολύ ασφαλείς χώρους... σε αξιοπρεπείς χώρους με το διαμέρισμα τους.» (Σ4) «...στο Ηράκλειο δεν υπάρχουν δομές που δεν είναι κατάλληλα φτιαγμένες για τους ανθρώπους δηλαδή στην ουσία είναι σαν στρατόπεδα συγκέντρωσης..» (Σ11) «...ο κόσμος που χει έρθει και ακόμα περισσότερος και άλλος τόσος μπορεί να ζήσει το θέμα είναι να χει ευκαιρίες όπως και ο ντόπιος και ο μετανάστης...» (Σ7)

Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα πως η κατάσταση στο Ηράκλειο μετά τον ερχομό των προσφύγων είναι ομαλή, κατά κύριο λόγο οι πρόσφυγες ζουν σε κατάλληλες συνθήκες και συνυπάρχουν αρμονικά με τον ντόπιο πληθυσμό. Βέβαια υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης των υπηρεσιών και των δομών έτσι ώστε να αυξηθούν οι ευκαιρίες για αυτόν τον πληθυσμό σχετικά με την υγεία την εκπαίδευση και την εργασία. Πράγμα που θα κάνει την πόλη κατάλληλη να απορροφήσει ακόμα περισσότερους πρόσφυγες. Ακόμη θα πρέπει να γίνει μια διαδικασία ενημέρωσης τόσο των ντόπιων και προσφύγων αλλά και των επαγγελματιών που έρχονται σε επαφή με τον πληθυσμό έτσι ώστε να γνωρίσουν τις δομές που μπορούν να εξυπηρετούν τους πρόσφυγες , να γίνετε σωστή παραπομπή και να καλύπτονται οι ανάγκες πιο άμεσα.

2.4.2 Στάση ντόπιου πληθυσμού απέναντι στους πρόσφυγες

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η στάση που έχουν οι κάτοικοι του Ηρακλείου απέναντι στους πρόσφυγες. Είναι σημαντικό να διερευνηθεί κάτι τέτοιο, καθώς η αποδοχή ή μη αποδοχή των προσφύγων από τους ντόπιους είναι ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την ενσωμάτωση των ανθρώπων αυτών στην τοπική κοινωνία. Ακόμη δείχνει πόσο ευαισθητοποιημένος είναι ο κόσμος απέναντι σε μια ευάλωτη ομάδα όπως οι πρόσφυγες και πόσο ενεργοποιείται για να τους βοηθήσει.

Σχετικά με τη στάση του ντόπιου πληθυσμού απέναντι στους πρόσφυγες η πλειοψηφία των ερωτώμενων απαντούν πως υπάρχει θετική στάση απέναντι τους, ειδικότερα σε σχέση με άλλες πόλεις της χώρας. Αναφέρεται συχνά πως η κοινωνία του Ηρακλείου είναι ανοιχτή κοινωνία, δεν έχουν σημειωθεί σοβαρά ξενοφοβικά και ρατσιστικά περιστατικά. Επικρατεί ένα κλίμα αποδοχής, συμπόνιας και υπάρχει ανταπόκριση στις ανάγκες τους από ένα μεγάλο κομμάτι του ντόπιου πληθυσμού.

Κάποιοι συνεντευξιζόμενοι αναφέρουν πως οι ακραίες περιπτώσεις και τα ρατσιστικά περιστατικά είναι μεμονωμένα. Υπάρχουν άτομα που έχουν εκφράσει

ξενοφοβικές απόψεις αλλά είναι λίγοι. Ένας ερωτώμενος τόνισε πως επικρατεί και στα σχολεία ένα κλίμα ευαισθητοποίησης και κριτικής σκέψης που τον πρώτο καιρό δεν ήταν τόσο ξεκάθαρο. Αρκετοί βέβαια υποστηρίζουν πως υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης των στάσεων των ντόπιων μέσα από την ευαισθητοποίηση τους, αλλά σε γενικές γραμμές το Ηράκλειο έχει προϋποθέσεις να αποδεχτεί τον προσφυγικό πληθυσμό. Αυτό πιθανότατα συνδέεται και με το γεγονός ότι σιγά σιγά οι άνθρωποι ασχολούνται με τον εθελοντισμό και αποκτούν γνώσεις σε τέτοια ζητήματα.

«περισσότεροι άνθρωποι που είναι εδώ ... έχουν μία καλή διάθεση.» (Σ10) «...ζώντας στην Κρήτη ή και στο Ηράκλειο μπορώ να πω ότι δεν φαίνεται να υπάρχουν έντονα προβλήματα» (Σ3) «Δηλαδή δεν υπάρχουν, όσο βλέπω, ας πούμε σοβαρές ξενοφοβικές, ρατσιστικές φωνές. Βλέπουμε μόνο κάποια πράγματα περιφερειακά. Μία μειοψηφία.» (Σ5), «η έννοια του εθελοντισμού, όχι της φιλανθρωπίας που ήταν παλιά, αρχίζει σιγά σιγά να μπαίνει στην συνείδηση του πολίτη, και ο πολίτης δέχεται με μεγαλύτερη ευκολία τη συμμετοχή του σε μια δράση» (Σ4).

Σύμφωνα με τα παραπάνω καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως το Ηράκλειο είναι μια δεκτική κοινωνία απέναντι στον προσφυγικό πληθυσμό. Υπάρχει κλίμα αποδοχής και διάθεση από τους ντόπιους να παρέχουν βοήθεια. Βέβαια σημαντικό είναι να αναφερθούν και τα ξενοφοβικά περιστατικά γιατί μπορεί να είναι μεμονωμένα αλλά μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα και ίσως να υποβόσκουν και άλλα που δεν έχουν γίνει γνωστά ή που δεν εκφράζονται.

2.4.3 Λόγοι επικράτησης των στάσεων

Εν συνεχεία ζητήθηκε από τους ερωτώμενους αναφέρουν τους λόγους επικράτησης των στάσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω. Είναι σημαντικό οι λόγοι αυτοί να είναι ξεκάθαροι και η συμπεριφορά που εκφράζεται από την κοινωνία να βασίζεται κάπου, ώστε όπου εντοπίζεται μια αρνητική ή λανθασμένη άποψη να γίνεται μια προσπάθεια αντιμετώπισης της και βελτίωσης της υφισταμένης κατάστασης.

Όσο αναφορά την θετική στάση οι περισσότεροι απαντούν πως οφείλεται στο γεγονός πως ο αριθμός των προσφύγων που έχουν έρθει στο Ηράκλειο είναι μικρός και αποτελεί κυρίως οικογένειες με μικρά παιδιά. Ακόμη ένας ερωτώμενος αναφέρει πως είναι χαρακτηριστικό της κρητικής νοοτροπίας η φιλοξενία και η αποδοχή.

Σχετικά με την αρνητική στάση έχουμε ομοιογένεια στις απαντήσεις. Οι περισσότεροι συνεντευξιζόμενοι απαντούν πως ο τρόπος παρουσίασης της εισόδου των προσφύγων στη χώρα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης προκαλούν το αίσθημα της ξενοφοβίας στους ντόπιους. Ακόμη, αρκετοί συμφωνούν πως υπάρχει ο φόβος για το άγνωστο καθώς οι πρόσφυγες είναι άνθρωποι με διαφορετική θρησκεία, γλώσσα και κουλτούρα. Τέλος, τονίζεται πως η δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας είναι ένας παράγοντας που επηρεάζει ένα κομμάτι του ντόπιου πληθυσμού και δημιουργεί ρατσιστικές στάσεις.

«μόνο τις ειδήσεις να βλέπει κανείς μπορεί να γίνει πολύ εύκολα ρατσιστής» (Σ7) «...και την οικονομική κατάσταση της χώρας που ξέρω εγώ έτσι και αλλιώς ζοριζόμαστε κτλ. ...» (Σ7) «...το βασικότερο πρόβλημα, νομίζω ότι είναι το οικονομικό.» (Σ10) «Εντάξει είναι η ανησυχία προς το άγνωστο.» (Σ5)

Οι λόγοι που οδηγούν στην θετική αντιμετώπιση των προσφύγων από τους κατοίκους του Ηρακλείου συνοψίζονται στο γεγονός ότι είναι κυρίως οικογένειες με παιδιά, πράγμα κάνει τους ντόπιους να τους αντιμετωπίζουν με λιγότερη καχυποψία και περισσότερη συμπόνια. Επίσης ο αριθμός των προσφύγων που έχουν έρθει στη Κρήτη συνολικά είναι πολύ μικρότερος από ότι σε άλλες περιοχές οπότε είναι πιο εύκολο στους ντόπιους να συνηθίσουν, να γνωρίσουν και να αποδεχτούν το διαφορετικό. Από την άλλη πλευρά, η αρνητική στάση προκύπτει κυρίως από την προβολή του προσφυγικού φαινομένου μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης όπου παρουσιάζουν τους πρόσφυγες με τρόπο τέτοιο που δημιουργούν φόβο, καχυποψία και ρατσιστικές τάσεις. Ακόμη, οι οικονομική κατάσταση της χώρας οδηγεί πολλούς ντόπιους σε οικονομικές δυσκολίες και αυτό συνεπάγεται με την άποψη πως οι ίδιοι οι ντόπιοι έχουν προβλήματα και ανάγκες οπότε δεν μπορούν να βοηθήσουν κάποιον άλλον. Επίσης η έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με διαφορετικές κουλτούρες και θρησκείες δημιουργεί την αίσθηση του φόβου για το άγνωστο και το διαφορετικό.

2.4.4 Σχέσεις ντόπιων και προσφύγων

Στόχος του υποκεφαλαίου αυτού είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των κατοίκων του Ηρακλείου και του προσφυγικού πληθυσμού μέσω των απαντήσεων των ερωτώμενων. Η σχέση που δημιουργούν μεταξύ τους κρίνεται σημαντική καθώς

καθορίζει σε έναν βαθμό την κοινωνική συνοχή και ευημερία του τόπου και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην διαδικασία ένταξης των προσφύγων.

Όσο αναφορά τις σχέσεις ανάμεσα σε ντόπιους και προσφυγικό οι πληθυσμοί οι περισσότεροι ερωτώμενοι υποστηρίζουν πως συνυπάρχουν ειρηνικά, αλληλεπιδρούν στην καθημερινότητα τους ομαλά και έρχονται σε επαφή τόσο στις ντόπιες επιχειρήσεις όσο και στα σχολεία που πηγαίνουν τα παιδιά τους. Υπάρχουν επίσης αρκετοί εθελοντές που βοηθούν τους πρόσφυγες. Κάποιοι αναφέρουν παραδείγματα όπως ότι παρατηρούν μέσα από την καθημερινότητα τους πρόσφυγες να κυκλοφορούν σε πάρκα της πόλης με τα παιδιά τους ή κάποιες δράσεις που οργανώνουν ντόπιοι μαζί με πρόσφυγες, όπως παρασκευή ελληνικών και αραβικών φαγητών για να γνωρίσει ο ένας την κουλτούρα του άλλου. Οι πρόσφυγες είναι ενσωματωμένοι και νιώθουν καλά με αυτό και οι ντόπιοι είναι θετικά προσκείμενοι. Μία ερωτώμενη μας τόνισε πως υπάρχει καλή διάθεση από τον ντόπιο πληθυσμό αλλά χρειάζεται ακόμα πολύ δουλειά.

Ένας από τους συνεντευξιαζόμενους παρουσιάζει αντίθετη άποψη. Αναφέρει πως οι ντόπιοι δεν είναι τόσο θετικοί απέναντι στη παρουσία των προσφύγων. Μπορεί να μην υπάρχουν ακραία περιστατικά αλλά υπάρχει ο φόβος για το διαφορετικό. Ακόμη, υποστηρίζει πως υπάρχει αδιαφορία από τους ντόπιους. Δέχονται να μην μια μικρή ομάδα ανθρώπων ανάμεσα τους αλλά ο κάθε ένας κοιτάει την δουλειά του. Τέλος εστιάζει στη προσωρινότητα των δομών του νησιού που έχουν δεχτεί τους πρόσφυγες.

«Έτσι νομίζω υπάρχει μία καλή διάθεση αλλά πρέπει να γίνει και πολύ δουλειά.» (Σ5), «...κοινωνικοποιούνται μέσα από την επαφή τους με τις ντόπιες επιχειρήσεις, με το ντόπιο πληθυσμό...» (Σ7), «Δεν έχουν προκύψει προβλήματα. Είναι καθόλα ειρηνική η συνύπαρξη» (Σ4), «λίγο αδιάφορους θα έλεγα.. λίγο ότι είναι ένα.... ας το πούμε μια ομάδα ανθρώπων που κυκλοφορεί εδώ ανάμεσα μας, για τους οποίους δεν ρωτάμε και πολλά πράγματα, δεν μας πολύ νοιάζουν, είναι στο περιθώριο.» (Σ11)

Συμπερασματικά οι σχέσεις ντόπιων και προσφύγων στο Ηράκλειο είναι πολύ καλύτερες από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Δεν υπάρχουν βίαιες συμπεριφορές. Συνυπάρχουν ειρηνικά και αλληλεπιδρούν στην καθημερινή ζωή. Μάλιστα αρκετοί ντόπιοι δεν συνυπάρχουν απλά μαζί τους αλλά βοηθάνε στην κάλυψη αναγκών και στην καλύτερη ενσωμάτωση τους. Βέβαια είναι πολύ σημαντικό να εστιάσουμε στην άποψη περί αδιαφορίας των ντόπιων γιατί αυτό ίσως δείχνει πως δεν υπάρχει πραγματική ένταξη και απλά λόγω του σχετικά μικρού αριθμού του πληθυσμού δεν

δημιουργούνται εντάσεις αλλά ούτε και ένα πραγματικό κλίμα αποδοχής. Επίσης σημαντικό είναι το γεγονός που αναφέρθηκε πως πολλοί από τους φορείς που δέχονται τους πρόσφυγες είναι προσωρινοί. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον ειδικότερα αν υπάρξουν νέα κύματα προσφύγων.

2.4.5 Προτάσεις ερωτώμενων για βελτίωση της κατάστασης

Στο υποκεφάλαιο αυτό σκιαγραφούνται οι προτάσεις των ερωτώμενων, όπως αυτοί τις εκφράζουν με σκοπό τη βελτίωση της υφισταμένης κατάστασης του προσφυγικού ζητήματος.

Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους που μας εξέφρασαν ορισμένες προτάσεις κινούνται γύρω από το ζήτημα της εκπαίδευσης των προσφύγων. Η εκπαίδευση αυτή αναφέρεται κατά κύριο λόγο στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας με σκοπό να μπορούν οι άνθρωποι αυτοί να επικοινωνήσουν πιο εύκολα στην καθημερινότητα τους και να αλληλεπιδρούν με τους ντόπιους. Για αυτό το λόγο μια πρόταση είναι να δημιουργηθούν σχολές ενηλίκων και προγράμματα εκμάθησης ελληνικών για τα παιδιά των προσφύγων. Ακόμη μια πολύ καλή πρόταση που συνδέεται με την εκπαίδευση είναι οι πρόσφυγες που σπούδαζαν στη χώρα τους, να μπορέσουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους εδώ, ώστε να μην μένουν πίσω και να συνεχίσουν να εξελίσσονται σαν άνθρωποι αλλά και ως επιστήμονες.

«Να υπάρχει εκπαίδευσή τους να μιλήσουν ελληνικά, να υπάρχουν σχολές ενηλίκων για να μάθουνε» (Σ10), «Οργάνωση μαθημάτων Πανεπιστημίου στα αγγλικά. Υπάρχουν πρόσφυγες που είναι φοιτητές Πανεπιστημίου στη χώρα τους και έρχονται εδώ πέρα και δεν μπορούν.. έχουνε μείνει στάσιμοι. Να γραφτούν στο Πανεπιστήμιο, να παρακολουθούν μαθήματα στα αγγλικά. Όχι στα ελληνικά απαραίτητα.» (Σ9).

Ακόμη υπάρχουν και κάποιοι από τους ερωτώμενους που βασική τους πρόταση είναι να οργανώνονται και να σχεδιάζονται προγράμματα και δράσεις που βοηθούν στην ένταξη των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Ένα τέτοιο πρόγραμμα έχει να κάνει με τη βοήθεια προσφύγων μέσω των μεταναστών που βρίσκονται χρόνια στη χώρα και ήδη έχουν περάσει από αυτή «τη διαδρομή», ώστε να τους καθοδηγήσουν να σταθούν στα πόδια τους. Σημαντικό κρίνεται τα προγράμματα να σχεδιάζονται έτσι ώστε να βοηθούν στην κάλυψη αναγκών, αλλά και να βοηθούν κυρίως στην ένταξη και

των γυναικών στην τοπική κοινότητα, που ως επί το πλείστον βρίσκονται στο σπίτι και προσέχουν τα παιδιά. Ακόμη μια καλή πρόταση θα ήταν να δοθεί ένας χώρος από τον δήμο στους πρόσφυγες, όπου θα παρουσιάζουν διάφορους χορούς, φαγητά και γενικά στοιχεία του πολιτισμού τους, ώστε να αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους και με τους ντόπιους. Αυτό θα βοηθούσε ιδιαίτερα στην γνωριμία και στην ένταξη τους στην τοπική κοινωνία.

«Προτείνετε και έχει εγκριθεί τώρα ένα πρόγραμμα το οποίο οι μετανάστες οι μετανάστες που βρίσκονται ήδη εδώ πέρα θα βοηθήσουνε τους πρόσφυγες να ενταχθούνε και αυτοί» (Σ8), «Ναι το θέμα είναι να γίνει με ένα συστηματικό τρόπο. να οργανωθεί αυτό. κατά κάποιο τρόπο.... να γίνει πιο συστηματικά αυτό και εγώ θα προσέλθω να εντάξουμε και τις γυναίκες σε αυτό γιατί οι γυναίκες μένουν πίσω σε όλες αυτές τις διαδικασίες. Δηλαδή προσέχουν τα παιδιά, μένουν σπίτι δεν Μαθαίνουν ελληνικά» (Σ9). η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, ώστε αυτοί οι άνθρωποι δραστηριοποιηθούν.. να ενταχθούν ομαλότερα.. εγώ θέλω να δω δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση από την μεριά.. εε.. του δήμου», Να έχουν κάποιους χώρους, το οποίο να είναι αυτό κουζίνα, να είναι έθιμα, να είναι τραγούδια, να είναι χοροί, να είναι ενδυμασίες, ... να φέρει πιο κοντά τους ανθρώπους, ένας πολιτιστικός χώρος.. ένα κέντρο πολιτισμού» (Σ11).

Τέλος, μπορούμε να καταλήξουμε στο ότι όσο υπάρχουν προτάσεις και ιδέες από ανθρώπους με πραγματικό ενδιαφέρον, που εμπλέκονται άμεσα με την ευάλωτη αυτή ομάδα, αλλά και σχεδιάζονται προγράμματα που βασίζονται στις πραγματικές ανάγκες των προσφύγων, η διαδικασία της ένταξης είναι πιθανό να επέλθει γρηγορότερα και ομαλότερα. Βέβαια, για να συμβούν τα παραπάνω, πρέπει να αξιοποιούνται οι πόροι και τα κονδύλια που δίνονται για τους ανθρώπους αυτούς στο μέγιστο βαθμό και ο πραγματικός στόχος όλων όσων ασχολούνται με το ζήτημα να είναι η βελτίωση της κατάστασης.

Συζήτηση αποτελεσμάτων

Μελετώντας την θεωρία, αλλά και μέσα από την ανάλυση των συνεντεύξεων των ερωτώμενων, η εν λόγω έρευνα μας έδωσε την τάση να διαπιστώσουμε ορισμένα πράγματα αναφορικά με την καθημερινότητα του προσφυγικού πληθυσμού στην πόλη του Ηρακλείου. Σε γενικές γραμμές και συγκριτικά με άλλες πόλεις της Ελλάδας, όπου οι πρόσφυγες εκεί μένουν ακόμη σε προσωρινά καταλύματα (UNHCR, 2020), στο Ηράκλειο έχουν μια ομαλή καθημερινότητα. Πιο συγκεκριμένα ζουν σε κατάλληλες και αξιοπρεπείς συνθήκες, καθώς τους έχουν δοθεί διαμερίσματα να μένουν από το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ, έχουν σχετικά εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες που συμβάλουν στην κάλυψη των αναγκών τους, ενώ όσον αφορά την κοινωνική τους ζωή, μέσα από δράσεις υπηρεσιών και την συμβολή εθελοντών, κινούνται στην πόλη ευκολότερα, ψυχαγωγούνται και έρχονται σε επαφή και αλληλεπίδραση με τους ρυθμούς και την καθημερινότητα της ζωής του Ηρακλείου.

Το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ δεν υλοποιείται σε όλες τις περιοχές της χώρας η Κρήτη μαζί με Αττική, Θεσσαλονίκη, κάποια νησιά του Αιγαίου, Ήπειρο, Πελοπόννησο και Θεσσαλία είναι μέσα σε αυτές. Ακόμη οι σχέσεις τους με τον ντόπιο πληθυσμό κρίνονται καλές μέσω της αλληλεπίδρασης τους και με αυτούς, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα και εντάσεις, κάνοντας την καθημερινότητα και την συμβίωση τους αρμονική. Η Ελλάδα είναι χώρα η οποία έχει μεγάλη κατανόηση του προσφυγικού ζητήματος και ο ελληνικός πληθυσμός διαθέτει συναισθήματα ενσυναίσθησης και συμπάθειας προς του πρόσφυγες σύμφωνα με έρευνες (More in Common, 2019) και το ποσοστό που έχει αντίθετη άποψη είναι πολύ μικρό.

Ακόμη η τοπική κοινωνία του Ηρακλείου είναι πιο εξοικειωμένη με τους πρόσφυγες από άλλες πόλεις καθώς ζουν ήδη στην πόλη πρόσφυγες αρκετά χρόνια πριν το μεγάλο κύμα. Όπως αναφέρουμε και στο θεωρητικό έχουν γίνει σημαντικές δράσεις τόσο από ΜΚΟ και τον δήμο του Ηρακλείου και όσο από τους εθελοντές. Για παράδειγμα έχει γίνει συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης στην Ειδομένη και στα νησιά του Αιγαίου. (Heraklion, 2016), επίσης έχουν λάβει μέτρα για την καλύτερη ένταξη τους (UNCHR, Greece, 2019). Οι αρχές έχουν πραγματοποιήσει εκδηλώσεις που αποσκοπούν στην καλύτερη ένταξη τους. Επιπλέον η Ύπατη Αρμοστεία και ο ΟΗΕ έχουν προγράμματα όπως η Εστία που δίνουν στους πρόσφυγες την ευκαιρία να

έχουν ένα σπίτι και μια ευκαιρία να ενταχθούν ομαλά στην ελληνική κοινωνία (ESTIA.UNCHR,2019).

Όσον αφορά την διαδικασία της ένταξης των προσφύγων στην πόλη του Ηρακλείου, εντοπίζονται ορισμένες δυσκολίες. Μια σημαντική δυσκολία είναι αυτή της επικοινωνίας και της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Ακριβώς επειδή δεν υπάρχει ένα οργανωμένο πρόγραμμα παρά μόνο κάποια μαθήματα που πραγματοποιούνται από εθελοντές και είναι περιορισμένα, για να μάθουν τη γλώσσα, αντιμετωπίζουν πρόβλημα τόσο στην επικοινωνία με τις υπηρεσίες, όσο και με τους ντόπιους, με αποτέλεσμα να εξαρτώνται τις περισσότερες φορές από την βοήθεια ενός διερμηνέα. Κατ' επέκταση προκύπτει και το δεύτερο σημαντικό πρόβλημα που έχει να κάνει με την εύρεση εργασίας. Μη γνωρίζοντας την ελληνική γλώσσα και χωρίς να υπάρχει και εδώ ένας σχεδιασμός απορρόφησης των επαγγελματιών των προσφύγων από την αγορά εργασίας, οι άνθρωποι αυτοί δεν μπορούν να βρουν εύκολα εργασία στην πόλη.

Το αποτέλεσμα αυτών είναι οι πρόσφυγες να μην μπορούν να ανεξαρτητοποιηθούν και στηριχτούν στα δικά τους πόδια, ώστε να προχωρήσουν ευκολότερα στην ένταξη, παρά στηρίζονται σε προγράμματα που καλύπτουν μόνο τις βασικές τους ανάγκες. Ακόμη μια δυσκολία στη διαδικασία ένταξης είναι το γεγονός ότι δεν έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες και βήματα μεταξύ ντόπιων και προσφύγων στο να γνωρίσει η μία πλευρά την κουλτούρα της άλλης, καθώς αυτές διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η απόλυτη αποδοχή, συνύπαρξη και κατ' επέκταση η ένταξη. Βέβαια ο Δήμος Ηρακλείου κάνει κάποιες προσπάθειες να γεφυρώσει χάσματα που αφορούν κομμάτια επικοινωνίας, ήθη και έθιμα, και επιδιώκει την δημιουργία εκδηλώσεων ώστε ο κόσμος να γνωρίσει καλύτερα τους πρόσφυγες και να αναπτυχθούν δεσμοί ενός κλίματος κατανόησης και εμπιστοσύνης (Heraklion, 2019), αλλά ακόμη δεν έχουν γίνει ουσιαστικά βήματα.

Τέλος, οι προτάσεις για τις δράσεις και τις παρεμβάσεις ένταξης που κάνουν οι ερωτώμενοι στοχεύουν κυρίως στις δυσκολίες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Όσον αφορά το κομμάτι της γλώσσας προτείνεται να υπάρξει ένας κεντρικός και οργανωμένος σχεδιασμός εκμάθησης τόσο για τους ενήλικες, όσο και για τα παιδιά των προσφύγων που έρχονται στη χώρα. Ακόμη όσοι πρόσφυγες σπούδαζαν στη χώρα τους να μπορούσαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους εδώ σε αντίστοιχες σχολές, ώστε να μην

μένουν πίσω στην πνευματική τους καλλιέργεια και στην εξέλιξη τους. Ακόμη μια πρόταση που θα βοηθούσε σημαντικά στην ένταξη τους είναι να προβάλλουν οι πρόσφυγες την κουλτούρα και τον πολιτισμό τους στην τοπική κοινωνία μέσα από παρουσιάσεις, δράσεις και εκδηλώσεις που θα πραγματοποιούνται, με σκοπό την γνωριμία και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης. Στην διαδικασία της ένταξης δεν θα μπορούσε να λείπει και η συμβολή των μεταναστών που ήδη βρίσκονται χρόνια στη χώρα και έχουν περάσει αυτή τη διαδρομή, καθώς θα μπορούσαν να λειτουργήσουν βοηθητικά και να καθοδηγήσουν τους πρόσφυγες μέσα από την εμπειρία και τα βιώματα τους.

Ο Δήμος Ηρακλείου, όπως και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών άλλα και αρκετοί εθελοντές έχουν κάνει προσπάθειες για παροχή εκπαίδευσης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εργασίας, καθώς και για επίλυσης αναγκών της πληθυσμιακής ομάδας αυτής (Heraklion, 2020). Υπάρχει θέληση και ιδέες αλλά χρειάζεται παραπάνω προσπάθεια για να πραγματοποιηθούν οι δράσεις και οι παρεμβάσεις που έχουν προταθεί.

Συμπεράσματα - προτάσεις

Σύμφωνα με τα παραπάνω, καταλήγουμε στο ότι στο Ηράκλειο, συγκριτικά με άλλες πόλεις της Ελλάδας, η κατάσταση του προσφυγικού ζητήματος είναι διαφορετική. Οι εντάσεις και τα σοβαρά επεισόδια που παρατηρούνται σε άλλες πόλεις δεν υφίστανται, ενώ οι συνθήκες διαβίωσης τους και οι σχέσεις με τους ντόπιους είναι πολύ καλύτερες. Χαρακτηριστικό μέτρο σύγκρισης είναι η Μόρια της Λέσβου, όπου οι πρόσφυγες ζουν στοιβαγμένοι σε hot spot, οι κάτοικοι εναντιώνονται απέναντι τους και δημιουργείται ένα κλίμα αγανάκτησης, με αποτέλεσμα οι πρόσφυγες συχνά να συγκρούονται με τις αρχές του τόπου. Βέβαια είναι σημαντικό να αναφερθεί πως ο αριθμός των προσφύγων στο Ηράκλειο είναι ακόμα μικρός και σχετικά διαχειρίσιμος. Σε μια περίπτωση μεγάλης εισροής προσφύγων, δεν γνωρίζουμε πόσο διαχειρίσιμο θα ήταν το γεγονός αυτό από τις υπηρεσίες, ούτε την αντίδραση του ντόπιου πληθυσμού.

Μέσα από την ανάλυση των συνεντεύξεων με τους ειδικούς παρουσιάστηκαν κάποιες ιδέες και προτάσεις τους για την καλύτερη διαχείριση του ζητήματος αυτού και της ομαλότερης ένταξης του πληθυσμού. Στο σημείο αυτό θα αναφέρουμε και κάποιες δικές μας προτάσεις όσον αφορά τα παραπάνω.

Αρχικά, μια πρόταση μας είναι το κράτος να ανοίξει θέσεις εργασίας για διερμηνείς σε κάθε υπηρεσία που έρχονται σε επαφή οι πρόσφυγες και αντιμετωπίζουν ζητήματα κατανόησης της γλώσσας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνονται και να καθυστερούν οι διαδικασίες. Μία άλλη πρόταση μας έχει να κάνει με την παροχή ασύλου στους αιτούντες. Το κράτος πρέπει να μεριμνήσει ώστε οι διαδικασίες για το κομμάτι αυτό να κινούνται πιο γρήγορα, προκειμένου να μην περιμένουν ολόκληρους μήνες για να μάθουν εν τέλη αν θα τους δοθεί και στο διάστημα αυτό να τους δίνονται άλλες παροχές ως προς την κάλυψη των βασικών τους αγαθών και στην προστασία τους. Ακόμη μια πρόταση είναι να δημιουργηθεί μια εθελοντική ομάδα από ανθρώπους που ασχολούνται με το ζήτημα αυτό, η οποία θα έχει ως βασικό στόχο το να βοηθήσει τους πρόσφυγες να γνωρίσουν τις υπηρεσίες και τα δικαιώματά τους και σύγχρονος να οργανώνει δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης ως προς την τοπική κοινωνία.

Κλείνοντας, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι η ένταξη στην τοπική κοινωνία δεν έχει ολοκληρωθεί, καθώς είναι μια μακροχρόνια διαδικασία και απαιτεί προσπάθεια από όλα τα κοινωνικά μέρη. Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης τόσο των

παροχών και των σχέσεων με τους ντόπιους, όσο και των πολιτικών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τους ανθρώπους αυτούς.

Βιβλιογραφία & ηλεκτρονικές πηγές

Βιβλιογραφία

- Νάσκου - Περράκη Π., Παπαγεωργίου Γ., Μπαξεβάνης Χ.,(2017) Πρόσφυγες και Αιτούντες Άσυλο, Εκδόσεις: Σάκκουλα, Αθήνα ,Θεσσαλονίκη
- Δεμερτζής Ν., Μπαλούρδος Δ., Κικίλιας Η., Σπυροπούλου Ν., Χρυσάκης Μ., (2017) Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών : Το κοινωνικό πορτραίτο της Ελλάδας 2016-2017 , Εκδόσεις: Ίων
- Δεληγιάννης Γ.,(2011) Η Ανταλλαγή των Πληθυσμών και η Εγκατάσταση των Ελλήνων Προσφύγων της Καπαδοκίας στην Μακεδονία, Εκδόσεις: Ίδμων
- UNHCR (Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες), Reilly R., μετάφραση : Κοντογιάννη Α. (1998) Οι Πρόσφυγες του Κόσμου 1997-1998, Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα
- Ζώη Α.-Ν, Χριστοφορίδου Δ. ,(2001) Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας: Η Ελλάδα ως Χώρα Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο, Εκδόσεις: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ε.Ο.Π, Αθήνα
- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (2017) Ανθρώπινες Ροές στην Ελλάδα και την Ευρώπη σήμερα , Ειδική Έκδοση: χ.ε, Αθήνα
- Καλλινικάκη Θ., (2011) Εισαγωγή στη Θεωρία και την Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας, Εκδόσεις: Τόπος ,Αθήνα
- Κανδυλάκη Α.,(2008) Η Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία, Εκδόσεις: Τόπος , Αθήνα
- Δημοπούλου-Λαγωνίκα Μ.,(2011) Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας Μοντέλα Παρέμβασης, Εκδόσεις: Τόπος , Αθήνα
- Μπακούρου Β.-Β. (2016) Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στην Ελλάδα των προσφύγων, Διπλωματική Εργασία, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Ιωσηφίδης Θ., (2008) Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες, Εκδόσεις: Κριτική, Αθήνα

Ηλεκτρονικές πηγές

- Τσουμπάρης Δ. (2010), Ποιοι είναι τελικά οι Περιβαλλοντολογικοί Πρόσφυγες; Οι πολιτικές προεκτάσεις της συζήτησης, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Έκδοση: χ.ε
<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke/article/viewFile/6706/6436>
- Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων (6^η έκδοση 2009), <https://www.unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/05/handbookcriteria.pdf> (τελευταία πρόσβαση στις 22/10/2019)
- Πρόσφυγας ή Μετανάστης ; Η επιλογή των λέξεων έχει σημασία(2016), https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/02/UNHCR_Refugee_or_Migrant_GR.pdf (τελευταία πρόσβαση στις (22/10/2019)
- UNCHR , Προστατεύοντας τους πρόσφυγες (2017), https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/05/UNHCR_Brochure_GR.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 9/11/2019)
- UNCHR – Γραφείο Ελλάδας , Συμβολή στο διάλογο για το μεταναστευτικό και το άσυλο(2012) , https://www.unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/10/2012_Migration_Aylum_GR.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 5/10/2019)
- Αντιλήψεις περί εθνικής ταυτότητας, μετανάστευσης και προσφύγων στην Ελλάδα(2019), https://www.moreincommon.com/media/q4ge0pzv/0535-more-in-common-greece-report_greek_p4_final_web.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 15/11/2019)
- UNCHR, Η Ελλάδα ως χώρα ασύλου (2014), <https://www.unhcr.org/gr/wp-content/uploads/sites/10/2017/10/UNHCR-CoA-Greece-2014-EL.pdf> (τελευταία πρόσβαση στις 6/10/2019)
- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Το δικαίωμα προσφυγής και η εξέταση σε δεύτερο βαθμό (χ.χ), http://asylo.gov.gr/?page_id=111 (τελευταία πρόσβαση στις 15/10/2019)

- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Υπηρεσία αποδοχής και Ταυτοποίησης (χ.χ) , <https://www.firstreception.gov.gr/> (τελευταία πρόσβαση στις 15/10/2019)
- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Το δελτίο Αιτούντος Διεθνή Προστασία (χ.χ) http://asylo.gov.gr/?page_id=329 (τελευταία πρόσβαση στις 15/10/2019)
- Παράνομη μετανάστευση και Πολιτικό Άσυλο (2014) , http://www.minocp.gov.gr/index.php?option=ozo_content&lang=EN&perform=view&id=5055&Itemid=466&lang=GR (τελευταία πρόσβαση στις 8/10/2019)
- UNCHR, Προστασία των προσφύγων στην Ελλάδα (χ.χ), <https://www.unhcr.org/gr/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1> (τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2019)
- IOM Office in Greece , ΔΟΜ : Στις 170.553 οι αφίξεις μεταναστών/προσφύγων στην Ελλάδα για το 2016 (2016), <https://greece.iom.int/el/news/%CE%B4%CE%BF%CE%BC-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-170553-%CE%BF%CE%B9-%CE%B1%CF%86%CE%AF%CE%BE%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CF%8E%CE%BD%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-2016> (τελευταία πρόσβαση στις 23/10/2019)
- UNCHR, Τι συμβαίνει αφού υποβάλω την αίτηση; (χ.χ) , <https://help.unhcr.org/greece/el/applying-for-asylum/what-happens-after-i-apply/> (τελευταία πρόσβαση στις 23/10/2019)

- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Ερωτήσεις – Απαντήσεις αιτούντων άσυλο (2015),
<http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2015/02/%CE%95%CF%81%CF%89%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%91%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%8D%CE%BD%CF%84%CE%B5%CF%82-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-18.2.15.pdf> (τελευταία πρόσβαση στις 23/10/2019)
- Υπουργείο Εσωτερικών, Ενημέρωση για τα Κέντρα Υποδοχής (2016),
<https://www.ypes.gr/enimerosi-gia-ta-kentra-ypodochis-kentra-katagrafis-taytopoiisis-hotspots-kai-domes-filoxenias/> (τελευταία πρόσβαση στις 25/10/2019)
- ΑΡΣΙΣ: Εστία προσφύγων, μονάδα υποδοχής και φιλοξενίας οικογενειών(χ.χ), <http://www.arsis.gr/estia-prosfigon/> (τελευταία πρόσβαση 27/10/2019)
- Υπουργείο Υγείας, Γνωμάτευση Κέντρων Φιλοξενίας(2016),
https://eody.gov.gr/Portals/0/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1/%CE%9D%CE%AD%CE%B1%20-%20%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/2016/%CE%93%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AC%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%20%CE%9A%CE%AD%CE%BD%CF%84%CF%81%CF%89%CE%BD%20%CE%A6%CE%B9%CE%BB%CE%BF%CE%BE%CE%B5%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82_21-7-2016.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 4/11/2019)
- Solidarity Now, Προγράμματα Στέγασης και Υπηρεσιών (2017),
<https://www.solidaritynow.org/home-for-hope/> (τελευταία πρόσβαση στις 11/10/2019)
- UNCHR Greece (2018), <https://www.unhcr.org/gr/5701-%ce%b3%cf%85%ce%bd%ce%b1%ce%af%ce%ba%ce%b5%cf%82->

[%cf%80%ce%b1%ce%b9%ce%b4%ce%b9%ce%ac-%cf%80%cf%81%cf%8c%cf%83%cf%86%cf%85%ce%b3%ce%b5%cf%82-%ce%b4%ce%b9%ce%b1%cf%84%cf%81%ce%ad%cf%87%ce%bf%cf%85.html](#) (τελευταία πρόσβαση στις 26/1/2020)

- UNCHR Greece (2019), https://www.unhcr.org/gr/13168-egyiseis_gia_tous_prosfyges_sto_nomoshedio.html (τελευταία πρόσβαση στις 2/1/2020)
- UNCHR ESTIA (2019), http://estia.unhcr.gr/el/home_page/ (τελευταία πρόσβαση στις 10/1/2020)
- Κέντρα Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο (χ.χ), <https://www.inedivim.gr/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%BA%CE%AD%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B1-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%BF%CE%BE%CE%B5%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%8D%CE%BD%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%AC%CF%83%CF%85%CE%BB%CE%BF>(τελευταία πρόσβαση στις 10/1/2020)
- GREEK COYNCIL FOR REFUGEES, Κοινωνική Υπηρεσία (χ.χ), <https://www.gcr.gr/el/emeis-kai-to-ergo-mas/poio-eimaste-2/koinoniki-ypiresia> (τελευταία πρόσβαση στις 7/1/2020)
- Solidarity Now, Προσφυγική κρίση και ενσωμάτωση τα επόμενα βήματα (2017),https://www.solidaritynow.org/integration_article/ (τελευταία πρόσβαση 26/12/2020)
- UNCHR Greece (2019), https://www.unhcr.org/gr/12670-episkepsi_ekptosopou_ypatis_armosteias_dodekanisa.html (τελευταία πρόσβαση στις 17/1/2020)
- UNCHR Greece (2016), <https://www.unhcr.org/gr/2841-1-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-113-%CE%B1%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%82->

[%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%AC%CE%B6%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CE%BD%CE%B1-%CE%BE%CE%B5%CF%81%CE%B9.html](#) (τελευταία πρόσβαση στις 14/12/2019)

- Δήμος Ηρακλείου(2016), <https://www.heraklion.gr/municipality/press-releases-2016/allilegih-irakliou-stin-idomeni-09032016.html> (τελευταία πρόσβαση στις 3/12/2019)
- Δήμος Ηρακλείου(2019), <https://www.heraklion.gr/resilient/social-news/prosfiges.html> (τελευταία πρόσβαση στις 3/12/2019)
- Δίκτυο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόσφυγες (χ.χ), <https://www.koinoniaher.gr/prosfiges/> (τελευταία πρόσβαση στις 3/12/2019)
- Σύλλογος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας, Ορισμός Κοινωνικής Εργασίας (χ.χ),<https://www.skle.gr/index.php/el/2015-01-15-06-55-22/2015-01-15-06-57-24> (τελευταία πρόσβαση στις 16/1/2020)
- GREEK COYNCIL FOR REFUGEES, Η ολιστική προσέγγιση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους πρόσφυγες (χ.χ), <https://www.gcr.gr/el/> (τελευταία πρόσβαση στις 23/1/2020)
- ΠΛΟΗΓΟΣ ESTIA (χ.χ), <https://www.ploigos-ea.gr/estia-%CF%83%CF%84%CE%AD%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%8D%CE%BD%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%AC%CF%83%CF%85%CE%BB%CE%BF-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7/> (τελευταία πρόσβαση στις 8/1/2020)
- Operational Portal Refugee Situations (χ.χ), <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5179> (τελευταία πρόσβαση στις 8/1/2020)
- ESPON, Ροές Προσφύγων και Αιτούντων Άσυλο (2018), https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/espon_asylum-flows-response-policies-greece-online-gr_0.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 28/1/2020)
- UNCHR ESTIA (2018), <http://estia.unhcr.gr/el/%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE>

[%BE%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%AE/](#) (τελευταία πρόσβαση στις 17/1/2020 & 19/1/2019)

- Επικαιρότητα Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Η κατάσταση των προσφύγων στα Ελληνικά νησιά(2019), <https://www.europarl.europa.eu/news/el/agenda/briefing/2019-11-13/3/i-katastasi-ton-prosfugon-sta-ellinika-nisia> (τελευταία πρόσβαση στις 9/12/2019)
- Διεθνής Αμνηστία, Πρόσφυγες αιτούντες/ούσες άσυλο και μετανάστες/στριές (2019), <https://www.amnesty.gr/news/articles/article/22014/prosfyges-aitoyntesoyses-asylo-kai-metanastesstries> (τελευταία πρόσβαση στις 16/11/2019)
- HEINRICH BÖLL STIFTUNG: Η προσφυγική κρίση στην Ελλάδα (2015), <https://gr.boell.org/el/2015/11/17/i-prosfygiki-krisi-stin-ellada> (τελευταία πρόσβαση στις 17/10/2019)
- UNCHR ESTIA (2020), <http://estia.unhcr.gr/el/estia-%cf%80%ce%b1%cf%81%ce%bf%cf%87%ce%ae-%cf%83%cf%84%ce%ad%ce%b3%ce%b1%cf%83%ce%b7%cf%82-%ce%b5%ce%b2%ce%b4%ce%bf%ce%bc%ce%b1%ce%b4%ce%b9%ce%b1%ce%af%ce%b1-%ce%b5%ce%bd%ce%b7-84/> (τελευταία πρόσβαση στις 10/1/2020)
- UNCHR ESTIA (2020), <http://estia.unhcr.gr/el/estia-%cf%80%ce%b1%cf%81%ce%bf%cf%87%ce%ae-%cf%83%cf%84%ce%ad%ce%b3%ce%b1%cf%83%ce%b7%cf%82-%ce%b5%ce%b2%ce%b4%ce%bf%ce%bc%ce%b1%ce%b4%ce%b9%ce%b1%ce%af%ce%b1-%ce%b5%ce%bd%ce%b7-88/> (τελευταία πρόσβαση στις 10/1/2020)
- Δήμος Ηρακλείου(2020), https://www.heraklion.gr/municipality/metanastes/semp170120.html?fbclid=IwAR0fPEtFKkHIsJ7I4yOFbvgebbWD9USdQYBah2UTaB_bzdjV4etYpztYCM (τελευταία πρόσβαση στις 20/1/2020)

Παράρτημα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 1

Διοίκηση υπηρεσιών και πόροι	μια μη κερδοσκοπική εταιρία Συγκεκριμένα το πρόγραμμα απασχολεί περίπου 35 άτομα, έκτων οποίων κάποιοι είναι κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, ψυχίατροι, διερμηνείς, επόπτες σπιτιών, γιατροί και οδηγοί
Αντικείμενο υπηρεσιών	Όσο αφορά τους πρόσφυγες ασχολείται με το πρόγραμμα ESTIA ο ρόλος μας να μεταφράζουμε αυτά που λένε. Δηλαδή αν πάνε οι κοινωνικοί στα σπίτια πρέπει να είμαστε κι εμείς γιατί ε (παύση) πρέπει να υπάρχει μετάφραση. «..το πρώτο και το σημαντικό που κάνουμε πιο πολύ δηλαδή σημαντικό είναι στα νοσοκομεία»
Δράσεις	Που είναι από πρόσφυγες, Σύριες και Ελληνίδες ηλικιωμένοι που πηγαίνουμε για καφέ και κάνουμε.. όχι μόνο καφέ και κάνουμε και τη βόλτα.. Εε προχθές πήγαμε στο.. τη Πέμπτη πήγαμε στο.. τη προηγούμενη Πέμπτη πήγαμε στο πάρκο Γεωργιάδη, καθαρίζαμε το πάρκο εκεί όλοι μαζί σαν ομάδα.. .. Έχουνε ξεκινήσει και κάνουμε δραστηριότητες στο Δήμο.. Το Σάββατο είχαμε δραστηριότητα μαζί με τους

	<p>πρόσφυγες στο.. Να παίζονε μπάλα, να τρέχονε..</p> <p>Και δεντροφύτεψη είχαμε πάει.. είχαμε κάνει.. στο Κρουσώνα..</p> <p>Ή κάτι άλλο που δεν είπες, που πάνε κάθε βδομάδα δύο φορές για καφέ στο κέντρο του Ηρακλείου για να μαθαίνουν... Ναι έχουμε μια ομάδα γυναικών..</p>
Παροχές	Τα διαμερίσματα ναι είναι στο πρόγραμμα. Εε κάθονται αυτοί στο διαμέρισμα δεν πληρώνουν ενοίκιο, ούτε ρεύμα, ούτε νερά.
Στόχοι υπηρεσιών Ζητήματα στέγασης (υποκατηγορία)	Αυτό το πρόγραμμα έχει ως στόχο να βρει στους αιτούντες άσυλο, που έρχονται από την Ύπατη Αρμοστεία κατάλληλα διαμερίσματα για να μπορέσουν να μείνουν το πρώτο διάστημα στο Ηράκλειο.
Ομάδα στόχου υπηρεσιών	Ασχολείται με πολλά προγράμματα για ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	<p>ο Πλοηγός συνεργάζεται μόνο με οικογένειες,</p> <p>Πηγαίνουμε γιατί αυτοί που έρχονται δυστυχώς έχουνε πολλά προβλήματα υγείας</p> <p>οι περισσότερες οικογένειες είναι γυναίκες με παιδιά.</p>

	<p>Ναι ναι που είναι πολύ σημαντικό γιατί έχουμε πολλές περιπτώσεις...Που θέλανε ψυχολόγος και ψυχίατρος</p> <p>γιατί οι περισσότερες οικογένειες είναι γυναίκες με παιδιά</p> <p>Που είναι από πρόσφυγες, Σύριες</p>
<p>Δίκτυο συνεργασία με άλλες υπηρεσίες</p>	<p>έχουμε εθελοντές που φέρνουν πολλά ρούχα</p> <p>από το γραφείο ασύλου. Γι' αυτό και έχουμε.. έχουμε πολύ καλή σχέση γιατί τους βοηθάμε και αυτοί μας βοηθάνε</p> <p>Και με το Δήμο ναι.. Έχουνε ξεκινήσει και κάνουμε δραστηριότητες στο Δήμο..</p> <p>Ναι και η Πρωτοβουλία τώρα μας βοηθάει με.. στην εκπαίδευση για τους μεγάλους.</p> <p>εεμ είναι Πρωτοβουλία μόνο που βοηθάει και μπράβο τους δηλαδή που μπορούνε να κάνουνε κάτι, βοηθάνε αλλά είναι..</p> <p>Στο ΚΙΦ(?). Εκεί που βοηθάει και μαζεύουνε ρούχα και βοηθάνε τους φτωχούς περισσότερο από μας..</p> <p>ΚΙΦ είπατε ; Ναι που βοηθάνε, που μαζεύει τρόφιμα, ρούχα από το σούπερ μάρκετ και δίνει σε όποιος έχει ανάγκη..</p>

<p>Δυσκολίες προσφυγικού πληθυσμού</p>	<p>Έχουνε όντως πρόβλημα και δε μπορούνε να ζούνε και να δουλέψουνε εδώ</p> <p>Δεν έχουνε μάθει να χρησιμοποιήσουνε τα λεωφορεία.. Γιατί εκεί δεν βγαίνουνε.. (στα camp)</p> <p>Λύκειο ακόμα δεν έχουμε γράψει.. Απλά επειδή τώρα η χρονιά είναι στο τέλος και είναι δύσκολο να βρούμε θέσεις.</p> <p>Ενώ οι μεγάλοι που θέλουν πάρα πολύ να πάνε σχολείο, πάρα πολύ να μάθουνε γλώσσα Μας λένε όλοι: <Μια μέρα τη βδομάδα; Πως θα μάθουμε έτσι;></p>
<p>Ζητήματα προσαρμογής νεοεισελθόντων αιτούντων άσυλο</p>	<p>Εσείς σαν διερμηνείς είσαστε καθ' όλη τη διάρκεια της επικοινωνίας (ερώτηση)</p> <p>Ναι από την μέρα που φτάσουνε εε εδώ. Δηλαδή πρωί πρωί και στα καράβια, είμαστε εκεί. (απάντηση)</p> <p>Εε κάνουμε μια βόλτα να δούνε που μένουνε ακριβώς, τη περιοχή, να γνωρίζουνε που έχουνε φαρμακεία, εε που έχουνε για παράδειγμα πάρκο για τα παιδιά, εε</p>
<p>Στάσεις ντόπιου πληθυσμού</p>	<p>Ήμωνα μια φορά σε ένα σχολείο και ερχόταν ένας κύριος με το εγγόνι του νομίζω, και ήμασταν, βλέπει το ένα μικρό παιδάκι που είναι πέντε χρονών που το είχα πάει στο νηπιαγωγείο(παύση).. και μου λέει: <τι</p>

	<p>γίνεται εδώ>, του λέω έτσι κι έτσι. Λέει:<κάθε φορά χρειάζεται μετάφραση, πρέπει να έρχεσαι;> Του λέω ναι. Λέει:<για μας τους Έλληνες τι θα μας κάνουνε;>(παύση) Και με τρόπο όμως.. Και έφυγε..</p> <p>Ε κοίτα, κάποιοι Έλληνες δηλαδή, που είναι στη γειτονιά, στην αρχή ήτανε πολύ αρνητικοί. Αλλά μετά, ειδικά όταν είναι οικογένεια με παιδιά και αυτά, ε γίνονται πάρα πολύ καλοί και βοηθάνε κιόλας</p> <p>Ορισμένοι νομίζανε στην αρχή θα είναι με.. χωρίς εμβόλια, χωρίς ρούχα . Νομίζανε είναι... Και κάποιοι από το φόβο. < Ποιοι τώρα θα έρθουνε;></p> <p>Ντάξει. Πολλά που ακούνε και βλέπουνε στη τηλεόραση.. Εντάξει έχουνε δίκιο.. να φοβηθούνε λίγο.. ντάξει..</p> <p>Την ε προηγούμενη Πέμπτη είπε μια κυρία Ελληνίδα λέει: < την άλλη Πέμπτη θα μαγειρεύουμε στο σπίτι μου. Θα μαζευτούμε όλοι στο σπίτι μου και θα μαγειρέψουμε και θα κάνουμε φαγητά, και αραβικά και ελληνικά></p>
--	--

<p>Ανάγκες προσφύγων</p>	<p>Έχουνε δηλαδή ανάγκη να γνωρίζουνε το Ηράκλειο, να γνωρίζουνε... Το κόσμος έδω..</p> <p>Αν μπορείτε βοηθήσετε στην εκπαίδευση..</p> <p>Έχουμε μια γυναίκα που βοηθάει μόνη της, που δεν ξέρει την γλώσσα, έχει ξεκινήσει μόνη της..</p>
--------------------------	--

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 2

Διοίκηση υπηρεσιών και πόροι	<p>«στα γραφεία Ασύλου υπάρχουν κυρίως δύο ειδικότητες, αυτοί που είναι απόφοιτοι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης τις αποφάσεις για το αν χορηγείται άσυλο ή όχι αιτούντες και το διοικητικό κομμάτι που είναι η καταγραφή καταγράφονται τα αιτήματα και τα στοιχεία και επεξεργάζονται και κάνουν και τη διοικητική δουλειά και πριν την συνέντευξη και μετά την απόφαση»</p> <p>«Στο κομμάτι της καταγραφής είμαστε τέσσερις, στο κομμάτι των συνεντεύξεων είναι τρεις»</p> <p>προσπαθούμε και να μην φορτώνουμε το πρόγραμμα, οι δουλειές γίνονται με ραντεβού και προσπαθούμε να είναι με τέτοιο ρυθμό</p> <p>«ζητάνε να είναι ανθρωπιστικών σπουδών μπορεί να είναι νομικοί, μπορεί να είναι κοινωνιολόγοι,»</p>
Αντικείμενο υπηρεσιών	<p>«θα έρθουν στην αρχή να ρωτήσουν πως θα κάνουν τη διαδικασία, θα τους ενημερώσουμε, τώρα κανά χρόνο λειτουργεί Skype και κλείνουν ραντεβού μέσω αυτού»</p> <p>«έχει το δικαίωμα να έρθει να κάνει μία προκαταγραφή για να πάρει ένα δελτίο ώστε να είναι νόμιμος αλλά χωρίς να έχει</p>

	<p>δικαιώματα ώστε να μην τον συλλάβουν,»</p> <p>«Μετά έρχεται στο ραντεβού, γίνεται η καταγραφή των στοιχείων και του αιτήματος του.»</p> <p>«και τους δίνουμε αυτό το δελτίο αιτούντος διεθνής προστασίας που είναι ουσιαστικά το χαρτί που τους λέγαμε ότι τους ανοίγει μία πόρτα νομιμότητας ώστε να μπορούν να βγάλουν ΑΜΑ, ΑΦΜ»</p> <p>«Τώρα αυτοί που παίρνουν το προσφυγικό, η άδεια παραμονής τους βγαίνει αυτομάτως και είναι για 3 χρόνια και μετά τα 3 χρόνια από αίτηση τους ανανεώνονται για άλλα 3 χρόνια αυτό το ξέρουν από την αρχή.»</p> <p>«θέλουν να κάνουν αίτηση για να βγάλουν διαβατήριο»</p> <p>«γεννιέται ένα παιδάκι θα έρθουν να το δηλώσουν και έτσι ερχόμαστε σε επαφή.»</p>
<p>Στόχοι υπηρεσιών</p>	<p>«ώστε να έχουμε το περιθώριο να μπορείς τον άλλον που τον αναγνωρίζεις ως πρόσφυγα να μπορείς να του εξηγήσεις τα δικαιώματα του, πως θα κάνει την διαδικασία,»</p>

<p>Ομάδα στόχου υπηρεσιών</p>	<p>«και εξυπηρετούσαμε κρατούμενους και τα παιδιά που φιλοξενούνταν σε δομές στα Ανώγεια, μετανάστες και πρόσφυγες που ζούσαν στη Κρήτη που δεν μπορούσαμε να τους εξυπηρετήσουμε πήγαιναν στη Αθήνα»</p> <p>«όποιος θέλει να υποβάλει αίτημα για διεθνή προστασία»</p> <p>«Και έχουμε εδώ Κούρδους που δεν θέλουν να γυρίσουν.»</p> <p>«Οι οικονομικοί μετανάστες»</p> <p>«Έχουμε αρκετούς σύριους ,έχουμε κούρδους κυρίως από το βόρειο Ιράν, έχουμε ιρανούς ,πολλούς πακιστανούς, αλβανούς»</p> <p>«τα ανήλικα είναι κυρίως από το Πακιστάν ,Αφγανιστάν»</p> <p>«...έχουμε πάρα πολύ κόσμο που εξυπηρετούνταν από άλλα γραφεία και έρχονται τώρα και εξυπηρετούνται από εμάς.»</p>
<p>Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου</p>	<p>«υπάρχουν άνθρωποι που έρχονται από χώρες εμπόλεμες»</p> <p>«ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες λόγω της ιδιαιτερότητας τους που ζουν ανάμεσα στους πολλούς π.χ ομοφυλόφιλοι»</p>

	<p>«Τα κορίτσια που αρνούνται να παντρευτούν σε μικρή ηλικία με μεγαλύτερους»</p> <p>«έρχονται βασανισμένοι εδώ. Ακόμα και αυτοί που έμειναν μεγάλο χρονικό διάστημα σε νησιά, γιατί ήταν κακές οι συνθήκες διαμονής οπότε δεν έχουν ανασάνει»</p>
<p>Δυσκολίες σε σχέση με τις παροχές</p>	<p>«: Όχι σαν χώρα δεν παρέχουμε στέγη»</p> <p>«στα κέντρα υποδοχής που δεν έχουν τις κατάλληλες συνθήκες λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφύγων»</p> <p>«δεν έχει γίνει ενημέρωση στους δημόσιους φορείς . Μεγάλο πρόβλημα υπάρχει στις τράπεζες. Δεν ξέρω μόνο αν φταίει ότι υπάρχει αυτά τα χρόνια που δεν ανοίγουν εύκολα λογαριασμούς.»</p> <p>«όταν συζητούσαν το να ανοίξουν δρόμους και να μεταφερθούν οι πρόσφυγες από τα νησιά στην υπόλοιπη Ελλάδα, και δεν ανταποκρινόντουσαν οι επίσημες αρχές του τόπου εδώ»</p> <p>«δεν έχουμε πόρους να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση, δεν έχουμε πολιτική βούληση»</p>
<p>Δυσκολίες σε σχέση με τις διαδικασίες</p>	<p>«Όταν καταφέρει να πιάσει γραμμή και κλείσει ραντεβού το οποίο μπορεί να είναι μετά από 2-3 μήνες»</p>

	<p>«Επειδή είναι πάρα πολλές οι αιτήσεις πάνε αρκετά αργότερα και κλείνουν ραντεβού π.χ για χρόνου»</p> <p>«Υπάρχουν περιπτώσεις ανθρώπων που για κάποιο λόγο είχαν βασανιστεί, φυλακιστεί και έχουν αποδεικτικά στοιχεία και ζητάμε να μας τα στείλουν και προσκομίζουμε κα τα συγκεκριμένα και υπάρχουν και άλλοι που δεν έχουν στοιχεία και δεν ξέρεις άμα σου λέει αλήθεια»</p> <p>«έχουμε διαλέκτους έχουν και αυτοί και μπορεί να τύχει να μην καταλαβαίνει ο διερμηνέας και έτσι να βρούμε άλλον διερμηνέα που να καταλαβαίνει καλύτερα.»</p>
<p>Δυσκολίες Υπηρεσιών στην Κρήτη</p>	<p>«στα Ανώγεια. Ε κάποια στιγμή εξέλειψε η ανάγκη και την έκαναν δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων.</p> <p>Και τώρα έτσι θα κλείσει;</p> <p>Τώρα, ναι δεν είναι καλές οι πληροφορίες. Εντωμεταξύ δεν υπάρχει δομή άλλη τέτοια στην Κρήτη»</p>
<p>Δίκτυο συνεργασία με άλλες υπηρεσίες</p>	<p>«Όπου εκεί είναι καταγεγραμμένα όλα αυτά που βλέπεται ΠΓΑ (περιφερειακό γραφείο Ασύλου) που έχει ένα εύρος αρμοδιοτήτων όπου θα βλέπεται, ΑΚΑ (Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου) που έχει περιορισμένες αρμοδιότητες και κάθε φορά που δημιουργείται ένα κλιμάκιο</p>

	<p>ορίζονται και οι αρμοδιότητες του. Τώρα εδώ στο Ηράκλειο, πριν ένα χρόνο πέρσι ήμασταν έτσι ΑΚΑ, αρχικά μας είχαν παραχωρήσει ένα γραφειάκι στο νομικό Μέγαρο»</p> <p>«υπάρχει μία συνεργασία με τη δικιά μας υπηρεσία και άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου όπως τα νοσοκομεία»</p> <p>«Υπουργείο εσωτερικών, είναι μια άλλη υπηρεσία που λειτουργεί υπό την αποκεντρωμένη διοίκηση και τα γραφεία τους είναι δίπλα από τα δικά μας»</p> <p>«γραφείο Ιθαγένειας είναι και αυτό δίπλα στα γραφεία μας»</p> <p>«τον εισαγγελέα ανηλίκων»</p> <p>«να ειδοποιήσουμε την αστυνομία»</p> <p>«Ναι έχουμε διερμηνέα είναι στην Αθήνα έχουμε ένα δίκτυο με τηλέφωνα που μιλάμε με ανοιχτή ακρόαση.»</p> <p>«έχουμε άραβα διερμηνέα»</p> <p>«να ειδοποιήσουμε την Ύπατη ,το Πλοηγό που τρέχει το πρόγραμμα,»</p>
--	---

	<p>«τώρα εδώ τοπικά συνεργαζόμαστε με τις εταιρίες που τρέχουν το πρόγραμμα της Ύπατη»</p> <p>«συνεργαζόμαστε με το Αλλοδαπών της Αστυνομίας»</p> <p>«συνεργαζόμαστε και με το Αλλοδαπών Επικεντρωμένης»</p> <p>«Συνεργαζόμαστε με το ΚΕΠ γιατί εκεί θα πάνε για να βγάλουν ΑΜΚΑ»</p> <p>«συνεργαζόμαστε με τις εταιρίες που μας παίρνουν για να επιβεβαιώσουν στοιχεία, να δουν αν είναι γνήσια τα δελτία που έχουν»</p> <p>«μια καλή συνεργασία όπως είχαμε εδώ με το μηχανολογικό του Ηρακλείου,»</p>
<p>Μελλοντικοί στόχοι και βλέψεις υπηρεσιών</p>	<p>«ότι θα μπορούσαμε όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς του Δήμου Ηρακλείου, δημοσίου, που για τον α' ή β' λόγο ερχόμαστε σε επαφή με μετανάστες και πρόσφυγες, οι εργαζόμενοι δηλαδή των φορέων, να κάνουμε μια ημερίδα και η κάθε υπηρεσία να ενημερώσει τους συναδέλφους των άλλων υπηρεσιών για το αντικείμενο της»</p>
<p>Δυσκολίες προσφυγικού πληθυσμού</p>	<p>«Οι άνθρωποι είναι εγκλωβισμένοι, μπορεί να είναι ελεύθερος να κυκλοφορήσει στο νησί αλλά</p>

	<p>απαγορεύεται να φύγει από εκεί γιατί περιμένουν απόφαση να επιστρέψουν στην Τουρκία, γιατί περιμένουν την απόφαση αν θα τους δοθεί η δυνατότητα να αναγνωριστεί σαν πρόσφυγας»</p>
<p>Πως είναι η κατάσταση στο Ηράκλειο</p>	<p>«Κατά μια έννοια δηλαδή ο κόσμος τους δέχεται, και η πολιτική και τα μέσα δεν...»</p>
<p>Παραπομπές</p>	<p>«Χρειάζεται να συζητήσετε με τα παιδιά που είναι στις συνεντεύξεις και αποφάσεις. Μία κοπέλα μάλιστα είναι και ψυχοθεραπεύτρια είναι πιο κοντά στο αντικείμενο σας.»</p>
<p>Προσωπικές Απόψεις - στάσεις</p>	<p>«γιατί έχει να κάνεις με παιδάκια,(..) Οπότε είναι πιο εύκολο σε οποιαδήποτε κοινωνία να τα αγκαλιάσει, να τα δεχτεί γιατί δεν έχει πρόβλημα»</p> <p>«Φαίνεται ότι οι άνθρωποι σε γενικές περιπτώσεις είναι καλοί.»</p> <p>«Θεωρώ ότι μας λείπει η δικιά μας πολιτική για το θέμα»</p> <p>«Η Ελλάδα δεν έχει μία τέτοια πολιτική ξεκάθαρη. Ή δεν είμαστε πειστικοί σε αυτούς που θέλουν να πάνε στην Ευρώπη, να πάνε, να ανοίξουν τα σύνορα.»</p>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 3

Υπηρεσίες στη πόλη του Ηρακλείου	«...διεθνή οργανισμό μετανάστευσης στην Κρήτη»
Διοίκηση Υπηρεσιών και Πόροι	«..είναι μεταναστευτική υπηρεσία του Ο.Η.Ε»
Αντικείμενο Υπηρεσιών	<p>«...στην Κρήτη κατά κύριο λόγο δραστηριοποιούμαστε στο πρόγραμμα εθελοντικής επιστροφής και επανένταξης υπηκόων τρίτων χωρών»</p> <p>«...είναι ο φορέας που υλοποιεί την μετακίνηση. Ετοιμάζουμε τους ανθρώπους για το ταξίδι τους, καλύπτουμε την μεταφορά όπως επίσης έχουν και μια ενημέρωση τόσο για τις πολιτισμικές συνθήκες στην νέα τους πατρίδα όπως επίσης και για τον ιατρικό έλεγχο και για τα διαβατήρια φυσικά μεριμνούμε.»</p> <p>«...το πρόγραμμα μετεγκατάστασης...»</p> <p>«ο διεθνής οργανισμός διαχειρίζεται διάφορες δομές 10 και στον αριθμό ανοιχτές δομές φιλοξενίας στην υπόλοιπη και οι άνθρωποι μένουν εκεί. σε κάθε άφιξη караβιού μεταναστών δια θαλάσσης βρισκόμαστε εκεί ο οργανισμός τόσο για την βοήθεια των υπηρεσιών όπως και για το αρχικό καλωσόρισμα των μεταναστών και αντίστοιχα αρωγοί πιο ουσιαστικοί. Αυτό</p>

	είναι μια δεύτερη δράση που γίνεται από τον οργανισμό»
Στόχοι Υπηρεσιών	«Συμμετέχουμε και στην εκπαίδευση των παιδιών αυτό είναι και ένα μέσο ενσωμάτωσης»
Ομάδα Στόχου	«...υπηκόων τρίτων χωρών...» «...άνθρωποι που είναι στην Ελλάδα και δεν έχουν έγγραφα...» «...με προστασία παιδιών προσφύγων .»
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	«Άνθρωποι που είναι στην Ελλάδα και δεν έχουν έγγραφα έχουν την δυνατότητα εφόσον οι ίδιοι το επιθυμούν να αιτηθούν την επιστροφή τους στην πατρίδα τους».
Προοπτικές Ανάπτυξης Υπηρεσιών	«...και ξεκινάμε και ένα πρόγραμμα στην Θήβα και στην Λειβαδιά. Είναι πιλοτικό αφορά 80 άτομα αρχικά για την ένταξη και την ενσωμάτωση των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Αυτό το πρόγραμμα ονομάζεται 'ήλιος'.» «Το αν θα γίνει στην Κρήτη ή οπουδήποτε αλλού αυτό είναι μια απόφαση η οποία δεν λαμβάνετε μονάχα από τον οργανισμό που υλοποιεί κάποιο πρόγραμμα αλλά και σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, έτσι αν θα επεκταθεί αυτό το πρόγραμμα είναι κάτι το οποίο θα το δούμε στην πορεία»
Δυσκολίες	«κοιτάζτε όταν έχεις να κάνεις με ανθρώπους είναι πολλές οι δυσκολίες

	<p>που ενδεχομένως να αντιμετωπίσεις αλλά φυσικά αυτό έχει να κάνει κατά κύριο λόγο το πώς θα τις αντιμετωπίσεις με ποια εμπειρία και σε ένα πλαίσιο δηλαδή έχουμε προβλήματα μη αντιμετωπίσιμα τουλάχιστον»</p>
Δίκτυο συνεργασιών των υπηρεσιών	<p>«με όλες τις υπηρεσίες είτε κρατικές είτε ιδιωτικές εννοώ μη δημόσιας λειτουργίας, μη κρατικές ασχολούμαστε φυσικά»</p> <p>«έχουν καταφέρει να έχει στηθεί το δίκτυο συνεργασίας με τις υπόλοιπες υπηρεσίες, και όλο αυτό να κυλά ομαλά προς όφελος κυρίως των επωφελούμενων των δραστηριοτήτων που προσφέρει η κάθε υπηρεσία..»</p>
Στάσεις ντόπιου πληθυσμού	<p>«...ζώντας στην Κρήτη ή και στο Ηράκλειο μπορώ να πω ότι δεν φαίνεται να υπάρχουν έντονα προβλήματα»</p> <p>«Η εικόνα μου είναι ότι κυλά ομαλά.»</p>
Παραπομπή	<p>«σίγουρα η αναπτυξιακή Ηρακλείου αν δεν έχετε μιλήσει και ο πλοηγός, κατά κύριο λόγο είναι εκείνοι και εκείνοι μπορούν να σας κατευθύνουν λίγο καλύτερα καθώς εκείνοι χτίζουν ένα πλαίσιο συνεργασιών με άλλους φορείς που εμμέσως βοηθούν στην ενσωμάτωση των προσφύγων.»</p>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 4

Υπηρεσίες στη πόλη του Ηρακλείου	«τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Καινοτόμων Δράσεων, Δημόσιας Υγείας, Ισότητας των Φύλων»
Στόχοι υπηρεσιών	«Στόχος μας είναι η εξυπηρέτηση του πολίτη από όλες τις δομές και υπηρεσίες του Δήμου Ηρακλείου.»
Ομάδα στόχου υπηρεσιών	«Γίνονται διάφορες ενέργειες σε αυτή την κατεύθυνση με σκοπό την συμμετοχή των προσφύγων» «οι μεταναστευτικές μας ομάδες και οι ομάδες των προσφύγων»
Δυσκολίες σε σχέση με τις παροχές	«δεν μπορούμε να είμαστε και στο 100% εμμ.. σίγουροι ότι θα υλοποιήσουμε, θα σχεδιάσουμε κάτι και θα υλοποιηθεί» «πολλές φορές δεδομένης της έλλειψης προσωπικού στις δομές δεν γίνονται, δεν αξιοποιούνται στο 100% τα κονδύλια»
Δυσκολίες σε σχέση με τους πόρους	«δεδομένου του ότι είμαστε και λίγα άτομα στον χώρο, οι δυνάμεις είναι μικρές.»
Δίκτυο συνεργατών και υπηρεσιών	«για την πληροφορία που θέλουμε δηλαδή εμείς να φτάσει σε αυτούς, φτάνει μέσω των διερμηνέων της στις αντίστοιχες γλώσσες και μέσω των κοινωνικών λειτουργών πάλι με την συνεργασία των διερμηνέων» «συνεργαζόμαστε και με το Γραφείο Ασύλου, με την Αποκεντρωμένη

	Διοίκηση Κρήτης, με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, με την Διεθνή Ένωση Αστυνομικών Ηρακλείου και με μεμονωμένους άλλους συνεργάτες και συλλόγους»
Δράσεις απευθυνόμενες στους πρόσφυγες	<p>«θα κάνουμε ένα event με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας απευθυνόμενοι στη συνάντηση αυτή με διάφορες διαδραστικές ενέργειες, απευθυνόμενες εκτός από τις ελληνίδες ηρακλιώτισες μητέρες και στις πρόσφυγες μητέρες»</p> <p>«είχαμε ολοκληρώσει μία ομάδα γυναικών προσφύγων και σε συνεργασία με το ΕΔΑΔ εκμάθησης Ελληνικής γλώσσας»</p> <p>«Εμείς ως Δήμος, είχαμε καταθέσει, και εγκρίθηκε, ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ενσωμάτωσης των προσφύγων, κοινωνική ενσωμάτωση των προσφύγων μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων, το Fit For All,»</p>
Δράσεις κινητοποίησης προσφύγων	«αυτή τη στιγμή έχουμε κάνει δύο συναντήσεις με στόχο την προσέλκυση ενδιαφέροντος των προσφύγων»
Μελλοντικές δράσεις	«θέλουμε να κάνουμε ένα διαπολιτισμικό φεστιβάλ»
Στόχοι δράσεων	«το να βγει ως μια κοινή φωνή ότι στην Κρήτη μπορούμε να συνυπάρχουμε όλοι.»
Παροχές	«Η Αναπτυξιακή λοιπόν, έχοντας πάρει, εντός εισαγωγικών, το συγκεκριμένο

	πρόγραμμα είναι αυτή που φροντίζει για την καλύτερη διαμονή, προσωρινή διαμονή και φιλοξενία των προσφύγων»
Ανάγκες προσφυγικού πληθυσμού	«να ξεφύγουν από μια πολύ ζοφερή κατάσταση» «άνθρωποι θα πρέπει να απασχοληθούν κάπου»
Στάση ντόπιου πληθυσμού	«Δεν έχουμε ούτε σαν υπηρεσία αλλά ούτε και σαν πολίτες του Ηρακλείου αντιληφθεί φαινόμενα ρατσιστικά» «Γενικά ο κόσμος του Ηρακλείου έχει μια θετική στάση απέναντι στον άλλον» «Δεν ξέρω αν τους έχουν αγκαλιάσει, αλλά τους έχουν αποδεχτεί» «υπήρχε η άποψη ότι έρχονται οι άνθρωποι και μας παίρνουν το ψωμί μας. Μεμονωμένο βέβαια αυτό το περιστατικό, αλλά δεν μπορούμε να κλείσουμε και τα μάτια ότι μπορεί και να εκφράστηκε και από άλλους»
Σχέσεις ντόπιων και προσφύγων	«δεν έχουν προκύψει προβλήματα. Είναι καθόλα ειρηνική η συνύπαρξη»
Οφέλη ενσωμάτωσης	«η ενσωμάτωση τους στην τοπική κοινότητα είναι πάρα πολύ σημαντική για την καλύτερη πορεία κοινής διαβίωσης»
Δυσκολίες ενσωμάτωσης	«δεν υπάρχει ένας κεντρικός σχεδιασμός»

<p>Εικόνα προσφύγων στο Ηράκλειο</p>	<p>«Μένουν σε πολύ ασφαλείς χώρους, εεε... σε αξιοπρεπείς χώρους με το διαμέρισμά τους»</p> <p>«Πηγαίνουν τα παιδιά τους στο σχολείο, αρχίζουν και κοινωνικοποιούνται μέσα από την επαφή τους με τις ντόπιες επιχειρήσεις, με το ντόπιο πληθυσμό, στους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, αρχίζουν δηλαδή σιγά σιγά και δραστηριοποιούνται μέσα στα δεδομένα την τοπικής μας κοινωνίας»</p> <p>«Εγώ βλέπω στη γειτονιά μου, πολύ ωραία οι μαμάδες να κινούνται στα πάρκα, να κινούνται μέσα στα λεωφορεία με μία ευγένεια με την ευγένεια δηλαδή που χαρακτηρίζει έναν πολιτισμό»</p>
<p>Συνθήκες διαβίωσης στη χώρα υποδοχής</p>	<p>«μορφή κακοποίησης υπήρξε στην χώρα μας με το στοίβαγμα χιλιάδων ανθρώπων στην Ειδομένη σε συνθήκες που.. τι να πω..»</p>
<p>Προσωπική άποψη – στάση ερωτώμενου</p>	<p>«Είναι οι πολιτικές δυστυχώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυτές και μία Ευρωπαϊκή Ένωση που συντηρεί έναν πόλεμο καθόλα εεεμμμ... εξελίξιμο, γιατί αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε εμπόλεμη κατάσταση ας το πούμε έτσι»</p> <p>«Συντηρούμε ένα πόλεμο για άλλες σκοπιμότητες και κανένας πόλεμος δεν συντηρείται γιατί υπάρχει η ανάγκη να</p>

	<p>πάω να κατακτήσω ένα έδαφος, είναι καθαρά για πρακτικούς λόγους..»</p> <p>«όταν επενδύουμε στον άνθρωπο έχουμε καλά αποτελέσματα παντού. Σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής και στον τουρισμό και στην τεχνολογία και παντού.»</p> <p>«όταν αποδεχτούμε τον άλλο με αυτά που έχει, και εκμεταλλευόμενοι σε εισαγωγικά τα καλά του στοιχεία, τότε θα έχουμε και ένα καλό αποτέλεσμα. Άρα η συνύπαρξη και του ντόπιου πληθυσμού και του μεταναστευτικού πληθυσμού θα είναι καλή.»</p> <p>«η έννοια του εθελοντισμού, όχι της φιλανθρωπίας που ήταν παλιά, αρχίζει σιγά σιγά να μπαίνει στην συνείδηση του πολίτη, και ο πολίτης δέχεται με μεγαλύτερη ευκολία τη συμμετοχή του σε μια δράση»</p> <p>«αυτό θα το βρούμε μπροστά μας γιατί ακόμα και σαν χώρα δεν έχουμε καταρτήσει ένα πρόγραμμα δεδομένου και του ότι η χώρα μας διανύει μια κοινωνικοοικονομική κρίση»</p>
--	--

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 5

Υπηρεσίες στη πόλη του Ηρακλείου	«Κυρίως ασχολούμαι με το μεταναστευτικό και το προσφυγικό δίκαιο»
Αντικείμενο Υπηρεσιών	<p>«...προσφέρει δωρεάν νομική βοήθεια...»</p> <p>«...τους στηρίζει, τους υποστηρίζει στις δίκες τους σε περίπτωση που δεν μπορούν οι ίδιοι»</p> <p>«Επίσης κάνει παρέμβαση στην κυβέρνηση...»</p> <p>«Κάνει παρεμβάσεις στα διάφορα νομοσχέδια τα σχετικά που βγαίνουν οι οποίες πολλές φορές εισακούονται σε κάποια σημεία από την κυβέρνηση. Κάνει παρεμβάσεις στο δημόσιο λόγο Με δελτία τύπου εκδηλώσεις και τα λοιπά.»</p> <p>«...ας πούμε έρχονται караβιές, με πρόσφυγες ή μετανάστες φροντίζουμε να πάμε εκεί που κρατούνται, να τους δούμε να τους ενημερώσουμε, καταρχήν το βασικότερο, για τα δικαιώματά τους.»</p> <p>«...πρέπει να εντοπιστούν, ποιοι είναι οι ανήλικοι και αυτοί να φύγουν και να πάνε σε ένα ξενώνα Ανηλίκων, και να γίνουν οι σχετικές προσπάθειες που</p>

	πρέπει να γίνουν, μήπως βρεθεί η οικογένειά τους.»
Στόχοι Υπηρεσιών	«Είναι να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις που διαπιστώνει παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να προβάλλει τα θέματα αυτά προς την κοινωνία και να κάνει παρεμβάσεις προς τους αρμόδιους φορείς. Στην αστυνομία, το υπουργείο κλπ.»
Δράσεις	«...και κάναμε στο ΣΕΜ ένα κάλεσμα Γονέων και Κηδεμόνων των σχολείων Πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης...»
Ομάδα Στόχου	«...σε πρόσφυγες, μετανάστες αλλά και Έλληνες που έχουν, δηλαδή υποθέσεις σχετικές με ανθρώπινα δικαιώματα...»
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	«...άνθρωποι χωρίς άδεια παραμονής Χωρίς χρήματα κλπ»
Παροχές	«Παίρνουν ένα χρηματικό ποσό από την ύπατη αρμοστέια .»
Δυσκολίες	«..συνθήκες κράτησης, που δυστυχώς είναι πάρα πολύ κακές.»
Δυσκολίες σε σχέση με τις παροχές	«Μαθήματα. Εκεί τώρα υπάρχουν ελλείψεις σοβαρές...»
Δίκτυο συνεργασιών των υπηρεσιών	«Και επίσης υπάρχει και μία συνεργασία, η Ελληνική Ένωση δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου Υπάρχει μία συνεργασία ας πούμε με άλλους ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς

	<p>για το τι συμβαίνει στην Ελλάδα. Ποια είναι η πορεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα, στην υπόλοιπη Ευρώπη κλπ Υπάρχει μία τέτοια, έτσι η ανταλλαγή ας πούμε.»</p> <p>«Και το γραφείο ασύλου είναι πάρα πολύ θετικό βήμα, ότι έγινε στο Ηράκλειο.»</p>
Προτάσεις	<p>«Αλλά και αυτό θέλει... Καλό θα ήταν να υπάρχουν περισσότεροι υπάλληλοι... Να γίνει λίγο πιο γρήγορη χορήγηση ασύλου. Σε όλα τα επίπεδα χρειάζεται δουλειά.»</p> <p>«...πιστεύω ότι πάντα υπάρχουν πάρα πολλά πράγματα να γίνουν Δεν το συζητάμε γίνονται όμως κάποια βήματα»</p>
Μελλοντικές βλέψεις υπηρεσιών	<p>«Υπάρχουν ελλείψεις. Βεβαίως υπάρχουν πολλά πράγματα να γίνουν. Νομίζω όμως ότι είμαστε σε ένα καλό δρόμο.»</p>
Προσωπική άποψη ερωτώμενου	<p>«Πρέπει να γίνεται γρήγορα ένας διαχωρισμός»</p> <p>«Αν είναι αδύνατη λοιπόν η απέλαση για λόγους αντικειμενικούς να αφήνονται ελεύθεροι.»</p> <p>«έπρεπε για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους να ενταχθούν, να τους βοηθήσουμε να βρουν και δουλειά Για να έχουν μία κανονικότητα στην καθημερινότητά τους...»</p>

	<p>«...Υπάρχει λίγο μία διστακτικότητα. Υπάρχει ίσως μία ανησυχία, αλλά νομίζω ότι σιγά-σιγά τα πράγματα κυλάνε ομαλά. Νομίζω ότι τα πράγματα κυλάνε ομαλά και είμαι αισιόδοξη...»</p> <p>«Υπάρχει μία διστακτικότητα αλλά νομίζω ότι όσο περνάει ο καιρός, θα κυλήσουν ομαλά. Αρκεί να δοθεί βάρος σε αυτό...»</p>
<p>Στάσεις ντόπιου πληθυσμού</p>	<p>«Σίγουρα δεν έχουν γίνει. Πρέπει να γίνουν πολλά βήματα ακόμα. Κοίταξε εγώ νομίζω ότι ο ντόπιος πληθυσμός έχει τις προϋποθέσεις για να δεχτεί και να εντάξει καλά τους πρόσφυγες. Καταρχήν το έχουμε αποδείξει, αν θέλεις, και με τους Αλβανούς που ήταν σε πολύ μεγάλος αριθμός πριν από 20 - 25 χρόνια. Και εντάχθηκαν στην Ελληνική κοινωνία χωρίς κανένα πρόβλημα. Έτσι και τώρα ας πούμε είναι εδώ οι άνθρωποι δουλεύουν, τα παιδιά τους τελειώνουν το σχολείο, παίρνουν Ελληνική ιθαγένεια και όλα είναι μία χαρά. Δηλαδή είμαστε νομίζω σχετικά ανοιχτή ως κοινωνία.»</p> <p>«...Ναι όποτε ως προς κάποιους λαούς είμαστε καλύτεροι, ως προς κάποιο άλλους είμαστε χειρότεροι.»</p> <p>«Υπάρχει μία καλύτερη αντιμετώπιση.»</p> <p>«Δηλαδή δεν υπάρχουν, όσο βλέπω, ας πούμε σοβαρές ξενοφοβικές, ρατσιστικές φωνές. Βλέπουμε μόνο κάποια πράγματα</p>

	<p>περιφερειακά. Μία μειοψηφία. Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν κανένα πρόβλημα με την παρουσία των προσφύγων εδώ...»</p>
<p>Λόγος επικράτησης αυτής της στάσης</p>	<p>«...Εντάξει είναι η ανησυχία προς το άγνωστο. Μωρέ εντάξει λες ότι... Τι είναι αυτοί οι άνθρωποι..... Και τα και τα μ.μ.ε. παίζουν ένα ρόλο.»</p> <p>«Ναι σπέρνουν ανησυχίες μήπως υπάρχουν και τρομοκράτες ανάμεσά τους. Δηλαδή και πράγματα τώρα που...»</p>
<p>Διάθεση του ντόπιου πληθυσμού</p>	<p>«Έτσι νομίζω υπάρχει μία καλή διάθεση αλλά πρέπει να γίνει και πολύ δουλειά»</p>
<p>Ανάγκες προσφύγων</p>	<p>«Νομίζω ότι το βασικότερο Είναι από ότι όλοι πρέπει να έχουν μία καλή πρόσβαση σε μαθήματα ελληνικών Είναι ότι οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν ελληνικά.»</p> <p>«Επίσης πολύ σημαντικό είναι να έχουν πρόσβαση στην εργασία να βρουν δουλειές...»</p> <p>«...έχω ακούσει ότι υπάρχει έλλειψη μεγάλη από διερμηνείς.»</p> <p>«...Οπότε υπάρχουν σίγουρα δυσκολίες στην.... στο να πάνε στις υπηρεσίες να ενημερωθούν...»</p> <p>«...δεν υπάρχουν όμως, από ότι έχω ακούσει αρκετοί δάσκαλοι Ενισχυτικής διδασκαλίας για να τα βοηθήσουν τα παιδιά αυτά. Γιατί τα παιδιά αυτά</p>

	<p>χρειάζεται, καταρχήν να μάθουν τα ελληνικά και μετά να πάνε στην τάξη με τα άλλα παιδάκια. Χρειάζονται λοιπόν επιπλέον....»</p>
<p>Ένταξη</p>	<p>«Έχουν ανοιχτεί γραφεία ασύλου, σε περισσότερα σημεία στην Ελλάδα. Έχουν γίνει οι διαδικασίες πιο γρήγορες. Έχουν αυξηθεί πολύ τα ποσοστά χορήγησης Ελληνικής ιθαγένειας ανθρώπους που ζουν εδώ. (Σε ανθρώπους που ζουν εδώ,) Σε αλλοδαπούς που ζουν εδώ Και έχουν τις προϋποθέσεις. Έχει γίνει πιο εύκολη η διαδικασία άδειας παραμονής για μετανάστες που επίσης ζουν χρόνια εδώ. Έχουν γίνει σίγουρα έχουν γίνει βήματα.»</p> <p>«...έχουν γίνει πολύ σημαντικά βήματα, στο Ηράκλειο. Γενικά στην Κρήτη, για αυτό διαπιστώνουμε με πάρα πολύ μεγάλη χαρά ότι δεν υπάρχουν προβλήματα στην κοινωνία.»</p> <p>«...πιστεύω ότι, για να ενταχτεί και ότι μπορεί να ενταχθεί. Προς το παρόν ο αριθμός είναι και τόσο μικρός που μπορεί πάρα πολύ εύκολα να ενταχτεί. Δηλαδή και άλλοι άνθρωποι να έρθουν. Η Κρήτη ως περιφέρεια έχει δυνατότητες να εντάξει κι άλλους.»</p> <p>«Μιλάμε δηλαδή για ουσιαστική ένταξη Λίγο δηλαδή ας πούμε να σπρώξουμε και τους πολίτες να Αγκαλιάσουν</p>

	<p>περισσότερο..... να τους γνωρίσουν καταρχήν.»</p> <p>«Προσπαθούμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους να μάθουν τη γλώσσα, να βρουν δουλειά, να βοηθήσουμε τα παιδιά τους που πηγαίνουν στο σχολείο γιατί και αυτά χρειάζονται. Δηλαδή πάνε τα παιδάκια στο σχολείο. Πολύ καλό αυτό!»</p> <p>«Ότι τα παιδιά πάνε στο σχολείο από ότι ξέρω. Ξέρω ότι γίνονται προσπάθειες και μαθήματα ελληνικών (ώστε να...) για τους μεγάλους ώστε να Μπορούν και αυτοί πιο εύκολα να...»</p> <p>«...Νομίζω ότι έπαιξε πάρα πολύ μεγάλο ρόλο το γεγονός ότι όσοι πρόσφυγες έχουν έρθει, οι περισσότεροι από αυτούς, έχουν τακτοποιηθεί σε σπίτια. Που σημαίνει ότι είναι διάσπαρτοι παντού μέσα στην πόλη και έτσι είναι πολύ πιο εύκολη ενσωμάτωση τους «...Έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Έχουν πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου, Κοινωνικό ιατρείο, παντοπωλείο και όλα αυτά. ...Βεβαίως υπάρχουν προβλήματα</p>
<p>Παραπομπή</p>	<p>«...Γιάννη τον Ιωαννίδη που είναι στο διοικητικό συμβούλιο και είναι και Κρητικός, να σου πει τι γίνεται και τι παίζει αυτή τη στιγμή.»</p>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 6

<p>Διοίκηση υπηρεσιών και πόροι</p>	<p>«Διοικητικοί είναι δηλαδή. Κοινωνιολόγους στην Αποκεντρωμένη έχουμε 2. Εμένα και μία κοπέλα στον Άγιο Νικόλαο. Όλα τα άλλα είναι το διοικητικό το οικονομικό.»</p>
<p>Αντικείμενο υπηρεσιών</p>	<p>«τμήμα κοινωνικών υποθέσεων το οποίο ουσιαστικά λειτουργεί πιο πολύ σαν διαμεσολαβητικός κρίκος μεταξύ Υπουργείου και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών. Δηλαδή πιο πολύ είναι γραφειοκρατική υπηρεσία, λίγο ενημέρωσης και δεν έχει τόσο πρακτική εφαρμογή, δηλαδή. Ασχολούμαι επίσης με το κομμάτι της ιθαγένειας πολύ κυρίως για τους ανήλικους.»</p> <p>«Οπότε αυτή υπηρεσία εδώ ασχολείται ουσιαστικά με την ιθαγένεια»</p> <p>«Μπορεί να αφορά το μητρώο Αρρένων, αυτό που λέμε τα αγόρια που κινούνται εδώ και πρέπει να καταγραφούν στους πίνακες για τη στρατολογική υπηρεσία»</p> <p>«το τμήμα υγείας, που είναι οι πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες κοινωνικές επιτροπές. Έχουμε των κοινωνικών υποθέσεων που ουσιαστικά όπου προκύπτει ανάγκη σε βοηθάει και αυτό»</p>
<p>Στόχοι υπηρεσιών</p>	<p>«για τους πρόσφυγες η υπηρεσία έχει να κάνει ουσιαστικά με την ιθαγένεια.»</p>

	«κάποιες συναντήσεις που έχουμε κάνει, στο πλαίσιο γνωριμίας σε κάποια ομάδα που είχε γίνει, με γυναίκες από Συρία»
Ομάδα στόχου υπηρεσιών	«για τα παιδιά που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα και για τα παιδιά που δεν έχουν γεννηθεί αλλά που πηγαίνουν σχολείο εδώ» «Εδώ έρχονται οι πρόσφυγες δεν ενοχλούν όμως είναι λίγο» «καθημερινή επαφή με προσφυγές δεν έχουμε! και πολύ έχουμε με μετανάστες και από το συμβούλιο ένταξης μεταναστών/
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	«τους ενήλικες που είναι πολλά χρόνια εδώ και αποφασίζουν να με κάποιο τρόπο να γίνουν Έλληνες και τα παιδιά που αποκτούν ιθαγένεια με από με άλλο τρόπο.» «Κατά πρώτον έρχονται οικογένειες εδώ και μονογονεϊκές με παιδιά.»
Δυσκολίες σε σχέση με τις παροχές	«στις άδειες διαμονής θα είναι πιο δύσκολα γιατί υπήρχαν και άνθρωποι που μόλις είχαν έρθει. που δεν γνώριζαν πολύ καλά τη γλώσσα»
Δίκτυο συνεργασία με άλλες υπηρεσίες	«Δηλαδή συνεργαζόμαστε και με τις άδειες παραμονής κάτω. Και με τους

	<p>δήμους, με διάφορες υπηρεσίες στους δήμους, συνεργαζόμαστε. Και με τη στρατολογία συνεργαζόμαστε. Και στα πλαίσια των κοινωνικών υποθέσεων με όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες συνεργαζόμαστε. Υπάρχει ένα δίκτυο συνεργασίας.»</p> <p>«Τώρα η επαφή με τους πρόσφυγες (δεν.....) δεν είναι πολύ μεγάλη. Δηλαδή είναι πιο πολύ μέσω του Συμβουλίου ένταξης μεταναστών»</p> <p>«και με το γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής»</p>
Δυσκολίες προσφυγικού πληθυσμού	«φαντάζομαι ότι σίγουρα οι άνθρωποι έχουνε δυσκολίες.»
Στάσεις ντόπιου πληθυσμού	«Σίγουρα αντιμετωπίζουν προβλήματα αλλά νομίζω ότι έχουν και δίπλα τους ανθρώπους που τους βοηθάνε»
Λόγοι επικράτησης αυτής της στάσης	«νομίζω ότι το Ηράκλειο είναι πολύ ανοιχτό στους πρόσφυγες γενικότερα και τους έχει δεχτεί μεγάλη αγκαλιά»
Σχέσεις ντόπιων και προσφύγων	<p>«Δεν νομίζω ότι υπάρχει πρόβλημα με τους ξένους, τουλάχιστον εγώ δεν έχω αντιληφθεί να υπάρχει»</p> <p>«Ρατσιστικά όχι και νομίζω ότι μπήκαν πολύ ομαλά μέσα στο πρόγραμμα του πλοηγού και της αναπτυξιακής»</p>
Ανάγκες προσφύγων	«Αν καλύπτονται δεν ξέρω. Δεν ξέρω αν καλύπτονται επαρκώς. Γιατί δεν ξέρω αν επαρκούν ουσιαστικά όλα αυτά που τους

	<p>παρέχονται μέσω του προγράμματος που έρχονται. Δηλαδή προφανώς οι ανάγκες τους είναι τεράστιες.»</p>
<p>Προτάσεις ένταξης</p>	<p>«μέσω του σχολείου με τα παιδιά,»</p> <p>«Και μέσα από τις γειτονιές, μέσα από κοινές δράσεις, μέσα από το να βοηθηθούν, μέσα από κάποια εργασία..»</p> <p>«δηλαδή και αυτό που γινόταν για παράδειγμα με αγώνες. κάποιοι ποδοσφαιρικοί αγώνες που είχαν γίνει κάποια στιγμή νομίζω και αφορούσαν πρόσφυγες και ντόπιους.»</p>
<p>Προϋποθέσεις ένταξης</p>	<p>«Σίγουρα θα πρέπει να κινηθεί και η διαδικασία της ένταξής τους, να βρουν μία δουλειά να νιώσουν και πιο παραγωγικοί και να μην αφορά μία προσωρινή εμπειρία εδώ»</p> <p>«το βασικότερο είναι η επιβίωση. Δηλαδή αν δεν μπορούν να καλύψουν τις καθημερινές τους ανάγκες δεν θα είναι εύκολο να κοιτάζουν και για όλα τα υπόλοιπα μετά.»</p> <p>«Βασικά με το να μην απομονώνονται νομίζω.»</p> <p>«Πιο πολύ εθελοντισμός μπορεί να βοηθήσει, και αυτά... αλλά οργανωμένος»</p>

	«για εθελοντισμό... Καλύτερα είναι να πηγαίνεις σε κάποιο οργανωμένο Πλαίσιο»
Παραπομπή	<p>«σίγουρα στην υπηρεσία ασύλου»</p> <p>«θα μπορούσατε να μιλήσετε με τον Γιαννούλη»</p> <p>«Τμήμα Κοινωνικής ένταξης του δήμου Ηρακλείου»</p> <p>«περισσότεροι πρόσφυγες που είναι εδώ είναι μέσω του πλοηγού»</p> <p>«να μιλήσετε με τον ξενώνα στα Ανώγεια»</p>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 7

Υπηρεσίες στη πόλη του Ηρακλείου	«..είμαστε μέλη μιας συνέλευσης, της πρωτοβουλίας»
Διοίκηση Υπηρεσιών και Πόροι	«...λειτουργούμε μέσω της συνέλευσης έχουμε κάποια θέματα που μπορεί να προκύπτουν και παίρνουμε αποφάσεις και προχωράμε στην δράση»
Αντικείμενο Υπηρεσιών	<p>«...μόνο πολιτική δράση...»</p> <p>«υπήρχε βοήθεια στο κομμάτι του transit που ήρθαν στα νησιά το 2015 με μεταφορά πραγμάτων κτλ.»</p> <p>«φεστιβάλ αντιφασιστικό»</p> <p>«το στέκι μεταναστών τώρα ξεκίνησε η λειτουργία για να προσφέρει κι άλλα πράγματα.»</p> <p>«το θέμα των μαθημάτων ελληνικών»</p> <p>«μετά γίνονται και σεμινάρια μουσικά, καλλιτεχνικά κτλ»</p> <p>«για μαθήματα ελληνικών αλλά και για αγγλικών»</p>
Στόχοι Υπηρεσιών	<p>«Προσπαθούμε να είναι ένας χώρος που και οι ίδιοι και οι ίδιες οι κοινωνικές ομάδες να μπορούν να έρχονται εδώ και είτε να κάνουν κάποια δική τους συνάντηση είτε αν θέλουν να συνδιαμορφώνουν κάποια πράγματα»</p> <p>«πολύ να βοηθήσει τις ομάδες αυτές στην ένταξη»</p> <p>πως θα αντιμετωπίζουμε την καθημερινότητα πως θα αντιμετωπίσουν αυτοί το μέλλον τους»</p> <p>«μπορεί να έρθει και να κάτσει να πιεί τον καφέ του κτλ , να συνδιαλλαγεί ,</p>

	<p>ένας χώρος που κάνει το μάθημα είτε ένας χώρος που θα μπορεί να εκφραστεί να δημιουργήσει ένα δικό του τμήμα που μπορεί να είναι κάτι καλλιτεχνικό αυτά είναι οι σκοποί και οι στόχοι»</p> <p>«Είναι να ολοκληρωθεί η διαμόρφωση του στεκιού, να συνεχίσει τις ως τώρα δράσεις – μαθήματα και να εμπλουτιστεί και άλλο»</p> <p>«και με την περισσότερη συμμετοχή και των ανθρώπων αυτών αλλά και του Ηρακλείου.»</p>
Ομάδα Στόχου	<p>« ...απασχολείται με τους πρόσφυγες «όποιος θέλει συμμετέχει υπό κάποιες προϋποθέσεις»</p> <p>«Πέρα από τους μετανάστες βέβαια υπάρχουν Ρωμά δηλαδή είναι ένα γενικότερο άνοιγμα σε ανθρώπους που βιώνουν τον ρατσισμό»</p> <p>«Είτε μια ομάδα που θα στηθεί άτομα Α.Μ.Ε.Α όσων αφορά την προσβασιμότητα»</p>
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	«...5 κυρίες είναι Αφγανές»
Δράσεις	<p>«2ο φεστιβάλ που θα γίνει το καλοκαίρι</p> <p>«</p> <p>«η ελληνική κουζίνα»</p> <p>«δράσεις ενημέρωσης γύρω από θέματα που μπορεί να προκύπτουν είτε από νομικές δυσκολίες είτε από την όλη πολιτική κατάσταση που υπάρχει στην Ευρώπη και στη Ελλάδα και στις χώρες τους.»</p>

	<p>«η πορεία που κάναμε για διάφορους λόγους»</p> <p>«μουσική για παιδιά το Σάββατο θα γίνει ένα εργαστήρι animation για τα παιδιά»</p>
Δυσκολίες σε σχέση με τις διαδικασίες	«θέλουμε περισσότερη συμμετοχή, ενδιαφερόμενους δηλαδή»
Δίκτυο συνεργασιών των υπηρεσιών	<p>«Συνεργαζόμαστε με ομάδες αλληλεγγύης σε όλη την Ελλάδα που υπάρχουν»</p> <p>«Μια συνεργασία που εξαρχής υπάρχει στο Ηράκλειο είναι το κοινωνικό ιατρείο.»</p>
Προτάσεις Υπηρεσιών για ένταξη	«Ο καθένας πρέπει να αντιμετωπίζεται μεμονωμένα σαν ξεχωριστή περίπτωση»
Δυσκολίες προσφυγικού πληθυσμού	<p>«είναι η νομοθεσία γιατί όταν υπάρχει μια κλειστή νομοθεσία που εξαρχής τον άνθρωπο τον αντιμετωπίζει σαν φυλακισμένο»</p> <p>«ελλείψεις στη νομική βοήθεια»</p> <p>«στην εκπαίδευση μέχρι να μπει σε ένα ρυθμό, στην εργασία, στα διαδικαστικά τους, στην εκμάθηση της γλώσσας</p> <p>«έτσι όπως είναι η νομοθεσία τα σύνορα είναι κλειστά»</p>
Στάσεις ντόπιου πληθυσμού	«Υπάρχει κόσμος ευαισθητοποιημένος σίγουρα, υπάρχει κόσμος που ποτέ του δεν ήταν με μια γενική έννοια ρατσιστής, αποδεχόταν ανεξαρτήτως προέλευσης και υπάρχει πληθυσμός που στο παίζει στο πλαίσιο φιλανθρωπίας και υπάρχει και αυτός που δεν δέχεται με την έννοια ότι δέχεται τη παραπληροφόρηση ότι θα

	<p>έρθει ο μετανάστης από οπουδήποτε και θα μας φάει ζωντανούς»</p> <p>«ανθρώπους που από το πουθενά βοηθάνε και δεν φαίνονται ότι βοηθάνε»</p>
Λόγος επικράτησης αυτής της στάσης	<p>«μόνο τις ειδήσεις να βλέπει κανείς μπορεί να γίνει πολύ εύκολα ρατσιστής να αντιμετωπίσει κάτι με φόβο γιατί βασικά αυτό που λειτουργεί είναι ο φόβος και όταν βλέπεις κόσμος να έρχεται και την οικονομική κατάσταση της χώρας που ξέρω εγώ έτσι και αλλιώς ζοριζόμαστε κτλ., δεν βοηθάει τόσο πολύ κάποιος να δεχτεί το διαφορετικό. Όπως είναι ένας άνθρωπος που μιλάει μια άλλη γλώσσα και πιστεύει μια άλλη θρησκεία είναι και αυτό βασικό.»</p>
Πως είναι η κατάσταση στο Ηράκλειο	<p>«Το Ηράκλειο δεν έχει μεγάλο αριθμό προσφύγων έτσι και αλλιώς, νομίζω ότι όλος ο κόσμος που χει έρθει και ακόμα περισσότερος και άλλος τόσος μπορεί να ζήσει το θέμα είναι να χει ευκαιρίες όπως και ο ντόπιος και ο μετανάστης, οι ευκαιρίες είναι πολλές. Ευκαιρία στην εκπαίδευση, στην εργασία και στην υγεία. Αυτό είναι κάτι σημαντικό και συλλογικό πως θα λυθεί»</p>
Διάθεση του ντόπιου πληθυσμού	<p>«υπάρχουν άνθρωποι που θέλουνε μόνοι τους, είναι άνθρωποι που το κάνουν απλώς γιατί είναι στη μόδα»</p>
Ανάγκες προσφύγων	<p>«προσπαθούν να βρουν μια νέα χώρα να τους υποδεχτεί καινούργιο σπίτι</p>

	είναι να βρουν ένα σπίτι με την έννοια σπιτικό όχι με την έννοια τέσσερις τοίχοι μόνο. Να πηγαίνουν να συνδιαλέγονται με τους ανθρώπους, να πηγαίνουν τα παιδιά τους σχολείο και σίγουρα είναι και τα θέματα της κουλτούρας όπου θέλουν να τα διατηρήσουν»
Ένταξη	«εμείς καλύπτουμε τις ανάγκες στην εκπαίδευση ή βοήθεια ή στη συνολική ένταξη και αυτό θα φανεί στη πορεία, θέλει καιρό, είναι πολύ νωρίς ακόμα.»
Προϋποθέσεις ένταξης	«... Για κάποιους μπορεί να θεωρείται ένταξη αυτό γιατί «αα πάλι καλά δεν εμφανίζονται» , όμως δεν είναι ένταξη αυτό πρέπει να είναι ορατή» «Επικοινωνία είναι το βασικό νομίζω όπως σε κάθε σχέση.» «...πρέπει να είσαι ανοιχτός παντού»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 8

Υπηρεσίες στη πόλη του Ηρακλείου	«Το ΣΕΜ..»
Στόχοι Υπηρεσιών	<p>«...έχει ως στόχο την ενημέρωση του δημοτικού συμβουλίου σε ότι αφορά όποια στρατηγική, όποιο πρόγραμμα, όποια κατάσταση της ένταξης των μεταναστών και βεβαίως και προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο»</p> <p>«Στην ένταξη. Εκεί έχουμε δώσει προτεραιότητα εμείς, μη έχοντας αρμοδιότητα άλλα έχουμε δώσει προτεραιότητα.»</p>
Ομάδα Στόχου	<p>«...των μεταναστών»</p> <p>«...στα θέματα της μετανάστευσης»</p> <p>«...είναι το συμβούλιο για την ένταξη των μεταναστών»</p>
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	<p>«...οι περισσότεροι είναι οικογένειες παιδιά, που θέλουν να συνεχίσουν να πάνε στο σχολείο, που πηγαίνανε σχολείο. Με γονείς που θέλουν να συνεχίσουν να δουλεύουν γιατί εργαζότανε κανονικά. Με γυναίκες που είχαν μια κοινωνική ζωή από εκεί που ερχότανε και θέλουν να βρεθούνε μεταξύ τους.»</p> <p>«...δεν ήταν βίαιοι άνθρωποι ούτε εγκληματίες, ούτε τίποτα»</p> <p>«έχουν πολύ μεγάλη αξιοπρέπεια»</p>

<p>Προοπτικές Ανάπτυξης Υπηρεσιών</p>	<p>«θέλουμε περισσότερες σχέσεις»</p> <p>«σκοπεύει να δοθούν εργαλεία, ανθρώπινοι πόροι και ιδέες για να γίνει και η ένταξη»</p> <p>«...να διευκολύνεται ας το πούμε έτσι η καθημερινότητα μεταναστών σε ότι αφορά την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες. από τη μία. σε ότι αφορά την κοινωνική ένταξη γενικά από την άλλη. και σε ότι αφορά κυρίως στην ευαισθητοποίηση των δημοτών του Ηρακλείου στα θέματα της μετανάστευσης»</p>
<p>Δίκτυο συνεργασιών των υπηρεσιών</p>	<p>«...έναν επιστημονικό θα έλεγα σύμβουλο που είναι το ΤΕΙ. το εργαστήριο διαπολιτισμικής δράσης... αγωγής και δράσης»</p> <p>«Προτείνει στο δημοτικό συμβούλιο υπάρχουν διάφορα ΣΕΜ. Εμείς, τα Χανιά, τα Ανώγεια είναι.»</p> <p>«...όπου μας ζητάει το αρμόδιο υπουργείο να κάνουμε κάτι»</p> <p>«Σε συνεργασία με τους φορείς που έχουν αρμοδιότητα...»</p> <p>«Καταρχάς το πρόγραμμα της ύπατης αρμοστείας υλοποιείται για λογαριασμό της περιφερειακής ένωσης δήμων</p>

	<p>τα κράτη μέλη που δώσανε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την δυνατότητα να δώσει στη Ύπατη Αρμοστεία λεφτά στο υπουργείο, το υπουργείο. Το υπουργείο τα δίνει στην αναπτυξιακή Ηρακλείου»</p>
Προτάσεις Υπηρεσιών για δράσεις	<p>«Ένα πρόγραμμα στην ύπατη αρμοστεία, ένταξης των προσφύγων»</p>
Προτάσεις Υπηρεσιών για ένταξη	<p>«...σκεφτήκαμε, τι καλύτερο χρησιμοποιώντας μετανάστες που έχουν ενταχθεί»</p> <p>«Προτείνετε και έχει εγκριθεί τώρα ένα πρόγραμμα το οποίο οι μετανάστες οι μετανάστες που βρίσκονται ήδη εδώ πέρα θα βοηθήσουνε τους πρόσφυγες να ενταχθούνε και αυτοί.»</p> <p>«...το πρόγραμμα είναι η εκμάθηση της γλώσσας.»</p>
Προσωπική άποψη ερωτώμενου	<p>«Εγώ το λέω και το ξαναλέω. Το παν είναι ο πολιτισμός και η παιδεία»</p> <p>«...για μένα δεν έχει, αυτό δεν θα έπρεπε να έχει ούτε σύνορα προέλευσης, ούτε ταμπέλες, ούτε εθνικότητες.»</p> <p>«...δεν φτάνουν αυτά τα λεφτά που παίρνουν από το πρόγραμμα. είναι ένα θέμα που το ξέρω και η ύπατη αρμοστεία και εξετάζεται.»</p>

	<p>«...δεν προβλέπει κονδύλια για την ένταξη. είναι πάνω κάτω... Περιορίζεται πάνω-κάτω στην φιλοξενία»</p> <p>«δεν προβλέπεται τίποτα άλλο πχ κοινωνικά για τις γυναίκες, για τους άντρες κτλ»</p> <p>«Δεν είναι ακόμα αρκετή»</p> <p>«Εάν θα μου πεις ένα μήνα θα ρθούνε στο Ηράκλειο 50.000 άτομα, εγώ θα μου πρώτος που θα σου πω, " παιδιά στοπ" " τρέξτε" ή " δεν ξέρουμε τι να κάνουμε. Δεν έχουμε υποδομές»</p> <p>«Λείπει το κομμάτι της ένταξης. Θεσμικά λείπει. Πρέπει να προστεθεί ή να σκεφτούμε εναλλακτικές. Εναλλακτικούς τρόπους για να γίνει αυτή η ένταξη.»</p>
Στάσεις ντόπιου πληθυσμού	<p>«..., είναι πολύ καλοί. Έχω δει ανθρώπους που δεν είχαν καμία σχέση με το θέμα, μα καμία σχέση, απλώς επαγγελματικά για τον άλφα ή βήτα λόγο βρεθήκανε να διαχειρίζονται καταστάσεις ένταξης και φιλοξενίας των προσφύγων και έχουνε πραγματικά ανταποκριθεί και ανταποκρίνονται»</p>
Σχέση ντόπιων και προσφύγων	<p>«Ούτε ο ρατσιστής της συνοικίας δεν βρέθηκε μέχρι τώρα.</p>

	Γιατί για τον εθελοντή τι πρόσφυγας τι μετανάστης. Για τον καλό άνθρωπο Τι πρόσφυγας τι μετανάστης.»
Στάση μεταναστών προς πρόσφυγες	«Θέλουνε. Θέλουνε. Και θα το κάνουν με μεγάλη χαρά.»
Ανάγκες προσφύγων	«...δεν φτάνουν αυτά τα λεφτά που παίρνουν από το πρόγραμμα. είναι ένα θέμα που το ξέρω και η ύπατη αρμοστέια και εξετάζεται»
Ένταξη	«...αυτό που λέμε εμείς, είναι αυτό που κάνει το ΣΕΜ. «Βέβαια ότι πάνε σχολείο είναι κομμάτι ένταξης.»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 9

Υπηρεσίες στη πόλη του Ηρακλείου	«Εμείς Ύπατη αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες έχουμε πρόσφατη παρουσία στην Κρήτη.... Γιατί είναι και ένα καινούριο κομμάτι η ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών.»
Διοίκηση Υπηρεσιών και Πόροι	<p>«Εμείς ως ύπατη αρμοστεία χρηματοδοτούμε αυτό το πρόγραμμα.</p> <p>«Από την ύπατη αρμοστεία είναι από διάφορα... funds από διάφορες χορηγίες, δωρεές και όλα αυτά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχει σε πολύ μεγάλο ποσοστό σε αυτό και Ουσιαστικά είναι τα βασικά όπλα της Ύπατης αρμοστείας.»</p> <p>«Η ύπατη αρμοστεία γενικά έχει τον εποπτεύοντα ρόλο, σε όλες τις υπηρεσίες. Δηλαδή στο θέμα του προσφυγικού έχει εποπτεύοντα ρόλο. Η κάθε οργάνωση προσφέρει τις υπηρεσίες της και απλά ύπατη αρμοστεία, όπου χρειάζεται βοηθάει, συμμετέχει παρεμβαίνει, να υποδείξει. Δηλαδή ο ρόλος τους είναι πιο πολύ συντονιστικός και στη συνέχεια εμείς οι ομάδες από κάτω βάζουμε...»</p> <p>«Συντονιζόμαστε. Στην Αθήνα είναι οι συνάδελφοι με τα υπουργεία, σε αυτό το επίπεδο. Και εμείς ότι θέμα θεωρούμε το</p>

	<p>επικοινωνούμε, στην Αθήνα και αυτοί το επικοινωνούν στα υπουργεία.»</p> <p>«Για αυτό λέμε ότι Υπάτη έχει το ρόλο τον από πάνω, το συντονιστικό.»</p>
Αντικείμενο Υπηρεσιών	<p>Τώρα πώς ακριβώς δεν το ξέρουμε ακόμα αλλά κάπου εκεί είναι. Πάει προς τα εκεί δηλαδή μέχρι το τέλος του έτους θα έχουμε χίλιες θέσεις στέγασης προσφύγων. Η κατανομή είναι σε τρεις πόλεις. Κατά βάση στο Ηράκλειο και επίσης ένα κομμάτι στα Χανιά και ένα κομμάτι στη Σητεία.»</p> <p>«Η βοήθεια μπορεί να είναι χρηματική, μπορεί να είναι χρηματική και στεγαστική μαζί, μπορεί να είναι παροχή σε υλικό, μπορεί να είναι οτιδήποτε.»</p>
Στόχοι Υπηρεσιών	<p>«...και βέβαια θα οργανώσουμε.... θα κάνουμε δράσεις..... και ευαισθητοποίησης και... αυτό που λέμε capacity Building... δηλαδή, εγώ στο παρελθόν, έχω πάει και έχω μιλήσει σε αστυνομικούς, για θέματα προσφύγων. σε εθελοντές του Ερυθρού Σταυρού, τους έχω δηλαδή ενημέρωση. Προσπαθώ δηλαδή να τους ενημερώσω ότι είναι πρόσφυγας και όλα αυτά, τις διαδικασίες στα νομικά και όλα αυτά τα θέματα.»</p> <p>«Γιατί σκοπός μας είναι να μάθει πρόσφυγας να στέκεται στα πόδια του.»</p>

	<p>Δεν μπορούμε να το βοηθάμε συνέχεια. Σταδιακά δηλαδή θα πρέπει να μάθει μόνος του να εντάσσεται στην κοινωνία.»</p> <p>«έχουμε δώσει τα χρήματα αυτά στον partner, στην αναπτυξιακή για να το υλοποιήσει και να στεγάσει τους 700 σε 900 πρόσφυγες. Που είναι το πλάνο σε όλη την Κρήτη.»</p>
Ομάδα Στόχου	<p>«Φιλοξενούνται κατά βάση οικογένειες. Και άντρες μόνοι οι γυναίκες μόνες, αλλά συνήθως ειδικά για την Κρήτη, ο σκοπός είναι να φιλοξενούνται οικογένειες.»</p> <p>«Επομένως έχουμε οικογένειες σε πολύ μεγάλο βαθμό. Έχουμε και single men, έχουμε και single women, αλλά κατά βάση οικογένειες.»</p> <p>«Αυτή τη στιγμή ο πληθυσμός είναι γύρω στα 800 άτομα.</p> <p>«Ο σκοπός είναι να φτάσει στα 1.000»</p>
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	<p>«Γιατί όλοι.... το μεγαλύτερο ποσοστό των προσφύγων που φιλοξενούνται στην Κρήτη, είναι οι λεγόμενοι πρόσφυγες αιτούντες άσυλο. Οι πρόσφυγες αυτή τη στιγμή διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, αυτοί που αιτούνται άσυλο να ρθουν στην Ελλάδα και αυτοί οι οποίοι έχουν κάποιους συγγενείς στο εξωτερικό και</p>

	<p>έχουνε ζητήσει να φύγουνε. Να πάνε δηλαδή να συναντήσουν τους συγγενείς τους σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μεγαλύτερο ποσοστό είναι οι αιτούντες άσυλο.»</p>
Προοπτικές Ανάπτυξης Υπηρεσιών	<p>«...ένα πρόγραμμα πιλοτικό εδώ στο δήμο, στην αναπτυξιακή Ηρακλείου, με τη φροντίδα της Ύπατης αρμοστείας, για την στέγαση ασυνόδευτων ανηλίκων.»</p>
Δίκτυο συνεργασιών των υπηρεσιών	<p>«Είναι οι αρχές. Αρχικά κατά βάση; Έτσι; Η Αστυνομία το Λιμενικό, οι δήμοι και οι περιφέρειες...Ο Ερυθρός Σταυρός...Το γραφείο του ασύλου.»</p> <p>«Με κάθε δημόσιο φορέα, τα νοσοκομεία... Τις διοικήσεις των νοσοκομείων.... Το πανεπιστήμιο μας ενδιαφέρει...»</p> <p>«Εκτός από τα προγράμματα του βγάζει κάποιες συγκεκριμένες θέσεις, στις οποίες θα επιτρέπει να παρακολουθούν άτομα τα οποία εντάσσονται... Είναι στο προσφυγικό»</p> <p>«Οι Γιατροί του Κόσμου, γιατροί χωρίς σύνορα, ο Ερυθρός Σταυρός στο Ιατρικό κομμάτι ή το ΚΕΕΛΠΝΟ που είναι εδώ, το ΕΚΑΒ από την Ελλάδα. Αυτά τα κάνουνε ο κάθε φορέας το δικό του τομέα συνεισφέρει»</p>
Προτάσεις	<p>«Θεωρούμε ότι είναι πρόκληση να μάθουν τη γλώσσα. Να υπάρξουν</p>

	φορείς.. Και εκεί θέλουμε και το πανεπιστήμιο αν μπορεί να βοηθήσει.»
Προτάσεις Ένταξης	<p>«Ναι το θέμα είναι να γίνει με ένα συστηματικό τρόπο. να οργανωθεί αυτό. κατά κάποιο τρόπο.... να γίνει πιο συστηματικά αυτό. και εγώ θα προσέλθω να εντάξουμε και τις γυναίκες σε αυτό. γιατί οι γυναίκες μένουν πίσω σε όλες αυτές τις διαδικασίες. δηλαδή προσέχουν τα παιδιά. μένουν σπίτι δεν Μαθαίνουν ελληνικά..... να μπορεί κάποιος να τους προσέχει τα παιδιά 2 ώρες, να μπορεί να πάει στα ελληνικά.»</p> <p>«Μαθημάτων. Συγνώμη που παρεμβαίνω. Οργάνωση μαθημάτων Πανεπιστημίου στα αγγλικά. Υπάρχουν πρόσφυγες που είναι φοιτητές Πανεπιστημίου στη Χώρα τους και έρχονται εδώ πέρα και (δεν μπορούν..)έχουνε μείνει στάσιμοι.»</p> <p>«Να γραφτούν στο Πανεπιστήμιο, να παρακολουθούν μαθήματα στα αγγλικά. Όχι στα ελληνικά απαραίτητα.»</p> <p>«Εκεί τώρα πώς θα μπορούσε κάποιος να δει τι ικανότητες έχει κάθε άνθρωπος. Έτσι; Γιατί υπάρχουν καλοί τεχνίτες ανάμεσά τους, υπάρχουν καλοί επιστήμονες ίσως.»</p>
Μελλοντικές βλέψεις υπηρεσιών	«Στη συνέχεια η ύπατη αρμοστεία έχει κάνει τις επαφές και έχει εξασφαλίσει

	αυτή τη δυνατότητα να συμμετέχουν οι πρόσφυγες στα προγράμματα...»
Προσωπική άποψη ερωτώμενου	Ουσιαστικά είναι Έλληνες πολίτες όπως και εμείς.»
Στάσεις ντόπιου πληθυσμού	<p>«επειδή εγώ το έχω δει και σε σχέση με την Αθήνα, είναι πιο θετικοί. εντάξει; να πω την αλήθεια. δηλαδή είναι λιγότερα επιφυλακτική, είναι πιο μικρή κοινωνία. στην αρχή όλοι εντάξει είναι λίγο πιο... μαζεμένοι. Αλλά αμέσως με το που γνωρίζονται ανοίγονται πιο εύκολα. γενικά είναι πιο φιλόξενοι και είναι και πιο ενισχυτικοί. δηλαδή και οι ίδιοι θέλουν να συμμετέχουν οι πρόσφυγες, είναι βοηθητική προς το πέρασμα στην κοινωνία, στο σύνολο.. Επομένως είναι λίγο αλληλένδετο αυτό.»</p> <p>«και για αυτό το λόγο είναι και οι δύο πλευρές αλληλεπιδρούν θετικά. δηλαδή είναι πιο..... τους βοηθάνε, πολύ πιο γρήγορα και πολύ πιο εύκολα.»</p>
Λόγος επικράτησης αυτής της στάσης	<p>«...ίσως έχει να κάνει με την κρητική νοοτροπία λίγο.»</p> <p>«...Ναι σίγουρα και οι αριθμοί δεν είναι μεγάλοι.»</p>
Σχέση ντόπιων και προσφύγων	<p>«Ναι πολύ ειρηνική. Δεν υπάρχουνε..... πολύ λίγα τα παράπονα.»</p> <p>«είναι πιο ενσωματωμένη και για αυτό το λόγο και οι δύο νιώθουν πιο καλά, και οι</p>

	Έλληνες απέναντι τους νιώθουν πιο καλά. για αυτό το έβαλα ως αλληλεπίδραση. είναι και όλα αυτά.»
Πως είναι η κατάσταση στο Ηράκλειο	«εδώ πέρα ενσωματώνονται πιο εύκολα»
Ανάγκες προσφύγων	«Αλλά κυρίως να μάθουν ελληνικά. «Υστερα άλλη μεγάλη πρόκληση είναι η εύρεση εργασίας.»
Ένταξη	«Με τη βοήθεια της Ύπατης και την υποστήριξη προσπαθεί ουσιαστικά αυτές τις οικογένειες να τις ενσωματώσει στο κοινωνικό σύνολο της Κρήτης.» «προκειμένου να μπορέσουν τουλάχιστον σε αυτά τα πρώτα στάδια της ενσωμάτωσής τους, να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις πρώτες βασικές ανάγκες, ώστε σιγά-σιγά μαθαίνοντας και τη γλώσσα και όλα αυτά, να ενσωματωθούν στην κοινωνία, να αρχίσουν να δουλεύουν, να γίνουν παραγωγικοί.
Παροχές	«το πρόγραμμα στέγασης αυτή τη στιγμή συμπληρώνεται και από μία οικονομική ενίσχυση η οποία δίνεται, στους ανθρώπους αυτούς

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 10

<p>Διοίκηση υπηρεσιών και πόροι</p>	<p>«Είναι μία σύμπραξη μεταξύ του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου και του δήμου Ηρακλείου»</p> <p>«Ναι εδώ είναι δομή του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου. επάνω το κοινωνικό ιατρείο στην Κνωσσού είναι των κινήματων αλληλεγγύης του Ηρακλείου. . είναι σε εθελοντική βάση εδώ είμαστε κανονικά. δουλεύουμε. πληρωνόμαστε από το ΕΣΥ.»</p>
<p>Αντικείμενο υπηρεσιών</p>	<p>«και έχουμε αναλάβει την ολιστική προσέγγιση των μεταναστών.»</p>
<p>Παροχές</p>	<p>«πλήρες, κλινική εξέταση. κάνουμε τον κίνδυνο που έχουνε για τις διάφορες παθήσεις ή να αναπτύξουν στο μέλλον. . και μπαίνουμε σε μία τακτική παρακολούθηση μετά.»</p> <p>«στην παρούσα φάση είναι καθαρά ιατρικές οι παρεμβάσεις όχι κάτι άλλο»</p> <p>«Δηλαδή ένα Ιστορικό και το πώς θα δράσουμε συνεργαζόμαστε μαζί τους, δηλαδή με τον υπεύθυνο κάθε οικογένειας. ..Κάνουμε και τους εμβολιασμούς και με την επισκέπτρια υγείας αλλά και μόνοι μας...(γενι....) αλλά είναι περισσότερο ιατροκεντρικό το κομμάτι.»</p>

	<p>«Στο κομμάτι το ιατρικό, Ναι μπορούμε νομίζω ότι μπορούμε να το παρέχουμε»</p> <p>«γίνονται εμβολιασμοί σε παιδιά γίνονται εμβολιασμοί.»</p> <p>«έδωσαν πιστοποιητικά εδώ πέρα και το κάναμε μαζικά και το κάναμε με γνώμονα την προσπάθεια να βοηθήσουμε στην ένταξη αυτών των ανθρώπων»</p>
Στόχοι υπηρεσιών	<p>«Μία ολοκληρωμένη Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.»</p> <p>«είναι και εκπαιδευτικό... αυτή την στιγμή εκπαιδεύουμε ειδικευόμενους και φοιτητές ιατρικής και ο στόχος είναι να επεκταθεί και να γίνει εκπαιδευτικό κέντρο και για τα υπόλοιπα επαγγέλματα υγείας»</p>
Ομάδα στόχου υπηρεσιών	<p>«δηλαδή έρχεται εδώ πέρα η οικογένεια»</p> <p>«..οι μετανάστες»</p>
Χαρακτηριστικά ομάδας στόχου	<p>«και κυρίως είναι άτομα με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια»</p> <p>«άτομα που δεν έχουνε ασφάλιση ή και που να είναι ασφαλισμένοι έχουν πολύ χαμηλό..... χαμηλά εισοδήματα.»</p> <p>«Αυτά είναι τα άτομα που είναι και ωφελούμενοι στα προγράμματα, στα κοινωνικά προγράμματα του δήμου»</p>

<p>Δυσκολίες σε σχέση με τις παροχές</p>	<p>«δεν έχουμε δική μας κοινωνική λειτουργό»</p> <p>«Άλλα με το να μην έχουμε επισκέπτρια υγείας σε μόνιμη βάση, να μην έχουμε γιατρούς σε μόνιμη βάση, . είμαστε λίγο..»</p> <p>«Τώρα δηλαδή που δεν έχουμε στην ίδια δομή κοινωνική λειτουργό φαίνεται η διάφορα.»</p> <p>«Όταν πρέπει πάντα να έχεις έναν διερμηνέα κοντά ή αν δεν έχεις τον διερμηνέα να μην μπορείς να επικοινωνήσεις...»</p>
<p>Προοπτικές ανάπτυξης των υπηρεσιών</p>	<p>«Το να επεκταθούμε τώρα σε ασθενείς και σε άλλες ομάδες»</p>
<p>Δυσκολίες σε σχέση με την δομή των υπηρεσιών</p>	<p>«γιατρούς ειδικευμένους σε μόνιμη βάση γιατί στην παρούσα φάση δεν έχουμε, είναι επικουρικοί οι γιατροί που έχουμε και εγώ που είμαι με μετακίνηση.»</p> <p>«δεν υφίσταται καθαρό νομικό πλαίσιο πάνω στο οποίο στηρίζεται.»</p> <p>«στην ψυχολογική υποστήριξη αλλά δεν ήταν δυνατό»</p>
<p>Δυσκολίες σε σχέση με τις διαδικασίες</p>	<p>«όταν πρέπει να στείλεις κάπου αλλού και οι ίδιοι δεν συμμορφώνονται,»</p>

	<p>«μπορεί να το καθυστερήσουν παραπάνω και δεν υπάρχει και η αμεσότητα που υπήρχε»</p> <p>«με τον συνεργάτη είναι διαφορετικό. (...)αλλά και πάλι σας λέω ότι και για τους ίδιους τους ωφελούμενους ήτανε διαφορετικό το να πεις ανεβείτε στον ημιώροφο να σας πούνε τι άλλες δυνατότητες έχετε»</p> <p>«παραπέμψεις να κλειστεί καινούριο ραντεβού τώρα και να... να καθυστερήσει όλη η διαδικασία...»</p>
<p>Δίκτυο συνεργασία με άλλες υπηρεσίες</p>	<p>«μέσα από τις κοινωνικές υπηρεσίες»</p> <p>«Απευθύνονται στην κοινωνική υπηρεσία της περιοχής τους το ΚΕΚΟΙΦΑΠΗ»</p> <p>«τις κοινωνικές υπηρεσίες να. και με το βοήθεια στο σπίτι συνεργαζόμαστε. και με το κοινωνικό ιατρείο, το δημοτικό φαρμακείο.»</p> <p>«τα κέντρα. ημέρας...»</p> <p>«με τις κοινωνικές υπηρεσίες»</p> <p>«συνεργασία του Πανεπιστημιακού νοσοκομείου»</p>

	<p>«συνεργασία με τον πλοηγό για τους μετανάστες.»</p> <p>«συνεργασία με νοσοκομείο και ΠΕΔΗ Ηρακλείου το Κέντρο Υγείας Ηρακλείου»</p> <p>«Βέβαια και με τις κοινωνικές λειτουργούς υπάρχει τηλεφωνική επικοινωνία»</p> <p>«Πανεπιστημίου Κρήτης το eurohuman στο οποίο...»</p>
<p>Μελλοντικοί στόχοι και βλέψεις υπηρεσιών</p>	<p>«προσπαθήσαμε να ανοίξουμε και μία πόρτα προς το ψυχολογικό»</p> <p>«Οι δράσεις οι οποίες θα θέλαμε να αναπτύξουμε είναι να βγούμε προς τα έξω στην περιοχή μας»</p> <p>«το ΚΕΚΟΙΦΠΗ πιο πέρα το ΚΑΠΗ του Τάλως, είναι τα σχολεία Γυμνάσιο Λύκειο δημοτικό και παιδικός σταθμός»</p> <p>«συνεργασία και με τα επαγγέλματα υγείας και με τη μορφή μαθημάτων και διαδραστικής και αλληλεπίδρασης των 2 διαφορετικών σχολών των φοιτητών μεταξύ τους»</p> <p>«Αν η μονάδα εξελιχθεί σε μια συνεργασία της ΥΠΕ με τον δήμο θα</p>

	<p>έχουμε και διαφορετικού τύπου προσωπικό.»</p> <p>«Να υπάρχει εκπαίδευσή τους να μιλήσουν ελληνικά, να υπάρχουν σχολές ενηλίκων για να μάθουνε»</p>
Προτάσεις	«μια σύμπραξη μέσα σε ένα επίπεδο ΤΟΜΥ ή ΤΟΜΥ τις τοπικές μονάδες υγείας»
Δυσκολίες προσφυγικού πληθυσμού	<p>«Το θέμα της γλώσσας είναι πολύ βασικό.»</p> <p>«το θέμα της γλώσσας και του πολιτισμού θα συνεχίσει να υπάρχει όσο δεν υπάρχουν άλλες δομές για να το λύσουν.»</p>
Στάσεις ντόπιου πληθυσμού	<p>«περισσότεροι άνθρωποι που είναι εδώ στο ιατρείο έχουν μία καλή διάθεση.»</p> <p>«Είχαμε όμως και μια... κάποιες ακραίες περιπτώσεις..»</p> <p>«υπάρχει μία συζήτηση ... το στυλ συμπόνιας»</p> <p>«Υπάρχουν διάφορες απόψεις. Ότι δε εδώ δεν μπορούμε να τα βγάλουμε πέρα μόνοι μας, θα φτιάξουμε και άλλους»</p>
Λόγοι επικράτησης αυτής της στάσης	«το βασικότερο πρόβλημα, νομίζω ότι είναι το οικονομικό.»
Παροχές	«Έχει και κάποια προγράμματα ο δήμος, τώρα για άθληση των μεταναστών το fit for all.»

<p>Ανάγκες προσφύγων</p>	<p>«οι γυναίκες που ζητάν να εξεταστούν από γυναίκα γιατρό στο νοσοκομείο ή γυναικολόγο»</p> <p>«οι άνθρωποι αυτό θέλουν να ενταχθούν, να δουλέψουν, δεν θέλουν να κάθονται να τους ταΐζει κανείς»</p> <p>«Εκεί αυτό που ζητούσανε είναι ανθρωπιά, κατανόηση.»</p> <p>«να υπάρχει σεβασμός και σε αυτή τους την ιδιαιτερότητα.»</p>
<p>Ένταξη</p>	<p>«όσο αφορά το δικό μας κομμάτι και εδώ το δικό μας χώρο η ένταξή τους είναι ομαλή»</p> <p>«φροντίζουμε να είναι... ομότιμοι, ισότιμοι και ομοιόμορφοι»</p> <p>«Τουλάχιστον έχουν έναν ΑΜΚΑ έχουν πρόσβαση στις ιατρικές υπηρεσίες που είναι πολύ σημαντικό και αυτό.»</p> <p>«Αλλά τα θέματα τα υπόλοιπα της ένταξης δεν αφορούν μόνο τα θέματα της υγείας της πρόσβασης στην υγεία.»</p>
<p>Προϋποθέσεις ένταξης</p>	<p>«αυτό που θα πρέπει να είναι σε κάθε υπηρεσία. Όσον αφορά την ένταξή τους στις υπόλοιπες δομές δεν μπορώ να σας απαντήσω εγώ»</p> <p>«παροτρύνουμε τους γονείς να στείλουν τα παιδιά, σχολείο.»</p>

	<p>«Να έρθουν, να τα δούμε, να τους δώσουν τα πιστοποιητικά που χρειάζονται ή τους λέμε ότι αν έχετε πρόβλημα να πάτε..»</p> <p>«Το αν θα κάνουμε σχολές ενηλίκων και τέτοια είναι κάτι που ο πλοηγός νομίζω ότι.... οτι προσπαθούν να το δρομολογήσουν.»</p>
<p>Παραπομπή</p>	<p>«θα μπορούσατε να πάρετε πληροφορίες από την κυρία Μόσχου που είναι νοσηλεύτρια και ασχολείται εδώ και την κυρία Τιτάκη, την διοικητικό μας, από όλο το προσωπικό εδώ θα μπορούσατε να πάρετε κάποια πληροφορία.»</p> <p>«κέντρο κοινότητας»</p>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΣ 11

<p>Στόχοι υπηρεσιών</p>	<p>«η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση σε θέματα διαφορετικότητας»</p> <p>«απώτερος στόχος είναι η ενεργοποίηση και η ευαισθητοποίηση και των εκπαιδευτικών ως το πούμε σε εισαγωγικά διαφημίζουν αυτό που κάνουμε για να ενεργοποιήσουμε και άλλους εκπαιδευτικούς που μπορεί να ενδιαφέρονται και της ευρύτερης κοινότητας του Γαζίου»</p> <p>«Ένας δεύτερος είναι του σχολείου, γιατί και το σχολείο παρότι δεν γίνεται συχνά είναι ένας χώρος και ο νόμος του αναλυτικό δηλαδή πρόγραμμα μας το ορίζει και οφείλουμε εμείς σαν εκπαιδευτικοί να δραστηριοποιήσουμε τα παιδιά σε τέτοια θέματα , ως έχουμε δηλαδή κατά κάποιον τρόπο έναν ψυχοκοινωνικό ρόλο»</p>
<p>Ομάδα στόχου υπηρεσιών</p>	<p>«Ενεργοποιούμε και ευαισθητοποιούμε τα παιδιά καταρχήν , μετά προσπαθούμε να διεισδύσουμε στους γονείς»</p> <p>«Είτε στους γονείς των δικών μου μαθητών..... είτε γενικότερα τον σύλλογο και κηδεμόνων του σχολείου»</p> <p>«Είτε αυτή είναι κάποιος πολιτιστικός σύλλογος ο δήμος ,γιατί υπάρχουν και αντίστοιχες αντιδημαρχίες, ή να</p>

	<p>παρουσιάσουμε κάποια δραστηριότητα που θα έχουμε κάνει σε κάποιους ανθρώπους που μπορεί να θέλουν σαν ανοιχτό κάλεσμα»</p>
<p>Δυσκολίες σε σχέση με τις διαδικασίες</p>	<p>«Οι δάσκαλοι βέβαια πολλές φορές είναι διστακτικοί, σε κάτι καινούργιο και ειδικά όταν έχει να μπουν και άλλες ειδικότητες και άλλοι επιστήμονες νιώθουμε λίγο ευάλωτοί»</p> <p>«Με τα παιδιά το πρόβλημα, αν μπορούμε να το πούμε πρόβλημα είναι ότι δεν είναι εξοικειωμένα το να φύγουν από τα στενά πλαίσια του κάνω μάθημα»</p> <p>«φέτος και πέρυσι για λόγους ας το πούμε τυπικούς το εντάξαμε στο μάθημα των αγγλικών γιατί είχαμε κάποια κολλήματα με τους επιβλέποντες μας ας το πούμε τους συμβούλους μας , για το σε πια ώρα θα ενταχθεί αυτό που κάνουμε»</p>
<p>Δίκτυο συνεργασία με άλλες υπηρεσίες</p>	<p>«Κάποια στιγμή να βρεθούμε εκτός σχολείου, εδώ στο Κοινωνικής Εργασίας το τμήμα ή ας το πούμε να συνεργαστούμε με το άλλο το σχολείο που κάνει και αυτό αντίστοιχες δράσεις και να βρεθούμε κάπου εκτός σχολείου στο Ηράκλειο να κάνουμε μια κοινή δράση και αυτό θα γίνει παρουσία των εκπαιδευτικών και πάλι με υπεύθυνη δήλωση των γονέων»</p>

	<p>«όπως είναι Κοινωνικοί Λειτουργοί που έρχονται τώρα ή κάποιος Ψυχολόγος που θα δεχτεί να συνεργαστεί μαζί μας ή κάποιοι Ειδικοί Παιδαγωγοί»</p>
<p>Μελλοντικοί στόχοι και βλέψεις υπηρεσιών</p>	<p>«Αυτός είναι και ο στόχος μας φέτος να κάνουμε κάποιο ανοιχτό κάλεσμα στο οποίο να παρουσιάσαμε δηλαδή αυτά που θα κάνουμε»</p> <p>«Φέτος τώρα προσπαθούμε να ενεργοποιήσουμε και άλλα σχολεία και με την κυρία Πελεκίδου και με άλλους συναδέλφους που ήξερα εγώ ότι θα ήταν διαθέσιμοι»</p> <p>Είναι αυτό να μπορέσουμε να βγούμε από το στενό, έτσι πλαίσιο του σχολείου, να ανοιχτούμε προς την τοπική κοινότητα. Δηλαδή ήδη ξεκινήσαμε με την κυρία Πελεκίδου και συζητάμε να γίνει μια σχολή γονέων απογεύματα για τους γονείς του σχολείου μας, με αφετηρία τους γονείς του δικού μου τμήματος, δηλαδή του τμήματος του οποίου τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το εργαστήριο. Αυτοί οι γονείς ας πούμε θα ναι πολλαπλασιαστές αντίστοιχων δράσεων που μπορεί να γίνουν μελλοντικά και να τις γνωρίσουν μέσα από αυτή τη σχολή γονέων, να κάνουν, να μοιραστούν οι γονείς άλλους προβληματισμούς που μπορεί να έχουν τα παιδιά τους</p>

	<p>«Επίσης σε κάποιο συνέδριο με τους περσινούς φοιτητές, θα πάμε να παρουσιάσουμε σε ένα συνέδριο παιδαγωγικό στην Αθήνα, το οποίο όμως έχει μια θεματική ενότητα «Μετανάστες στο σημερινό σχολείο, στο σύγχρονο σχολείο»</p>
<p>Δυσκολίες προσφυγικού πληθυσμού</p>	<p>Αυτοί οι άνθρωποι έρχονται από την χώρα τους για να βρουν ένα καλύτερο μέλλον. Τώρα αυτό αν θα το βρουν στην Ελλάδα το θεωρώ δύσκολο.</p> <p>Βλέπουν ρατσισμό, αντιμετωπίζουν εχθρικότητα από τον κρατικό μηχανισμό, δεν τους επιτρέπεται να φύγουνε, με όλους αυτούς τους νόμους που έχουν αλλάζει κιόλας το τελευταίο διάστημα δεν μπορούν να προωθηθούν στις χώρες που θέλουν τελικού προορισμού τους</p>
<p>Στάσεις ντόπιου πληθυσμού</p>	<p>«στην αρχή αυτά τα θέματα τα αντιμετωπίσαμε με μια έτσι ελαφρότητα, τώρα όσο περνάει ο καιρός, οι μήνες και εγώ το βλέπω και η καθηγήτρια των αγγλικών και οι ίδιοι οι γονείς που έχουμε συζητήσει. Επέρχεται έτσι μια ωρίμανση μέσα τους και αυτά τα θέματα αρχίζουν λίγο και αντιμετωπίζονται με μεγαλύτερη ευαισθησία και ε κριτική σκέψη και προβληματισμό.</p>
<p>Λόγοι επικράτησης αυτής της στάσης</p>	<p>«Δεν λέω όμως πως δεν υπάρχουν τα παιδιά που ζουν, ας το πούμε, σε ένα παράλληλο σύμπαν, που δεν έχουν πάρει υπόψη τίποτα και δεν έχουν καταλάβει</p>

	<p>τίποτα. Όπως υπάρχουν και στην κοινωνία μας άτομα που ζουν σε μια τέτοια κατάσταση που δεν έχουν πάρει καμιά... έτσι... ερεθύσματα...»</p>
<p>Πως είναι η κατάσταση στο Ηράκλειο</p>	<p>«στο Ηράκλειο δεν υπάρχουν δομές που δεν είναι κατάλληλα φτιαγμένες για τους ανθρώπους δηλαδή στην ουσία είναι σαν στρατόπεδα συγκέντρωσης ... άρα πολλές φορές φτάνουν στα όρια τους, κάνουν ξεσπάσματα, προσπαθούν να φύγουν από κει και σε ένα βαθμό δικαιολογημένα»</p>
<p>Διάθεση του ντόπιου πληθυσμού</p>	<p>Εεε.. Ο ντόπιος πληθυσμός δεν νομίζω ότι είναι και πολύ θετικά προσκείμενος, γενικά δεν είναι γενικά.. θετικά προσκείμενοι απέναντι στο διαφορετικό, ή αυτός είναι διαφορετικός ως προς το θρήσκευμα ή διαφορετικός προς την εθνότητα...Εεε..</p> <p>η άγνοια, ναι, προκαλεί τον φόβο...Η άγνοια εκφράζει μια επιφυλακτικότητα.. μια επιφυλακτικότητα.. δεν ισχύει σε καμία περίπτωση αυτό που συμβαίνει στην πα..σος σε άλλα νησιά... στην πάνω Ελλάδα..</p> <p>δεν ισχύει αυτό στην Κρήτη, όχι, δεν το έχουμε αυτό...αλλά παρόλα αυτά δεν τους βλέπω και θετικά προσκείμενους, λίγο αδιάφορους θα έλεγα.. λίγο ότι είναι ένα.... ας το πούμε μια ομάδα ανθρώπων που κυκλοφορεί εδώ ανάμεσα μας, για</p>

	<p>τους οποίους δεν ρωτάμε και πολλά πράγματα, δεν μας πολύ νοιάζουν, είναι στο περιθώριο... να κάνουν αυτοί την δουλεία τους, να κάνουμε και εμείς την δουλειά μας και να μην μπλέκεται κανείς στα πόδια του αλλουνού.</p>
Διάθεση των φορέων	<p>«Οι πραγματικοί φορείς από ότι γνωρίζω μέχρι πριν μερικούς μήνες ήταν εχθρικοί κιάλας. Οι φορείς εδώ του νησιού ας το πούμε, όχι μόνο του Ηρακλείου. Ήταν εχθρικοί στο να υποδεχτούν τους πρόσφυγες. Στο να δημιουργηθεί μια δομή. Ε όταν δημιουργήθηκαν τελικά αυτές οι δομές δεν ξέρω κατά πόσο θα κρατήσουν»</p>
Προτάσεις ένταξης	<p>«το ότι αυτοί οι άνθρωποι αν θα θέλουν να μείνουν μακροχρόνια στο νησί θα πρέπει να ενσωματωθούν.. θα πρέπει να πάνε τα παιδιά τους στα σχολεία.. θα πρέπει οι ίδιοι να βρουν δουλειές.. θα πρέπει οι ίδιοι να συναναστραφούν με τις υπηρεσίες...αυτό, σίγουρα πρέπει να συμβεί. Και σε αυτό δεν πρέπει να.. να εε.. αφεθεί στον κάθε ιδιώτη, στην κάθε, όπως είπαμε πριν, μη κυβερνητική οργάνωση, η οποία λειτουργεί εθελοντικά. Αυτό πρέπει να σχεδιαστεί.. πρέπει να σχεδιαστεί από.. κεντρικά.. και να γίνουν οι κατάλληλες παρεμβάσεις από... την κεντρική εξουσία, είτε αυτή είναι ο δήμος, είτε αυτή είναι η νομαρχία, είτε είναι... το κράτος με τα διάφορα</p>

	<p>παραρτήματα των υπουργείων και τα λοιπά»</p> <p>«η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, ώστε αυτοί οι άνθρωποι δραστηριοποιηθούν.. να ενταχθούν ομαλότερα.. εγώ θέλω να δω δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση από την μεριά.. εε.. του δήμου..»</p> <p>«Θα μπορούσε, λοιπόν κάποιος χώρος του δήμου να παραχωρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα.. να παραχωρηθεί καταρχάς σε αυτούς τους ανθρώπους, σε αυτούς τους συλλόγους, να παρουσιάζουν πράγματα. Οι ίδιοι για τον σύλλογο τους, για την χώρα τους, την κουλτούρα τους, να είναι, σαν μια μορφή... εεε...αλληλεπίδρασης μεταξύ των πολιτισμών. Να έχουν κάποιους χώρους, το οποίο να είναι αυτό κουζίνα, να είναι έθιμα, να είναι τραγούδια, να είναι χοροί, να είναι ενδυμασίες, ... να φέρει πιο κοντά τους ανθρώπους, ένας πολιτιστικός χώρος.. ένα κέντρο πολιτισμού»</p> <p>Να καλέσουν και άλλους. Μια τέτοια κίνηση θα μπορούσε να γίνει και σεεε.. επίπεδο εργαστηρίου, το ΕΔΑΔ να.. να κινηθεί, να τους φέρει κοντά, αυτούς σε επαφή μεταξύ τους.. και όχι απλά να ακούει τις ανάγκες του ενός, να ακούει</p>
--	---

	<p>τις ανάγκες του άλλου, αλλά να τους φέρει σε επαφή. Να τους μαζέψει σε ένα χώρο και να τους πει κάντε κάτι από κοινού.... Και βέβαια από κεντρικό επίπεδο».</p> <p>«ένας τρόπος είναι και αυτός...να... να κάνουν κοινές δράσεις οι ομάδες αυτές...τα σχολεία επίσης ένας χώρος... είναι ένας χώρος κατά κόρων που καλλιεργούνται...ε...η επαφή των διαφορετικών πολιτισμών...να δραστηριοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί, να παρουσιαστούν αυτές οι δράσεις και κάποιους συλλόγους εκπαιδευτικών, όχι απλά να προσπαθούμε να εντοπίσουμε πιθανούς ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς που θα θέλουν να τρέξουν αυτά τα προγράμματα που κάνω εγώ...»</p>
<p>Προϋποθέσεις ένταξης</p>	<p>«Αν στη τοπική κοινότητα δεν γίνουν δράσεις ταυτόχρονες να ευαισθητοποιηθεί, να ανοιχτεί αυτό που γίνεται στο τοπικό πληθυσμό εδώ και να γνωρίσουν, ο κόσμος τις ανάγκες αυτών των ανθρώπων, τα προβλήματα τους και να έρθουν κοντά οι δυο πλευρές ας πούμε ο τοπικός πληθυσμός θα είναι ανυποψίαστος και θα είναι εχθρικός. Θετικός ή δοτικός σε αυτούς τους ανθρώπους δεν θα είναι. Πολύ δύσκολα. Με δικιά τους πρωτοβουλία κάποιοι άνθρωποι μονάχα που αυτό όμως δεν</p>

	<p>μπορεί να αποτελέσει βάση να δομηθεί κάτι μελλοντικά»</p> <p>«Εγώ νομίζω.. κοίτα.. όλα τα πράγματα.. εεε... θέλουν τον χρόνο τους, πρώτον.. και θέλουν και η τοπική κοινότητα νααα...ας το πούμε.. να ωριμάσει προς αυτή την κατεύθυνση...»</p> <p>«να είναι ανοιχτά τα σχολεία να δεχτούν μετανάστες, να κάνουν τέτοια προγράμματα, να δεχτούν πρόσφυγες ... και να διαφημίσουν μεταξύ τους όλα τα σχολεία τις δράσεις τους»</p>
<p>Κατάσταση στην Ελλάδα</p>	<p>«Νομίζω εμάς είναι το κομμάτι που επιλέγουμε την ενσωμάτωση, με ποιο τρόπο; Με το να αποδεσμευτούν από την κουλτούρα τους, ή τουλάχιστον να την κρατήσουν κρυφή την κουλτούρα τους. Να μην την..εε.. κάνουνε..εε... κομμάτι της βασικής και δημόσιας εκπαίδευσης, να μην γίνει κομμάτι της δημόσιας εκπαίδευσης. Αλλά να υπάρχει κάπου η κουλτούρα τους, να υπάρχει στην προσωπική, ιδιωτική ζωή, για να μπορεί γίνουν μέλη αυτού του σχολείου άρα και αυτής της κοινωνίας, άρα και η συναναστροφή με αυτούς τους θεσμούς, να υιοθετήσουν πλήρως την κουλτούρα, το σύστημα εκπαίδευσής της Ελλάδας,, για να μπορέσουν μα γίνουν τα παιδιά τους μέλη..εε..αυτού του.. της κοινωνίας»</p>

Προσωπική άποψη	«να χρησιμοποιήσει τα κατάλληλα κονδύλια που έχει πάρει ώστε να βελτιώσει τις συνθήκες ζωής αυτών των ανθρώπων που βρίσκονται εδώ, μέχρι να προωθηθούν εκεί που θέλουν να προωθηθούν ή να πάρουν το άσυλο αν θέλουν να πάρουν το άσυλο στη χώρα μας ή να επαναπατριστούν όσοι δεν τηρούν τις προϋποθέσεις. Αυτό μόνο μπορεί να κάνει.»
-----------------	--